לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

אש"ף החליט להעניק עדיפות למאבק המזוין על פני תהליך השלום

מאת חנה איש הורביץ, כתבתנו בארה"ב

ניו־יורק. — אש"ף החליט על תפנית באסטרטגיה שלו, שעל פיה יעניק קדימות למאבק המזוין נגד ישראל על־פני תהליך השלום — מוסר „ניו־יורק טיימס" מפי דובר אש"ף בבירות.

לדברי העתון, התבטאה התפנית הזו בהתקפת רימוני־היד של המחבלים בחודש שעבר ליד שער־האשפות בירושלים העתיקה, ודובר אש"ף הצהיר, כי האלימות תוגבר מעתה ואילך.

יום ב', א' בחשון תשמ"ז, 3 בנובמבר 1986 / שנת מ"ד מס' 13181 / המחיר 75 אג' כולל מע"מ

הג'יהאד האיסלמי שיחרר בן־ערובה אמריקני
הבית הלבן: לסוריה — תפקיד שולי בשיחרור

ארה"ב הזהירה אתמול את סוריה כי תנקוט נגדה צעדים צבאיים אם תוסיף לתמוך בטרור ● הג'יהאד האיסלמי אומר כי האמריקני דיוויד ג'ייקובסון שוחרר „מתוך הענות לגישות חדשות של רייגן" ● השחרור הושג בתיווכו של איש הכמורה טרי ווייט וסבורים כי התמורה תהיה המתקת דינם של 17 טרוריסטים הכלואים בכווית ● מצפים לשחרורם של עוד שני אמריקנים ● בני ערובה צרפתים לא שוחררו – אכזבה עמוקה בפאריס

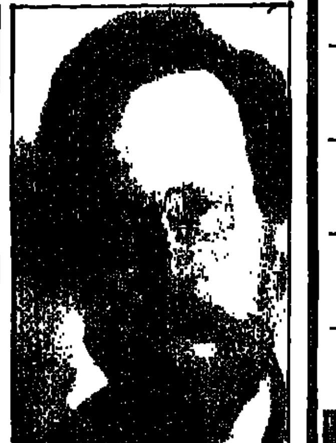

בן־הערובה האמריקני ששוחרר (צילום אי. פי.)

ביירות. — הארגון השיעי הקיצוני „הג'יהאד האיסלאמי" שיחרר אתמול בביירות את בן־הערובה האמריקני דיוויד ג'ייקובסון, בן 55, שנחטף לפני שנה וחצי בקירוב.

נרמז, כי ייתכן שישוחררו גם שני החטופים האמריקניים האחרים המוחזקים בידי „הג'יהאד האיסלאמי", אך עד לסגירת הגליון לא נודע על כך דבר.

לבנוני, המכיר את ג'ייקובסון, מסר, כי ראה את החטוף בעת ששוחרר, והוא היה מגולח למשעי והרכיב משקפיים כהים.

בריאות טובה

איש השגרירות האמריקנית בביירות מסר, כי ג'ייקובסון שרוי ב„בריאות טובה" ולפי שעה הוא

(סוף בעמוד 2)

מקרה ועננו

„כאשר הפך מדתי לחילוני פוטר מעבודתו"

מספר ד"ר פולקוב שהיה מורהו לפילוסופיה

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

מוטי ועננו בן ה־33, נולד במארוקו ועלה עם משפחתו ארצה — לבאר־שבע. הוא אחד מ־12 אחים, ומשפחתו היא משפחה חרדית. אביו מוכר תשמישי קדושה כיום בבאר־שבע.

באוניברסיטת בן גוריון בנגב סיים ועננו את לימודי התואר הראשון בגיאוגרפיה ובפילוסופיה, ובעת שעזב את הארץ, היה תלמיד תואר שני לפילוסופיה. הוא עבד בוועדה לאנרגיה אטומית, עבר ופוטר, וקיבל את שכרו לפי תעריף שכר סטודנט. בשנתיים האחרונות נבחר כנציג בחלקתו בנציגות אגודת הסטודנטים.

(המשך בעמוד 2)

„ניוזוויק": פרס הוא שנתן הוראה ל„מוסד" להחזיר ועננו לישראל

ה„ניוזוויק" אומר כי ועננו ניסה תחילה למכור לו הסיפור — אולם הוא סרב לשלם ■ לדברי השבועון חרף הכחשות ה„סנדיי־טיימס" — הוא הבטיח לשלם לוענונו סכום של 256 אלף דולר ■ אחיו של ועננו המתגורר בבוסטון: הוא קיווה לשנות תהליך השלום במזה"ת ע"י פירסום המידע

מאת זאב בליצור וחנה איש־הורביץ כתבי „על המשמר" בארה"ב

ושינגטון. — שמעון פרס, בשמשו ראש־הממשלה, הוא שציווה על ה„מוסד" להחזיר את מרדכי ועננו, הטכנאי לשעבר בכור הגרעיני בדימונה, לישראל — דיווח אתמול „ניוזוויק".

בגליונו האחרון מספר כתב־העת האמריקני, כי ועננו אמר שהוא מצפה לקבל מ„סאנדיי טיימס" הלונדוני 256 אלף דולר בעד המידע והתצלומים, הקיטורים, לדבריו.

(המשך בעמוד 2)

המשלחת לרומניה תצא ביום רביעי — אין בכוונת הפרקליטות למנוע הנסיעה

הרשימה הסופית של הנוסעים תימסר היום לשגרירות הרומנית ● הרומנים לא ישלחו מטוס מיוחד אבל הבטיחו לדאוג לכרטיסי טיסה לחברי המשלחת ● בפרקליטות המדינה הוחלט להמתין עד לאחר הפגישה בבוקרשט ● בירושלים ביקשו הבהרות ממשלת רומניה

מאת דורית גפן, בצלאל עמיקם, אבי בניהו ודליה שחורי, כתבי „על המשמר"

קבוצת השמאל תצא לבוקרשט ביום רביעי, כדי לקיים דיאלוג עם קבוצת אנשי אש"ף בחסות נשיא רומניה, ניקולאי צ'אושסקו. לכתבתנו נודע כי הרומנים הבטיחו למארגני המשלחת הישראלית כרטיסי טיסה לרומניה, אך אינם מתכוונים

(המשך בעמוד 2)

צוערת שהתווכחה עם נשים חרדיות הורשעה ב„התנהגות בלתי הולמת"

במסגרת קורס קצינות ביקרו הצוערות ברחבת הכותל ונתבקשו ע"י נשים חרדיות ששהו במקום לקרוא פרקי תהילים ● צוערת שסרבה לבקשתן והתווכחה עמן על הכפייה הדתית הועמדה לדין והורשעה ● מאוחר יותר אף הורחה מקורס הקצינות ● ח"כ אלוני שיגרה מחאה חריפה לשר הבטחון, תבעה לברר הנושא ולהחזיר הצוערת לקורס הקצינות

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

צוערת בקורס קצינות של צה"ל נשפטה והורשעה בדין לפני כחודש לאחר שהוגשה נגדה תלונה בגין מה שקראו מפקדיה „התנהגות בלתי הולמת". הצוערת א.ק. (שמה המלא שמור במערכת) נטלה חלק בוויכוח עם נשים חרדיות ברחבת הכותל המערבי בירושלים בנושא הכפייה הדתית. לאחר שהיא וחברותיה לקורס נתבקשו לקרוא פרקי תהילים וסירבו.

מחאה חריפה

חברת הכנסת שולמית אלוני (ר"צ) פנתה במחאה חריפה לשר־הבטחון

זממו לחטוף חיילי צה"ל ולמוסרם לסורים ● עמוד 4

המלך חסן אינו כועס על ההפגנות באשקלון ● עמוד 4

„העבודה" נגד קיצוצים בקיצבאות הגימלאים ● עמוד 3

מתייקרים מחירי המזוט לתעשייה ב־12% ● עמוד 16

המעונות ייפתחו לסטודנטים אולם הלימודים לא יחלו ● עמוד 16

בישראל לאחר 10 שנות סירוב

דרך קשה שנמשכה למעלה מעשר שנים עברה על אברהם מרקמן עד שהגיע אמש לישראל, ונפל בזרועות אמו ואביו הקשישים בנמל בן גוריון. מרקמן בא ביחד עם אשתו ציליה רואת חשבון בת 35, ושתי בנותיהם אריאנה בת 12 ודנה בת 7. הם התקבלו בנמל התעופה על ידי פעילי המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ (צילום: סלינגר)

מסע הנשיא

נשיא המדינה חיים הרצוג יצא אמש למסע ממלכתי רב־מרחקים באוקיאניה ובדרום־מזרח־אסיה. על אף העובדה שנשיא מדינת ישראל אינו עוסק על פי סמכויותיו במדיניות שוטפת, הרי המעמד הממלכתי שיינתן לביקורו בארצות מרוחקות אלה, יתרום ללא ספק, לחיזוק הקשרים ולהגברת האהדה למדינת ישראל. בימינו, כאשר כוחות בינלאומיים שונים ומנוגדים נאבקים על השפעה בכל אזורי העולם, אין למעט בחשיבות ביקוריו של נשיא ישראל, שיתלוו אליו בוודאי, הרבה פרסום ויצירת מודעות ציבורית לגבי ישראל, באותן הארצות.

אמנם מדובר בארצות שישראל מקיימת איתן יחסים תקינים עד ידידותיים מאוד. אוסטרליה, למשל, מדינת ענק באזור האוקיאניה, רוחשת לישראל יחס של ידידות אמיתית וכנה, ידידות שעמדה בהרבה מבחנים בינלאומיים, בעיקר במסגרת ארגון האומות המאוחדות. ידידות זו הופגנה לאחרונה ביתר־שאת, כאשר הפרלמנט האוסטרלי קיבל החלטה – ראשונה מסוגה בבתי־הנבחרים בעולם – הדורשת ליזום באו"ם את ביטול החלטת העצרת המגדירה את הציונות כגזענות.

בין הארצות שהנשיא יבקר בהן יש לציין במיוחד את הביקור בפיליפינים, מדינה אשר השתחררה ממשטרו הרודני והמושחת של מרקוס. הנשיאה החדשה של הפיליפינים קורסון אקינו נאבקת בעוז לביעור שרידי המשטר הישן ולשיקום ארצה, ועדיין מגבשת את קווי מדיניותה הבינלאומית. על־כן נועדה חשיבות רבה למפגש זה עם נשיא מדינת ישראל העשוי לחזק את יחסי הידידות בין שני העמים.

בחוגים המדיניים מביעים תקווה, כי ביקור זה עשוי לפתוח אשנב ליצירת קשרים עם מדינות בדרום־מזרח אסיה, אך התקווה לשבירת חומת החרם ביבשת אסיה נראית בשלב זה קלושה למדי. כמה מן המדינות הללו מקיימות קשרים סמויים עם ישראל, בעיקר קשרים מסחריים. אך ההשפעה והלחץ הערבי מונע מהן קשרים גלויים עם ישראל. נדמה, כי רק כאשר יופשר הקיפאון המדיני באזורנו יימצאו גם מדינות ראשונות באזור זה, שיעזו ליצור קשר ישיר עם ישראל.

עם כל החיוב שבביקור הממלכתי הזה של הנשיא, אין להגזים בהערכתו בנוסח הדיבורים על „ביקור היסטורי". בסופו של דבר מדובר במדינות המקיימות קשרים דיפלומאטיים עם ישראל, מדינות ששום בעיה פוליטית אינה מעיבה על יחסיהן עם ישראל. ישראל תזכה בעקבות ביקור הנשיא ל„ימי ישראל", לפרסום רב ולהסברה טובה, שהנשיא הרצוג, הוא מן המיטיבים לעסוק בה. הנשיא יצטרך לשאת נאומים רבים, אך כמי שהתנסה ב„מקצוע" זה בזמנו כשגרירנו באו"ם, יתגבר בוודאי על המלאכה הזאת בהצלחה רבה.

סכסוך האחיות תם — תביעות חדשות בפתח

עובדי בתיה"ח שוקלים צעדים; בתור: אחיות קהילה ורופאים

מאת כתבנו לענייני עבודה

יו"ר הארגון הארצי של עובדי מינהל ומשק, רוני שלם, הודיע אתמול, כי יפנה היום ליו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, בדרישה לדון בתביעות השכר של העובדים, שנמסרו בשעתו לנציבות שירות המדינה ומשרד־הבריאות.

„עובדי המינהל עובדים תחת צווי מניעה מאז חודש מארס האחרון. רוני שלם אמר אמש: לא רצינו להפריע למו"מ עם האחיות ועתה, עם סיום הדיונים, נשקול את צעדינו".

עובדי המינהל והמשק של בתי־החולים הממשלתיים הגישו שורה של תביעות לתיקון שחיקת שכר. צווי המניעה הוצאו לאחר שהעובדים פתחו בשורה של צעדים ארגוניים.

קבוצת עובדים אחרת אשר תבחון את ההסכם שנחתם עם אחיות בתי־החולים הן אחיות הקהילה, המונות 14 אלף עובדות. נציגות מטעמן הודיעו לאחרונה, כי כל מה שאחיות בתי־החולים ישיגו ישמש להן עילה לתביעות דומות. מיגזר זה כולל את אחיות קופת חולים במרפאות, תחנות טיפת חלב, אחיות קווי העימות וכן המורות בבתי־הספר לאחיות.

מ"מ מזכ"ל הסתדרות האחיות, שולה בנקלר, מסרה אמש, כי צפויים לחצים מכיוון קבוצת עובדים זאת, משום שהן עובדות בתנאים לא פחות קשים מאשר אחיות בתי־החולים.

יצויין כי ההסכם שנחתם בסוף השבוע עם אחיות בתי החולים מסייג אותו רק לקבוצת עובדים זאת, ואחד מהסעיפים קובע כי הוא לא יהווה עילה לתביעות דומות במגזרים נוספים.

גם הרופאים עומדים בתור התביעות המקצועיות. הסתדרות הרופאים איננה מאוגדת בהסתדרות.

האחיות: זהו הסכם מקסימלי

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

במעמד שרת הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, נחתם ביום ו' אחר הצהריים הסכם עם אחיות בתי־החולים. לאחר ששעתיים קודם לכן חתמו עליו השר יצחק מודעי בשם הממשלה וחיים הברפלד בשם ההסתדרות.

„רגע מרגש ודרמטי" – כך הגדירו מנהיגות המאבק את חתימת ההסכם. לדבריהן, זהו הסכם מכסימלי, בהתחשב במאבק הקשה והמתיש שניהלו בחודשים האחרונים ובהתחשב בעמדות הקשוחות שגילו כלפיהן.

בהתאם להסכם יינתן תמריץ בגובה של משכורת וחצי לאחות במשרה מלאה. אחיות בשלושה רבעי משרה יקבלו תוספת של שלושת רבעי משכורת. אחיות העובדות פחות מחצי משרה יקבלו תוספת של שלושת רבעי משכורת.

עוד הוחלט כי האחיות יעבדו 36 שעות בשבוע ולא 40 שעות. אחיות שתעבודנה יותר מ־36 שעות תקבלנה תשלום עבור שעות נוספות.

האחיות יעבדו 6 שעות בכל משמרת. החל מה־1 בינואר יעבדו האחיות ב־4 משמרות שתהיינה גמישות.

האחיות בבתי־החולים יזכו להסעות, תנאי דיור, ארוחות ומעונות. עוד תקבלנה אחיות בתי החולים השתתפות בהוצאות הרכב בין 255 ק"מ עד ל־499 ק"מ לחודש.

מהבוקר אמורים בתי־החולים לחזור לעבודה במתכונת רגילה. אך טרם הועברו הנחיות ברורות להנהלות בתי החולים.

דובר משרד הבריאות מסר, כי כל החולים שנשלחו לבתיהם יוזמנו להופיע במחלקות. כן יוזמנו כל אלה שביקוריהם במרפאות חוץ נדחו.

אקי"ם הצטרפה לבקשה לעכב הוצאת הכלייה מגוף המפגר

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

בית־המשפט המחוזי בבאר־שבע דחה ביום ששי את הדיון המחודש בפרשת הוצאת הכליה מגופו של גבר מפגר לצורך השתלתה באביו החולה. השופט המחוזי, אפרים לרון, שאישר בשבוע שעבר את השתלת הכליה, דחה את הדיון ליום ג' השבוע.

הדיון המחודש בהחלט נעשה בעקבות בקשת היועץ המשפטי לממשלה, לאחר שגופים רבים פנו אליו בדרישה למנוע את ביצוע החלטת השופט. הורים לילדים מפגרים הביעו חשש כי הפסיקה תיצור תקדים אשר יהפוך את המפגרים ל„בנק להשתלת איברים".

בינתים, הגישה גם אקי"ם, אגודה לשיקום מפגרים, בקשה לבית המשפט על דרך ההמרצה בעניין זה. האגודה מבקשת מבית־המשפט להוציא צו הממנה את אקי"ם ו/או את היועץ המשפטי של אקי"ם — כאפוטרופוס מיוחד למפגר, זאת לצורך ייצוגו המשפטי של הבן המפגר בהליכים הנוגעים להשתלה.

אקי"ם טוענת, כי יש ניגוד אינטרסים בין העובדה שהאב הוא האפוטרופוס של בנו ובמקביל זקוק גם לכליה מגוף הבן, וכי הבן לא יוצג כיאות במהלך הדיונים שקדמו להחלטה.

בבקשת היועץ המשפטי לממשלה לדון מחדש בתיק, נטען, כי חוות הדעת שהוגשה לבית המשפט על־ידי הלשכה הסוציאלית של עיריית באר־שבע אינה חוות דעת של פקיד סעד כמתחייב בחוק. כמו־כן טוען היועץ המשפטי לממשלה, באמצעות באת־כוחו, עו"ד נילי מימון, כי התעודה הרפואית נערכה על־ידי רופאו האישי של האב ולא על־ידי רופא אובייקטיבי. התעודה, נטען עוד, אינה מתייחסת כלל למצבו הרפואי של המפגר ולסיכונים הצפויים לו עקב הניתוח.

נעמת תובעת לעכב העברת כספים למועצה הדתית בת"א

מאת ירון אליוסף כתב „על המשמר"

עו"ד חביבה אבי־גיא, יו"ר האגף למעמד האישה בנעמת ונציגת העבודה במועצת עיריית ת"א, עומדת להגיש היום הצעה דחופה בסדר יומה של מועצת העירייה בדרישה לעכב את העברת כספי העירייה למועצה הדתית בת"א.

הדרישה עלתה בעקבות דברים שנכתבו בעיתון החרדי „ערב שבת", לפיהם החליטה המועצה הדתית, כי גם אם ישתתפו נשים בגוף הבוחר את הרב העירוני, לא ימנו את קולותיהן. אבי־גיא אומרת, כי עיריית ת"א משלמת את משכורתו של הרב העירוני ולנשות העיר יש זכות להשפיע על מינויו.

עוד הודיעה אבי־גיא, כי נעמת החליטה להיאבק למען מינוי נשים לא רק למועצות הדתיות ולגוף הבוחר את הרב העירוני, אלא גם לוועדות הממנות דיינים בבתי־הדין הרבניים.

פינחס שיינמן, מזכיר המועצה הדתית בת"א, אמר בתגובה, כי איננו סבור שהנושא יעלה על סדר יומה של המועצה. „אינני יודע דבר על פירסום ב„ערב שבת", ולא הכרזתי כי קולות הנשים לא יימנו. למרות שעמדתי נגד מינוי נשים ידועה לכל", אמר שיינמן.

שיינמן הוסיף, כי העירייה איננה נותנת כל הקצבות למועצה הדתית אלא משתתפת בתקציבה בשיעור של 60 אחוז בהתאם לחוק. „זה חובתה של כל עירייה ולא ניתן למנוע את זה בהחלטת מועצה" אמר. הוא הוסיף כי איננו סבור שהכיכה אבי־גיא תעלה את הצעתה.

נראה שסיכוייה של ההצעה להתקבל הם זעומים, מפני שיקשה מאוד על עו"ד אבי־גיא לגייס תמיכה להצעתה גם בקרב חברי סיעתה — סיעת העבודה.

מועצת העירייה היתה אמורה לבחור היום את שני נציגיה לוועדה המסדרת את בחירת הרב האשכנזי. הנושא הורד מסדר יומה של המועצה על־פי דרישתו של שלמה להט, ראש העירייה. בהתאם להסכם מוקדם נקבע, כי העירייה תשלח נציג אחד מהחזית הדתית, הרב שמואל צ'רנסקי, ונציג נוסף מ„חרות". ב„חרות" מתמודדים על המינוי 3 מועמדים: ויטלה, חיים טסה ואיתן סולמי. הסיעה טרם בחרה את נציגה. נראה שהנושא הורד מסדר יומה של המועצה בשל סיבה זו.

המועצה הדתית בת"א בחרה כבר בשני נציגיה לוועדה: פינחס שיינמן, מזכיר המועצה הדתית, ושמואל כהן נציג ה„עבודה" במועצה הדתית.

● בברכת הדרך לנשיא המדינה, חיים הרצוג, נחנכה אתמול רשת תקשורת החובבים בין ישראל לאוסטרליה.

מזג האויר

תחזית מזג האויר להיום: ממטרים מקומיים יירדו מדי פעם בצפון הארץ ומרכז הארץ.

הטמפרטורות: ירושלים 11 עד 21, רמת־הגולן 11 עד 22, נהריה 17 עד 25, צפת 11 עד 20, חיפה 17 עד 26, טבריה 17 עד 29, נצרת 16 עד 22, עפולה 14 עד 27, שומרון 15 עד 22, תל־אביב 17 עד 25, לוד 15 עד 26, יריחו 15 עד 30, עזה 16 עד 25, באר־שבע 12 עד 26, אילת 18 עד 30. (עתים)

ראש עיריית כרמיאל צופה „פיצוץ" בפרשת עולי אתיופיה

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

ראש עיריית כרמיאל, ברוך ונגר, צופה „פיצוץ" בכל הקשור לעולי אתיופיה בעירו, אם לא יימצא פתרון מיידי לבעייתם.

במכתב חריף ששלח השבוע ברוך ונגר למנכ"ל משרד־הקליטה, מאיר שמיר, הוא דורש למצוא פתרון לבעיות דיור של עולי אתיופיה. העתקים מן המכתב נשלחו לשר־הקליטה, משרד־הבינוי ומחלקת העליה של הסוכנות.

בין היתר אומר ברוך ונגר במכתבו, שמצב העניינים במרכז הקליטה בכרמיאל, בו יושבים כ־300 עולים מאתיופיה, הוחמר לאחר שהסוכנות הפסיקה הטיפול בעולים בשני שיכונים המהווים את מרכז הקליטה. ונגר צופה שתהיה התפוצצות הן מצד דיירי הבית והן מצד השכנים. לדבריו, בחודשים האחרונים נחתמו הסכמים מפורשים עם גורמי משרד־הקליטה על כך שהעולים יפונו כדירות על פי רצונם. אולם מאז שום דבר לא נעשה.

ונגר אמר, כי עד לפני כמה חודשים עבדו במרכז הקליטה 16 עובדים, ביניהם עובדים סוציאליים ומדריכים. אולם עתה נותרו במקום כ־3 איש בסך הכל והעולים חשים נטושים ועזובים. לדבריו, חלק מן העולים מעוניין לעזוב את כרמיאל ולהתאחד עם קרוביהם במקומות אחרים. אולם לא מציעים להם דיור, בניגוד למה שסוכם קודם לכן.

לטענתו, משרד־הקליטה הבטיח למצוא דיור. אולם הדבר לא בוצע עד כה. ברוך ונגר הדגיש, שבכרמיאל כ־200 עולי אתיופיה אחרים אשר מצאו דיור ותעסוקה הולמים והם מהווים דוגמא לקליטה טובה ומוצלחת.

הוא הוסיף, כי הוא מתנגד בתוקף להישארות העולים בריכוז אחד, דבר שיגדיל את הבעיה, ותובע לפזרם על־פי רצונם הן בכרמיאל והן במקומות אחרים.

לרות והלל אשכנזי
להולדת הנכד
לרונית וניר
(בקיבוץ נצר)
להולדת הבן
את לעדי
ברכות לבביות
בית על המשמר

הבנקים מציעים הטבות לגימלאים

מאת אודי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

הבנקים מציעים הטבות לגימלאים שאגרות החוב שלהם, מסוג „דן" ו„שילוח", ייפדו היום. מעריכים, כי היקף הפדיון יגיע לכ־70 מיליון שקל.

מדובר באגרות שקיבלו גימלאים לפני שנה בתמורה למניות בנקאיות בהסדר שהחזיקו.

בבנק לאומי מעריכים, כי שליש מסכום הפדיון יוזרם לחשבונות הבנק. הבנק מציע למי שיפקיד את סך הפדיון בפקדון שקלי מסוג „פק"מ לתקופה של חודש עד שנה, ריבית מועדפת על הריבית המתפרסמת בטבלה באחוז אחד בחישוב שנתי.

גם בנק הפועלים מציע הטבות לגימלאים: הנחה של 50 אחוז בשיעור ההוספה ברכישת תעודות השתתפות בקרנות נאמנות או תוספת ריבית בשיעור שבין רבע לחצי אחוז, למי שיסגור את סך הפדיון בתוכניות החסכון.

80 מעובדי „פרי ניר" קיבלו מכתבי פיטורים

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

80 מעובדי „פרי ניר" לעיבוד עגבניות, קיבלו לאחרונה מכתבי פיטורים, לאחר ש־100 פועלים עונתיים וארעיים פוטרו בספטמבר.

המפעל, הנמצא בבעלות ארגון מושבי הצפון, נקלע לקשיים בשל ירידת מחירי העגבניות בעולם. גם קשיו של ארגון מושבי הצפון, שהמפעל בבעלותו, לא איפשרו השקעות וחידוש ציוד.

מפעל „פרי ניר", ש־90 אחוז מתוצרתו מיועדת ליצוא (בעיקר לארה"ב) ייצא השנה מוצרי עגבניות כמו קטשופ, רכז וכו' ב־8 מיליון דולר ומעסיקים כ־160 עובדים. מועצת פועלי טבריה נמסר, כי לא יסכימו בשום אופן לפיטורים בסדר גודל כזה.

הסכם עבודה ב„ציקלון" בכרמיאל ייחתם היום

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

היום עשוי להיחתם הסכם עבודה, שישים קץ לסכסוך הנמשך כבר למעלה מ־9 חודשים במפעל התעופה, ציקלון. המפעל, השוכן לא הרחק מכרמיאל, נתון בסכסוך בין ההנהלה לבין 450 עובדיו.

מזכיר מועצת פועלי כרמיאל עזרא פיק מסר, שהגיעו להסכם להעלאה מדורגת של שכר לעובדים, כאשר אלה המשתכרים עד 1000 ש"ח יקבלו 9.5 אחוזי העלאה, אלה שמשתכרים עד 2000 ש"ח סכום קטן ואלה המשתכרים מעל 200 ש"ח, יקבלו תוספת קטנה ביותר.

עדיין נותרה בעינה בעייה הקשורה עם תוספת של 25 ש"ח שניתנה בשעתו לכל עובדי המשק, אך במועצת הפועלים מצפים שהצדדים יגיעו להסכם.

קיימת סכנה לפיטוריהם של 40 עובדי מפעל, שפיר בכרמיאל, אם יחליט היום בית־המשפט על פירוק החברה על־פי בקשת אחד השותפים. מפעל אחר בכרמיאל הסיר את התעניינותו ברכישת המפעל ועתה לא נותרו קונים שיצילו אותו מפירוק.

שמיר ושצ'רנסקי — יקירי ההתיישבות בחבל עזה

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

במלאת 10 שנים להתיישבות היהודית ברצועת עזה — הראשון היה הישוב נצר חזני — 10 שנים להקמתה של הישיבה „ימית", שלימים עברה מימית לנווה דקלים ברצועה — תערך הערב ארוחת ערב חגיגית במלון „רמדה" בירושלים, בהשתתפות שרי ממשלה, ח"כים ומוזמנים אחרים.

בערב זה יוענק לרה"מ שמיר ולאנטולי צ'רנסקי תואר של „יקירי ההתיישבות בחבל ימית". אם לגבי שמיר מניעי ההחלטה ברורים, בעיקר מפני שמצפים לעזרתו להרחבת ההתישבות בתקופת כהונתו, לא ברור כיצד מתקשר אנטולי צ'רנסקי להתיישבות ברצועה.

הקשר היחיד שהצלחנו לגלות הוא כאשר בתקופה בה נמלט מאמצעי התקשורת — שהה בכפר הנופש שהקימו המתישבים בחוף ימה של רצועת עזה.

הושבתו המסעדות בנמל התעופה בן־גוריון

המסעדות בנמל התעופה בן־גוריון היו מושבתות בסוף השבוע, והאורחים שהגיעו לנמל נאלצו להסתפק במה שניתן היה להשיג מכמה מכשירים אוטומאטיים, המספקים משקה וכריכים.

רק מסעדת העובדים, שאין לקהל הרחב גישה אליה, פעלה כסדירה, וזאת מאחר ומסעדה זו ממשיכה להיות מופעלת כבעבר ע"י חברת „לויס קייטרינג".

המסעדות האחרות הועברו לרשות חברת „תממ", אך בעקבות פנייה של מועצת פועלי לוד, הדורשת להעסיק במסעדות אלה את העובדים שעבדו במקום עד כה, הוציא בית הדין לעבודה צו האוסר לעשות שינויים בהסדרי העבודה עד לדיון שייערך בנושא זה. (עתים)

כנס חירום על משבר החינוך ברשויות המקומיות

כנס חירום על משבר־החינוך ברשויות המקומיות יתקיים ביום חמישי, במרכז השלטון המקומי בתל אביב.

ראשי רשויות מכל הארץ מאיימים בנקיטת צעדים חריפים, כולל השבתת מערכות החינוך, אם משרד החינוך לא יעביר להם חובות בסך תשעים מיליון שקל, המגיעים להם, לדבריהם, עוד מחודש יוני שעבר.

באסיפת חירום שקיימו ראשי הרשויות בסוף השבוע, הם קראו לשר האוצר ולשר החינוך לפעול ברחיפות להעברת הכספים, והתריעו על גרעונות כבדים הרובצים על הרשויות, כך שהן מתקשות לספק שירותים נאותים לתושבים.

ראשי הרשויות קבעו, כי לא יהיו מוכנים לחזור לשיטה הקודמת, שלפיה לקחו הלוואות מן הבנקים ושילמו ריבית בסך מיליוני שקלים, כדי לממן את המערכת החינוכית המקומית.

כן החליטו ראשי מרכז השלטון המקומי, לפנות לראש הממשלה יצחק שמיר כדי שיעשה למניעת המשבר. (עתים)

עלייה חדה בהכנסות ממיסים; קוזזה ההזרמה — נספגו כמיליון ש"ח

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

עלייה חדה בהכנסות ממסים בחודש שעבר עזרה לאוצר לקזז הזרמה גדולה בשוק ההון ולסיים את חודש אוקטובר עם ספיגה של כמיליון שקלים חדשים.

גם רזרבות מטבע חוץ של ישראל עלו בחודש שעבר. בנק ישראל הודיע שהרזרבות יסתכמו בסוף החודש ב־3324 מיליוני דולר — 221 מיליוני דולר יותר מוסף ספטמבר.

עלייה ברזרבות

העלייה ברזרבות נובעת גם מקבלת החלק האחרון של סיוע החרום של ארצות הברית לישראל בסכום של 375 מיליוני דולר.

האוצר הודיע אתמול שההזרמה שלו בשוק ההון הסתכמה ב־348 מיליוני שקל. סכום זה כלל פדיונות של אגרותחוב ותכניות חסכון בסכום של 214 מיליוני שקל, מתן אשראי לגופים במצוקה בסך של 132 מיליון שקל, לרוב לקופת חולים, ותשלום 48 מיליון שקל לבנק ישראל.

עודף הכנסות ממיסים

סכומים אלה יותר יוקזזו על ידי עודף של הכנסות ממיסים על הוצאות השוטפות של הממשלה. הוצאות אלה היו נמוכות בכ־1.1 אחוז באוקטובר לעומת הממוצע החודשי מאז תחילת שנת הכספים.

הסיבה העיקרית לעודף היתה העלייה הגדולה בהכנסות ממיסים, אשר הסתכמו בכ־1.4 מיליארד שקל. עלייה של כ־14 אחוזים לעומת החודש המקביל אשתקד.

מאז תחילת שנת הכספים הסתכמו ההכנסות ממיסים ב־9.5 מיליארדי שקל, עלייה של כ־10 אחוזים לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

כאשר הפך מדתי

(המשך מעמוד ראשון)

חבריו באוניברסיטה מגדירים אותו כ"סטודנט נצחי", "אחד שתמיד אנטי".

חבריו אומרים כי היה שמאלן קיצוני שהיה מזוהה עם רק"ח, וכי בעיניו היו המערך, הליכוד, וגם "שלום עכשיו" — היינו הך.

ד"ר זאב צחור היה אחד המרצים אצלם למד ועננו. צחור אומר כי הכיר את ועננו יותר מ"שיחות מנזה" וכי בשיחות אלה היו לועננו התבטאויות חריפות נגד הממסד האשכנזי, שלדעתו ניצל וקיפח את הערבים הישראלים ואת יוצאי עדות המזרח כאחד.

"כל המרצים אשכנזים"

ועננו נהג לומר — "תראו את המבנה. רוב הסטודנטים הם ערבים ועדות מזרח. כל המרצים — אשכנזים". ועננו חשב כי על הערבים ובני עדות המזרח "להתאחד כדי להפיל את השלטון האשכנזי".

ד"ר צחור אומר כי ועננו סרב מספר פעמים להשתתף או לחתום על עצומות שאורגנו בידי "שלום עכשיו". "בשבילי אתם ובגין — אותו הדבר", נהג לומר.

שינוי קיצוני מהיר

גם ד"ר עברון פולקוב, מרצה לפילוסופיה, היה מורהו וידידו של ועננו. הוא מגדיר את ועננו כסטודנט בינוני. פולקוב אומר כי ועננו היה בעבר דתי מאד וימני קיצוני, וכי שינה דעותיו מקצה אל קצה בפרק זמן קצר יחסית. בתקופה שהוא הפך חילוני — הוא גם נזרק מעבודתו. לא ידעתי שעבד בוועדה לאנרגיה אטומית. הוא סיפר לי על כך שבועיים לפני שנסע. אמרתי לו שאני מתפלא איך נתנו לשמאלן כמוהו לעבוד שם והוא אמר — כנראה בגלל שהייתי דתי".

ועננו סיפר לחבריו, כי הוא נוסע להימאלייה, ולאחרונה גם שיגר למזכירות המחלקה לפילוסופיה גלויה מנפאל. "בא לי להיות במזרח הרבה שנים", אמר לחברים. ועננו מכר את דירתו הקטנה בבאר־שבע, ועל פי ההכנות שעשה, אומרים חבריו, נראה כי לא היו כוונות לשוב לארץ.

מכר כל רכושו

"מוטי מכר את כל רכושו וידע שיעזוב", אומר ד"ר עברון פולקוב. "הוא הקדיש כמה חודשים להתארגנות לעזיבה. הוא לא היה אדם אימפולסיבי, אלא אדם מופנם ואיטי בהחלטותיו. מאד קר. מעולם לא התרגז והתרגש. נראה לי שגם מה שעשה היה מתוכנן מראש, ולא היה צעד אימפולסיבי".

בבית אביו של מוטי ועננו רבו להתייחס למה שארע. מיד לאחר שפורסם הסיפור באנגליה, אמר האב כי מוטי היה בנו האהוב, וכי כעת אינו רוצה לראותו ואינו מכיר בו. הדלת נטרקה בבית ועננו בפני עתונאים וגם אחותו, הגיבה ב"זה לא משנה שום דבר. אנחנו לא מתייחסים לנושא".

הג'יהאד האיסלאמי

(המשך מעמוד ראשון)

שוהה בבניין השגרירות. בידיעות אחרות נמסר, כי הוא הוטס לקפריסין במסוק אמריקני צבאי.

הארגון השיעי מחזיק גם בשלושה בני־ערובה צרפתיים, אך לגבי אפשרות שחרורם לא נאמר לפי שעה דבר. גם משרד־החוץ הצרפתי מסר אמש, כי לא חלה כל התפתחות במאמצים להשיג את שחרורם של החטופים הצרפתיים.

"גישות חדשות"

בהודעה שפירסם "הג'יהאד האיסלאמי" נאמר, כי ג'ייקובסן שוחרר מתוך היענות ל"גישות חדשות" של מימשל הנשיא רייגן. "שאם יימשכו, הן עשויות להוליך לפתרון בעיית החטופים בכללה, אחרת, ינקוט הארגון בעמדה שונה לחלוטין".

"הג'יהאד האיסלאמי" עדיין מחזיק בשני אמריקנים: העתונאי טרי אנדרסון ואיש־האקדמיה תומס סאתרלנד. תמורת שחרורם הוא תובע מכבר את שחרור 17 הטרוריסטים שנידונו לתקופות מאסר ממושכות בכוויית. עתה סבורים בביירות, כי הארגון החליט להסתפק בהמתקת עונשי המאסר, במקום בשחרור הכלואים.

צעדים נגד סוריה

וושינגטון. — ארה"ב עלולה לנקוט בפעולה צבאית נגד סוריה, אם תמשיך דמשק לתמוך בטרור — אמר אתמול ראש המטה של הבית הלבן, דונאלד רייגן.

"אינני אומר שכך יהיה, אך זה עלול להיות כך" — הוסיף בראיון טלוויזיה, כשנשאל על־ידי כתבים, אם הצעד הבא שארה"ב תנקוט נגד סוריה יהיה פעולה צבאית.

"אנו יכולים לנקוט בצעדים אחרים וכך גם נעשה, אם הם ימשיכו בעמדה של תמיכה בטרור" — אמר.

רונאלד רייגן אמר כי סוריה מילאה תפקיד מיזערי בשחרור בן הערובה האמריקני דייוויד יעקובסון.

יש הרואים בכך מהלומה דיפלומטית נוספת לדמשק, אחרי ניתוק יחסיה של בריטניה עימה והחזרת השגריר האמריקני מסוריה.

(איי.פי., עיד וע"צ)

מצב מושתלי הכבד עדיין קשה ביותר

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

מצבם של שני מושתלי הכבד שנותחו בבית החולים רמב"ם בחיפה ממשיך להיות קשה, אף שביממה האחרונה חל שיפור קל במצבם של השניים.

מצבם הוגדר על־ידי הרופאים — קשה וללא שינוי של ממש.

"ניוזוויק": פרס נתן ההוראה

(המשך מעמוד ראשון)

בתוכניתה הגרעינית של ישראל.

ה"ניוזוויק" דוחה

לדבריו "ניוזוויק". פנה אליו ועננו — שנעלם בינתיים, וידיעות שונות אומרות כי נחטף והוחזר לישראל בידי אנשי ה"מוסד" — לפני שפנה ל"סאנדיי טיימס" בהצעה למכור לו את סיפורו, אך "ניוזוויק" טוען כי הוא סרב לשלם בעד המידע. עם זאת, קיימו אנשיו ראיון בן 3 שעות עם ועננו באוסטרליה, ביולי השנה.

באותה עת טען ועננו, כי מה שהוא עומד לעשות "טוב בשביל העולם" ו"בשביל השלום". עם זאת, הוא הפסיק אחר־כך את פגישותיו עם אנשי "ניוזוויק" בטיעון, כי הוא "נפחד מכדי להמשיך בהן".

שילם ועוד איך

"ניוזוויק" דוחה את טענת "סאנדיי טיימס", שהעתון הלונדוני לא שילם לוענונו בעד המידע. בהסתמך על מקורות של העתון הלונדוני, כותב "ניוזוויק", כי היה בכוונת "סאנדיי טיימס" למסור את כתיבת ספרו של ועננו לכותב מקצועי ולהתחלק עמו בהכנסות מן הזכויות על פרסום המאמר המקורי.

לדברי "ניוזוויק", היה ועננו חבר רק"ח בעוד הוא מועסק בכור בדימונה.

למען השלום

אחיו של ועננו, מאיר, המתגורר עתה בבוסטון, אמר, כי מרדכי ועננו קיווה "לשנות את תהליך השלום במזה"ת", באמצעות פירסום המידע שלו על תוכניתה הגרעינית של ישראל.

המשלחת לרומניה תצא

(המשך מעמוד ראשון)

לשלוח מטוס מיוחד.

הרומנים גם יארחו את שתי המשלחות ביומיים של הכינוס. הקבוצה הישראלית תחזור ארצה ביום ו'. אף כי נשיא רומניה נתן את חסותו למפגש בין הישראלים לאנשי אש"ף, עדיין לא ברור אם ייפגש אתם אישית.

הרשימה תקבע היום

מארגני הקבוצה הישראלית אינם מוכנים למסור את שמות כל הישראלים שעומדים לצאת לבוקרשט. נודע, כי הרשימה הסופית של המשתתפים מישראל תיקבע היום ותימסר לשגרירות רומניה בישראל להכנת אשרות הכניסה וכרטיסי הטיסה. מארגני המשלחת הישראלית מסרו אתמול כי היו אליהם פניות רבות של אנשי שמאל ונציגים של קבוצות מזרחיים להצטרף למפגש בבוקרשט, אך המשלחת תמנה כמה עשרות בלבד. עוד נודע כי טרם הוסכם והוחלט בין המשתתפים מי יהיו דוברי המשלחת וראשיה.

תובע להדיח אלבז

יו"ר ההנהגה העולמית של בית"ר, שלמה גרבץ פנה אתמול אל יו"ר ההנהלה הציונית אריה דולצ'ין בתביעה להדיח מתפקידו את שלמה אלבז מנהל המחלקה הצרפתית במחלקת הנוער והחלוץ המתעתד לצאת לרומניה לפגישה עם ראשי אש"ף. במברק ששיגר כותב גרבץ כי אם נכונים הדיווחים שאלבז מתכוון לצאת למפגש בבוקרשט הרי יש לראות את מעשהו בחומרה יתרה. לבד מן העובדה שהדבר מנוגד לחוק הרי, יש לדעתו חומרה בכך שאדם האמור לייצג את התנועה הציונית ולחנך את הנוער היהודי בתפוצות יבצע צעד שכזה.

הפרקליטות תמתין

פרקליטות המדינה לא תמנע את צאתה של משלחת אנשי השמאל לרומניה. שם היא עומדת להפגש עם אישים בכירים מצמרת אש"ף.

גורמים משפטיים הבהירו כי חברי המשלחת לא הפרו את החוק הגוזר עונשים כבדים בגין מגע בלתי מוסמך עם ארגוני הטרור.

מוטב להמתין לשובה של המשלחת ממסעה ורק אז יוברר אם יש מקום לנקיטת צעדים משפטיים נגד חבריה — אמרו.

לא ייערכו תחקירים

אורחים המשרתים במילואים והמבקשים לצאת ביום רביעי במשלחת לרומניה טענו אתמול כי נדרשו לעבור תחקיר בטחוני מיוחד, למרות שבוטל נוהל התחקיר לגבי היוצאים לרומניה ומצרים.

כתבנו הצבאי מוסר כי על פי חוקי הצבא נדרשים כל החייבים בשירות מילואים והמבקשים לצאת את הארץ למדינות קומוניסטיות ולמצרים לעבור תחקיר בטחוני קצר, המתבטא במילוי טפסים וחתימה על הוראות והנחיות קבע לישראלים המבקרים במדינות אלו.

מקורות צבאיים בכירים טענו כי אין ממש בטענתם של היוצאים במשלחת לרומניה. הנושא אינו חדש ונמצא בתוקף, וכי צה"ל אינו מנסה להערים מכשולים על חברי המשלחת לרומניה כפי שניתן היה להבין מתלונות חלק מהמבקשים אשרות יציאה.

משרד אש"ף בלונדון יועתק מבניין הליגה הערבית

מאת עוזי מחנאימי
כתב "על המשמר" בבריטניה

לונדון. — הנהגת אש"ף החליטה כי מסיבות בטחוניות ייסגר משרד הארגון, הנמצא בלונדון בבניין הליגה הערבית, ויועבר למקום אחר נוח יותר להגנה.

ה"סנדיי טלגרף" המוסר על כך מצטט דיפלומט "מזרח תיכוני" המוסר כי אש"ף חושש שהסורים יריביו, ימצאו דרך להתנקם באנגלים על גירוש שגרירם בהפעלת טרור נגד אש"ף דווקא.

כתבנו מציין כי הסיבה להתבצרות אש"ף בלונדון, נובעת כנראה מרצח מפקד הזרוע הימית של הפת"ח מונזר אבו־עואלק באתונה בשבוע שעבר, ומחשש פלסטיני מ"מתקפת חיסולים" ישראלית.

"מובארק דן בהידרדרות היחסים עם הישות הציונית מאז הרוטאציה"

אומר העתון הכוויתי "אלראי אלעם"

מאת אבי בניהו כתבנו הצבאי

נשיא מצרים, חוסני מובארק, כינס בשבוע שעבר את היועצים לבטחון לאומי במצרים כדי לדון במה שקרא "הידרדרות היחסים עם הישות הציונית מאז הרוטציה".

העתון הכוויתי "אלראי־אלעם" מוסר כי מובארק דרש מיועציו להעלות הצעות כנגד נסיגתו של יצחק שמיר מהתחייבויותיו של שמעון פרס בנושא הרכבת ועדת ההכנה לוועידת שלום בינלאומית, כנגד הצהרותיו של שמיר בנוגע להתנחלויות וכנגד הצהרותיו של אריאל שרון, הקוראות לתקוף מדינות ערביות המארחות את המנהיגים והבסיסים הפלשתינאיים.

"עליית שמיר לשלטון תגרור אסונות רבים ובעיות באזור, יש לנקוט עמדה רצינית ונחרצת נוכח נסיונותיו של שמיר להחיות את חלומות ההתפשטות הישראלית" אמר מובארק ליועציו.

יש לציין כי העתון "אלראי־אלעם" אינו נוהג להסתמך על מקורות מוסמכים.

צוערת שהתווכחה

(המשך מעמוד ראשון)

ולקצינת חן ראשית של צה"ל וביקשה לברר את הנושא, להסיק מסקנות ולבדוק את אפשרות החזרתה של א.ק. לקורס הקצינות.

הצוערת היתה בקורס קצינות בסיסי בבה"ד 12, בחודשים אוגוסט־ספטמבר השנה: במחצית אוגוסט ביקרו החיילות בכותל כנהוג בקורס קצינות. לפתע ניגשה אליהן אשה מבוגרת מהעזרה החרדית, ונטפלה אליהן תוך שהיא מבקשת מהצוערות לקרוא פרקי תהילים.

ויכוח על הכפייה הדתית

הצוערת סירבה לבקשה ולאזור הגיעה עוד קבוצת נשים חרדיות. במקום התפתח ויכוח קולני בין החיילות לנשים החרדיות על הדת ועל הכפייה בישראל. למחרת הובאה הצוערת א.ק. למשפט, לאחר שקצינה בדרגת סגן הגישה נגדה תלונה. ב־24.8.86 נשפטה הצוערת על־ידי סגן אלוף טובה קופמן, על סעיף "התנהגות שאינה הולמת" ונידונה ל־10 ימי מחבוש על תנאי למשך שנה.

הורחקה מהקורס

חודש ימים אחר כך נסתיים קורס קצינות וועדת ההרחות של הקורס הריחה את הצוערת א.ק. מהקורס בגין בעיות משמעת. כשהתעניינה באלו בעיות משמעת מדובר, הזכירו לה בוועדת ההרחות את הארוע בכותל. לדברי החיילת נאמר לה: "את אינטלגנטית ומוכשרת — אולם קצינה לא תהיי".

החיילת פנתה עקב כך בתלונה לנציב קבילות החיילים של צה"ל ומחתה גם בפני קצינת ח"ן ראשית תא"ל אמירה דותן.

מחסום לדעות אחרות

תלונת החיילת הגיעה גם לח"כ אלוני ששלחה אתמול את מחאתה לשר הבטחון יצחק רבין: "אינני מבינה כיצד צה"ל שולח צוערים וצוערות למפגש עם ציבור לאומני דתי, חושף אותם לדעותיהם התוקפניות. מאפשר להם לשמוע ולא מאפשר להתווכח ולהשמיע דעה ציונית־הומניסטית". אומרת אלוני.

ח"כ אלוני ממשיכה וטוענת במכתב לרבין: "קשה לי להניח שצה"ל מנסה לחנך קצינים שיהוו חומר ספיגה של אותם קנאים מבלי להגיב על כך, וכי הצבא מנסה למנוע מחשבה ביקורת ועמידה על חופש הביטוי", נאמר במכתב. כאמור תובעת אלוני מרבין לברר את העניין ולבדוק את החזרתה של הצוערת לקורס קצינות.

בתשובה לשאלת כתבנו אמרו אמש מקורות צבאיים: החיילת אכן הורחקה מהקורס בגלל רמת הישגים הנמוכה מן הנדרש מבוגרת קורס קצינות. אותה חיילת היתה אומנם מעורבת מספר שבועות קודם לכן בארוע במהלך ביקור בכותל, הועמדה על כך לדין ונענשה אולם המשיכה בקורס".

המקורות הצבאיים הוסיפו כי הארוע בכותל נמצא עתה בתהליך של בדיקה בעקבות תלונת החיילת.

הננו מודיעים בצער רב
על מות חברתנו היקרה
צלה בורנשטיין
ההלוויה תתקיים ביום ג' 4.11.86 בשעה 15.00
המשפחה
ובית עין־השופט

ביום חמישי ד' בחשון תשמ"ז 6.11.86
יום השנה
לפטירתו של חברנו היקר
יצחק סמו ז"ל
נצא לבית הקברות לחדר ההנצחה בשעה 15.00
בערב בשעה 21.15 תתקיים באולם התרבות
אזכרה לזכרו
המשפחה
ובית קיבוץ עין־דור

"המשמר"
עתון יומי
عل — همشمار
جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3–43360–4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102–121, טל' 6–225125. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

"העבודה" קוראת לממשלה להימנע ממס על גימלאות

הסתדרות הגימלאים תפנה לקיסר ולשדולה בכנסת

מאת אורי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

"אני מתנגד בכל תוקף להטלת מס על קצבאות זיקנה. הצגת הדברים בקשר לרפורמה במס כיום יוצרת מערבולת בציבור ואינה מאפשרת דיון מקיף. יש להציג את הרפורמה בתחום המיסוי כמיקשה אחת".

דברים אלה אמר אתמול שר הכלכלה והתיכנון גד יעקבי, בהופיעו בפני חברי הוועדה הכלכלית־חברתית של מפלגת העבודה בתל־אביב.

חברי הוועדה אימצו את קריאתו של השר יעקבי וקראו לממשלה להימנע מהטלת מס על קצבאות זיקנה.

יעקבי אמר, כי בקרוב עלול להיות בממשלה ויכוח על סדרי העדיפויות בתקציב השנה הבאה. "בנוסף לעידוד הצמיחה, חייבים להעמיד את פיתוח הנגב והגליל בראש סדר העדיפויות של הפיתוח בישראל," אמר יעקבי.

לדבריו, "למרות שהממשלה היתה יכולה לגייס 100 — 150 מיליון דולר על־ידי מכירת חברות ממשלתיות, הדבר לא נעשה ונמכרו רק שתי חברות שתמורתן התקבלו רק 17 מיליון דולר".

כתבנו לענייני הסתדרות מוסר, כי הסתדרות הגימלאים החליטה אתמול לפנות אל מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, ואל השדולה בכנסת, לפעול לביטול כוונת האוצר להטיל מס על הקיצבאות, במסגרת התקציב החדש. הגימלאים קיימו אתמול כנס מחאה בתל־אביב, ולפי שעה, לא הוחלט על צעדים אופרטיביים.

מזכ"ל הסתדרות הגימלאים, אוריאל אברהמוביץ, תקף בכנס את מנכ"ל הביטוח הלאומי, מרדכי ציפורי, הנותן יד לעיוות ואינו מקיים את התפקיד המוטל עליו — להגן על השכבות החלשות.

יו"ר ועדת העבודה, אורה נמיר, הביאה נתונים לפיהם 85 אחוז ממקבלי הקיצבה בארץ משתייכים לחמשת העשירונים התחתונים.

פעולות מחאה נגד מגמות האוצר להטיל מס על הקיצבות, ייערכו על־ידי מועצות הפועלים, בהתאם להנחיות שניתנו להן על־ידי גדעון בן־ישראל, יו"ר אגף הארגון ומועצות הפועלים.

בן־ישראל הביע תמיהה על כוונות האוצר לפגוע בגימלאים ובחיסכון שהצטבר לזכותם לאחר שנות עמל רבות, כתוצאה מהפרשות העובד והמעסיק לצורך הגימלה.

כתבנו בכנסת מוסר, כי ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) הזהיר אתמול את שר האוצר, משה נסים, מפני הטלת מס על קצבאות הגמלאים. במברק ששלח לנסים, מזכיר צבן כי הדבר הראשון שעשה השר עם כניסתו למשרד האוצר היה ביטול הצעת חוק של קודמו בתפקיד, מודעי, להטלת מס על קצבאות הגימלאים. צבן מזכיר כי בתגובה להתקפות מודעי הדגיש נסים כי הוא נוהג כך כיוון שזו השקפתו החברתית.

כתבנו הכלכלי בירושלים, מוסר כי המיסים על קצבת הילד השני והשלישי יבוטלו החל מהחודש. משרד האוצר הודיע אתמול כי יבקש את חידוש הוראת השעה המטילה מאז 1948 מיסים על קצבאות הילד השני והשלישי למשפחות של עד שלושה ילדים, אשר המפרנס הראשי במדרגת המס של לפחות 45 אחוז או גבוהה ממנה.

למעשה ימשיך האוצר לא לשלם קצבה בעבור הילד הראשון.

נשיא המדינה, חיים הרצוג, ורעייתו ומלוויהם, שכללה את שלישו הצבאי, ראש לשכתו, שני מזכירות וקבוצה של עיתונאים ישראלים, יצאו אמש את הארץ לביקור ממלכתי רשמי בארצות המזרח הרחוק, שיימשך 18 יום (צילום: יצחק הררי)

אליקים רובינשטיין מונה למזכיר הממשלה

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

הממשלה מינתה אתמול, על־פי הצעת ראש הממשלה, את אליקים רובינשטיין למזכיר הממשלה.

לאחר המינוי נכנס רובינשטיין לישיבת הממשלה והחל בתפקידו.

רובינשטיין, 39, כיהן עד כה כציר המדיני בשגרירות ישראל בוושינגטון. הוא הגיע למשרד החוץ ב־1977 בהזמנת שר החוץ דאז, משה דיין, וכיהן כמנהל לשכתו ויועץ לשר החוץ. לאחר מכן מונה סמנכ"ל לתפקידים מיוחדים ויועץ לשר החוץ, וב־1980 היה סמנכ"ל לענייני יישום חוזה השלום עם מצרים ונציג משרד החוץ במו"מ הנורמליזציה. ב־1981 מונה ליועץ המשפטי של משרד החוץ, עד צאתו לוושינגטון במארס 1985.

רובינשטיין נשוי למרים, סגן בכיר לפרקליט המדינה, ואב לארבע בנות.

הנציב החדש עם שר המשטרה (צילום: יצחק הררי)

אושר מינוי האלוף מימון לנציב שירות בתי־הסוהר

מאת הכתבת המדינית של "על המשמר"

הממשלה מינתה אתמול, על־פי המלצת שר המשטרה, את אלוף (מיל.) דוד מימון לתפקיד נציב שירות בתי־הסוהר. המינוי התקבל ללא התנגדות.

לשכות ראש הממשלה ושר החוץ:

"אין חידוש בנאום חוסיין"

מאת דליה שחורי
הכתבת המדינית של "על המשמר"

בנאום המלך חוסיין אין חידוש או דבר יוצא דופן — כך הגיבו אתמול בלשכת ראש הממשלה ובלשכת שר החוץ על הנאום.

יצויין, כי לקראת סוף נאומו, הביע חוסיין התנגדות לטרור ואמר, כי "הטרור אינו יכול להיות לעולם תחליף למאבק לגיטימי, כי הוא ביטוי לכוונות לב וחוסר־אונים". נראה, כי בירושלים לא שמו לב לפסוק זה בדבריו.

ראש הממשלה, יצחק שמיר, אמר אתמול, בתגובה על כך שחוסיין ציין כי אינו רואה עצמו נציג הפלשתינים, כי הוא מקווה שמלך ירדן יסכים לשאת ולתת עם ישראל בשם ירדן בלבד.

מקורות בלשכת ראש הממשלה ציינו, כי דברי חוסיין על ועידה בינלאומית הם למעשה בבחינת דיבורים כדי להתחמק ממעשים. שכן ארה"ב מתנגדת לוועידה בינלאומית וגם בישראל חלוקות הדעות בקשר אליה והליכוד, כידוע, מתנגד לוועידה בינלאומית.

בלשכת ראש הממשלה ציינו בחיוב, לעומת זאת, את נכונותו של חוסיין לתת תנופה להשקעות ביהודה ושומרון על־ידי הקצאת סכום של 150 מיליון דינר.

ישראל לא תתיר סיוע 'השוק' לשטחים בלי תיאום עימה

מאת פנחס ענבר,
כתב "על המשמר"

"ישראל לא תרשה לשוק המשותף לסייע לשטחים ללא תיאום עימה" — נודע בעקבות החלטת השוק המשותף להעביר את הסיוע לשנה הבאה ישירות לשטחים באמצעות הקונסוליות במזרח־ירושלים.

השוק המשותף גם יקבע תעריפי מכס נפרדים לתוצרת השטחים שלא על־פי הטריטוריונים הנהוגים עם ישראל או עם ירדן.

בתוך כך נודע, כי ארה"ב הבטיחה לירדן לסייע לתוכנית החומש בשנה הבאה בסכום של 15 מיליון דולר — פי־שלושה מן הסיוע לשנה זאת, אבל עדיין זה סכום זעום לעומת מה שביקשה ירדן.

גם השוק המשותף אינו נלהב לסייע לירדן. השוק לא ישלח לרבת־עמון בסוף השבוע נציגים מיוחדים לוועידה הבינלאומית לאיסוף תרומות לשטחים. ואת השוק המשותף ייצגו הנציגים הנמצאים בלאודבי בבירת ירדן.

המלך חסן לא כועס; עצמות מעפילי "אגוז" יישלחו בקרוב

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

"המלך חסן אינו כועס על האירועים בטקס "כיכר שלום" על־שם מוחמד החמישי באשקלון לפני חודש".

"למרות שחסן הסתייג מגילויים קשים שהיו בעת הטקס, הוא מבין כי מדובר בארץ דמוקרטית, בה מותר להביע דעות שונות ואף להשמיע אותם". דברים אלה סיפר אתמול רוברט אסרף, מזכ"ל הארגון העולמי של יהודי מרוקו, לתושב מרוקו שערך ביקור אצל אלי דיין, ראש עיריית אשקלון, בשבוע שעבר.

אסרף סיפר עוד, כי השמועות בדבר דחיית העברתן של העצמות 23 מעפילי ספינת "אגוז" — ספינה שנטרפה ליד גיברלטר ב־1961 וכל 48 נוסעיה טבעו — אינן נכונות כלל ועיקר. העצמות יועברו בקרוב מאוד — ייתכן שעד חנוכה. כפי שהבטיח המלך חסן לפרס בפגישתם באיפרן.

בעקבות הפירסום ב"על המשמר":

הפעילות המסיונרית בצה"ל — בשאילתה לשר הבטחון

מאת כתבנו הצבאי

בעקבות הידיעה שפורסמה אתמול ב"על־המשמר", אודות הוראתו של שר הבטחון להרחיק משירות מילואים אורח שעסק במסיונריות ובהטפה לנצרות, פנה אתמול ח"כ מתתיהו פלד בשאילתה לשר הבטחון.

ח"כ פלד שואל את יצחק רבין, האם "הטפת עקרונות הדת הנוצרית במסגרת צה"ל לחיילים שאינם מאמינים בעקרונות אלה נוגדת את פקודות המטכ"ל והאם הטפת עקרונות הדת היהודית בצה"ל לחיילים שאינם מאמינים בעקרונות אלה נוגדת אף היא פקודות המטכ"ל".

הח"כ שואל עוד את שר הבטחון באיזו דרך בדיוק נוצעה הבדיקה לאיתור המסיונר ופעולתו. "האם קיים בצה"ל או במשרד הבטחון רישום על פעילות מסיונרית ואם כן, היכן וכיצד הוא מתנהל. אם לא קיים רישום כזה, השיבני מה בסיס הטענה כי לאריה סורקידס עבר בהטפה מסיונרית" שואל פלד.

פלד ביקש עוד משר הבטחון לגלות האם היו עוד מקרים בהם הורחקו חיילים משירות מילואים או שירות סדיר בשל פעילות מסיונרית.

שריד יציע בכנסת הפרדת שכר משרתי הקבע מהשכר במשק

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

חבר־הכנסת יוסי שריד (ר"צ) מתכוון להעלות ביום ד' במליאת הכנסת, את הדרישה לנתק את שכרם של משרתי צבא הקבע מסולם השכר הרגיל במשק ולהעלותו לאלתר.

שריד, חבר ועדת החוץ והבטחון, מציע כי שכר משרתי הקבע בצה"ל ייקבע להבא על־ידי שר הבטחון והרמטכ"ל, מתוך תקציב הבטחון השוטף, באישור ועדת החוץ והבטחון של הכנסת. בנמקו את ההצעה אומר שריד: "למשרתי הקבע בצה"ל אין ועד עובדים ורק חברי־הכנסת יכולים לשמש להם נציגים נאמנים." הוא מסר כי ככל הידוע לו, מקובלת הצעתו על כלל חברי ועדת החוץ והבטחון.

שר הבטחון דן בנושא בישיבה האחרונה של ועדת החוץ והבטחון. ההצעה להפרדת שכר אנשי הקבע מסולם השכר הועלתה לראשונה על־ידי אגף כוח־אדם בצה"ל ועל־ידי הרמטכ"ל, רא"ל משה לוי. כבר צה"ל קיבל את תמיכתו של מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר. להצעה גם ראש הממשלה ושר הבטחון תומכים בה.

בצה"ל מקווים כי אישור ההצעה בכנסת יוכל לסייע בהשארת אנשי קבע בשירות ויאפשר לצה"ל לשלם שכר גבוה יותר לסקטורים מיוחדים ומועדפים כמו מהנדסים, אלקטרונאים וכו'.

מדינת ישראל
משרד החקלאות
הנהלת משרד החקלאות מתכבדת להזמינך
לטקס האזכרה וחלוקת הפרסים
ע"ש האחים דן ויוסי ספיר ז"ל
הטקס יתקיים ביום רביעי ג' בחשוון תשמ"ז 5 בנובמבר 1986, בשעה 13.00, בבית הקיבוץ הארצי רח' ליאונרדו דה וינצ'י 19, תל־אביב
ישא דברים סגן שר החקלאות
אברהם כע־עוז
בטקס יחולקו פרסים – לחקלאי ומדריך

נלכדו 3 מחבלים שתיכננו חטיפת חייל ומסירתו לסוריה

אחד מחברי החוליה כבר נתפס בעבר פעמיים בנסותו לעבור הגבול עם סוריה

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

כוחות הבטחון חשפו חוליית מחבלים שחבריה, תושבי מג'דל שאמס, תיכננו לתפוס חייל צה"ל ולהעבירו ללבנון או לסוריה כדי לדרוש חילופי שבויים — זאת הותר אתמול בראשונה לפירסום.

חברי החוליה ביקשו לפגוע גם בכוחות בטחון ושוטרים בעת שאלה פעלו באיזור במהלך הפגנות או לשמירה על הסדר.

מוטיה אבו־סאלח, בן 20, מליח אבו־סאלח, בן 22, וקטין ממשפחת אבו־סאלח, שלושתם בני־דרוזים, פרצו למחסן נשק באחד המושבים בצפון, כדי להצטייד בנשק ובאמצעי־חבלה. כאשר נתפסו חברי החוליה לפני כשלושה שבועות, נמצאו ברשותם טיל לאו, רימוני צה"ל, פצצות מרגמה, תחמושת ונפצים מסוגים שונים. אמצעי הלחימה הוסתרו בחצרות בתיהם של השלושה ובוואריות שבסמוך לכפר מג'דל־שאמס מתחת לצמחים וסלעים.

השלושה תיכננו לגנוב נשק מחיילי צה"ל שהגיעו לאיזור הבאניאס כדי לפגוע בכוחות הבטחון באיזור. החוקרים סבורים שבאמצעות הנשק תיכננו השלושה גם לחטוף חייל צה"ל ולהעבירו לסוריה או ללבנון. בתמורה לכך, תיכננו אנשי החוליה לדרוש את שחרורם של עשרה עצורים מכפר מג'דל שאמס שנעצרו בגין פעילות עוינת. מדובר בתושבי מג'דל שאמס שנשפטו לפני יותר משנה לתקופות מאסר של 10 שנה בבית־משפט צבאי בנצרת בגלל התאגדות בלתי־חוקית, שמטרתה לפגוע בחיילי צה"ל. החוליה עסקה, בין היתר, בהטמנת מוקשים במקומות שחיילי צה"ל עברו דרכם. באחת הפעמים נקטעה כף רגלו של טירוש מן הטכניון שערך סיור עם חבריו באיזור. באותו מקום נמצאו 24 מוקשי־נעל שהטמינו אנשי החוליה.

מאליק אבו סאלח, המבוגר שבין אנשי החוליה, נתפס בעבר פעמיים בעת שניסה לעבור את הגבול עם סוריה. אנשי החוליה נטלו חלק בשביתה הגדולה של הדרוזים נגד החלת החוק הישראלי בגולן ואנשיה האשמו או בפעילות עוינת.

כוחות הבטחון ומשטרת מרחב הגליל הצליחו לעצור את החוליה בטרם ביצעה את תוכניתה לפגוע בכוחות הבטחון. בקרוב יוגשו כתבי אישום נגד השלושה. הם יישפטו ככל הנראה בפני בית־משפט צבאי.

דויד בלאס (משמאל) בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב (צילום: י.פ.פ.א)

עם פתיחת שלב ההוכחות במשפטו של איש העסקים

בלאס: אני קורבן המערכת הקיבוצית; אנצח במשחק

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב נפתח אתמול שלב ההוכחות במשפטו של איש העסקים דוד בלאס, המואשם יחד עם עוזרו לשעבר, צבי אהרוני, בהוצאת 99 מליון דולר בדרכי מרמה מזתקים.

אתמול נמסרו עדויות אנשי המשטרה שחקרו את בלאס, במרכזן רב־פקד ברעו גוטמן, ראש צוות החקירה השני בפרשה. מכזור, המליץ ראש צוות החקירה הראשון, רב־פקד משה פרידמן, לסגור תיקים אחרים נגד בלאס, בעוד שרב־פקד ברעו גוטמן המליץ להעמידו לדין והפרקליטות שאימצה את עמדת גוטמן הגישה כתב־אישום.

בתשובה על שאלות סניגורו של בלאס, עו"ד ויינשטיין ועו"ד דיינרוט, הכחיש גוטמן בתוקף כי איים במאסר בעת החקירה על מנכ"ל חברת עש"ת כספים של התק"ם חיים יולש, התובעת במשפט, עו"ד פנינה דבורין והנגדה לשאלות הסניגורים לחוקרי צוות גוטמן בכל הנוגע לעבודתו של רפ"ק פרידמן, וכשמטו של משה פרידמן שב והועלת במהלך המשפט, טענה התביעה כי אם רוצים לקבל תשובות על דרך עבודתו של פרידמן יש לשאול על כך את פרידמן עצמו ולזמנו לבית־המשפט. התביעה הוסיפה כי היא מצידה לא תזמן את פרידמן כעד תביעה כיוון שיש לה השגות בקשר לדרך עבודתו. השופטת, שושנה ברמן, קיבלה את התנגדותה של דבורין.

בלאס עצמו אמר כי הוא בטוח בצדקתו והוא משוכנע כי יוצא מנצח במשחק, ובינתיים, חבל שימשיך לשבת במעצר. הוא הוסיף לטעון כי הוא קורבן המערכת הקיבוצית שנכשלה, מבחינה פיננסית ואמר כי כל אלה שהיו חייבים כספים לתק"ם, מצאו את דרכם לחו"ל או פשטו את הרגל, ואילו הוא היחיד שנשאר בארץ ואף הגיע להסכם עימם.

פרקליט המדינה, יונה בלטמן, הודה בימים אלה לבדוק את התנהגות רפ"ק משה פרידמן, מי שהיה ראש צוות החקירה הראשון בפרשת בלס, בחשד ששיבש הליכי חקירה.

אוטובוס נרגם, צמיג הובער ונחסמו אוניברסיטאות — ביום הצהרת בלפור

מאת רפי גאון
כתב „על המשמר"
וכתב עתי"ם

אוטובוס „אגד" נרגם אתמול לפני הצהריים באבנים, ליד מחנות הפליטים אל־עמרי מצפון לירושלים. כמה זגוגיות נופצו ואחת הנוסעות נפצעה קל מרסיס זכוכית.

כוחות הבטחון חסמו את הדרכים לאוניברסיטת אל־נג'אח בשכם, כדי למנוע הפרות־סדר של הסטודנטים, זאת לאחר שמרביתם הגיעו ללימודים.

כוחות הבטחון חסמו גם את הגישה לאוניברסיטת בירזית כדי למנוע כניסת הסטודנטים והפרות־סדר, לאחר שהנהלת המוסד החליטה לא לקיים את הלימודים.

כוחות הבטחון ביהודה ושומרון ובמזרח־ירושלים נמצאו מאז אתמול בבוקר בכוננות מחשש להפרת הסדר לרגל ה־2 בנובמבר, יום הצהרת בלפור. כמה סוחרים במזרח העיר לא פתחו את חנויותיהם.

קבוצת תלמידים מבית־ספר הסמוך להר־חביה, יצאה עם סיום הלימודים בתהלוכה לכיוון הר־הבית, כשהם קוראים סיסמאות.

בתי־הספר ברצועה היו סגורים. חלקם לא נפתחו כלל והאחרים נפתחו וזמן קצר אחר־כך נסגרו. ככל הנראה בעקבות הלחץ של גורמים קיצוניים, שום אירועים אחרים של הפרות סדר לא נרשמו אתמול ברצועה.

חברת „מאסט" מתקפלת

מאת אורי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

חברת „מאסט", החברה־הבת של הקונצרן האמריקני הענק „דה־לימיטד", שמכירותיה אשתקד עלו על ארבעה מיליארד דולר, מאיימת לסגת מתוכניותיה להקים בישראל שלושה מפעלי טקסטיל.

בעקבות הסכם הסחר החופשי בין ישראל לארה"ב, ביקשה החברה האמריקנית להקים בארץ שלושה מפעלי טקסטיל. היא אף הקימה מפעל אחד לייצור חולצות בעפולה, המעסיק 140 עובדים.

בעוד חודשים אמורה היתה החברה להקים מפעל נוסף בהשקעה של 4 מיליון דולר, שאמור לקלוט 300 עובדים נוספים מעפולה. מפעל שלישי היה אמור לקום בתחילת 87 — מפעל בתחום הסריגים בהשקעה של 7 מיליון דולר.

נשיא „מאסט", מרטין טראוסט, אמר אתמול לשר התעשייה והמסחר, אריאל שרון, כי בשל הקפאת שער החליפין של השקל לעומת הדולר, פיחות השקל לעומת המטבעות האירופיים והתייקרות הוצאות הייצור — הייצור בישראל לשם יצוא לארה"ב הפך לבלתי־כדאי.

שרון אמר, כי ימשיך להיאבק בממשלה לשיפור רווחיות היצוא לארה"ב על־ידי הגדלת ביטוח השער. הוא קרא למשקיעים ואמריקנים לא לחזור בהם מתוכניותיהם. שר התעשייה והמסחר הביע דאגה, כי ביטול התוכניות יביא לפגיעה בתוכניותיהם של משקיעים פוטנציאליים נוספים.

„האם אתה חושב שתוכל לפקד על טנק" – שאל אבינדור קהלני. סגן מפקד מיפקדת חילות השדה, אחד החניכים במסדר־הסיום בקורס מפקדי טנקים שנערך בסוף השבוע שעבר. קהלני בוודאי ידע את התשובה. כי החניך היה לא אחר מאשר בנו, יהודה, ההולך בדרכי אבא בחיל־השריון. במסדר הסיום השתתפו קצין שריון ראשי תא"ל יוסי בן־חנן. מפקדים ובני משפחות של המסיימים (צילום: חנן...)

מאירופה – לתל־אביב

לראשונה בתולדות האינטרנציונאל לחינוך שמרכזו... חברים איגודים מקצועיים מעשרות מדינות בעולם... הוחלט שמרכז האינטרנציונאל והמזכירות תועבר מאירופה למזרח־התיכון. ומקום מושבו... העליונים של האינטרנציונאל יהיה כבר ב... בתל־אביב.

ההחלטה על העברת המרכז לתל־אביב התקבלה השבוע... האינטרנציונאל שהתקיים בווינה ואשר בו נבחר... המרכז לתרבות והינוך בהסתדרות לסגן־נשיא... האינטרנציונאל ודוד פאראן, מעובדיה הבכירים של... לקשרים בינלאומיים כוועה"פ לתפקיד המזכיר הכללי.

זו הפעם הראשונה שארגון בינלאומי מחליט להעביר... לישראל וישראלי מונה למזכ"ל של ארגון כזה, בחירה ש... של 30 נגד 14 קולות. דוד פאראן, שהוא חבר מושב עין... בהסתדרות על הקשרים עם ארצות רוברות גרמנית... במשך 3 שנים כיועץ לענייני עבודה בשגרירות ישראל...

העיתונאי ריצ'ארד יפה מת בניו־יורק

מאת ישראל זמיר

ריצ'רד יפה (ריק) עיתונאי מעריץ... שנה מותו ואפיטר במשך שנות... עיתונאית של ארה"ב, לישראל בהשתתפות... „המשמר", חבר מערכות, מייסדי J.T.A ... יורק ועתונאי אחרים, אשה, בן, בנות ונכד...

ריצ'רד יפה נולד בדרונג שבקיייב... 1903. בצעירותו עבר כבתב ב„גורנאל... ב„ניו־יורק פוסט" ובתום מלחמת העולם השניה... ה־C.B.S באירופה.

בתקופת המקארתיזם של שנות החמישים... בשל השקפותיו השמאליות, עבר לעיתון... מכתב ועוד.

בשנת 1950 ה„ג'ואיש כרוניקל" ... כתבם באו"ם ובשנת 1958 בארץ עליה... שליח ל„על המשמר" וכתב בו עד 1970... לשלוח כתבות פוליציסטיות עד השנים...

ריצ'רד יפה יסד את שבועונו של ה„... HORIZON" וכיהן כעורך־מישנה של ה„... מותו. הוא היה ציוני בעל לחם רב... כינונה והתפתחותה של מדינת־ישראל... המאבקים הפוליטיים בארה"ב שנגעו לישראל... ומעבר שומשול ביהודות ארה"ב כלפי... השנים. הותיר אשה, שתי בן, מארים, נכדים...

את ריצ'רד פגשתי בביתו שבניו־יורק... פער עיניים: קירות עשויי ספרים ותקליטים... לאחר מאסטי התקליטים הגדולים ביותר... לראשונה תקליטים בצורת קונוס... אייזעם. בצד ניצב גרמופון — המותח... בביקור אחר נטל אותי לסיור בארה... גדולי עולם כשווה בין שווים. שגרירים... הקדימו לו ב„חיי היקף" וזה בינה... נעים־הליכות, עיתונאי בעל קשרים... רגישות גדולה, שנאבק בכתיבתו... מעבודתו, כשכל העת הוא שומר על... יהודי.

רשימותיו לאורך שישים שנות כתיבה... למורשתו ולרוחו אופקית, בקירוב... של המעלל הציוני והחשמלה הסוציאליסטית...

צילה ארליך למנוחות

צילה ארליך, אלמנת סגן ראש הממשלה לשעבר... ארליך, הובאה אתמול למנוחת עולמים בבית... יצחק.

בהלוויה השתתפו יו"ר הנהלת הסוכנות, ארייה דולצין... מודעי, ראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, חברי־כנסת... וקרובי משפחה.

מנהיגים יהודים מתאמים בווינה פעולות הזדהות עם יהודי בריה"מ

וינה.— עשרות מנהיגים יהודים מאירופה, ארה"ב קנדה וישראל שהגיעו לווינה, התכנסו אתמול לדיון ותיאום פעולות מחאה והזדהות עם יהדות בריה"מ, המתוכננות להתבצע יום יום בשבוע הראשון לקיום הוועידה לבטחון אירופה, בבדיקת יישום אמנת הלסינקי.

בתום הדיון סוכם לקיים הבוקר מסיבת עיתונאים בהשתתפות נציגי תקשורת מרחבי העולם, שכבר הגיעו לווינה לסיקור הוועידה, שתיפתח מחרתיים בארמון המלכותי בבירת אוסטריה.

בין הבאים אברהם הרמן נשיא המועצה הציבורית למען יהדות בריה"מ בישראל, סטיבן רוט מבריטניה, גב' ברברה שטרן מקנדה, קלוד קלמן מצרפת לין סינגר מארה"ב והרב חיים אייזנברג רבה הראשי של וינה, ואחרים. משטרת וינה גייסה 5000 שוטרים כדי לאבטח את ציר הוועידה והארגונים שהגיעו מכל העולם למחות על אי־קיום הסכמי הלסינקי כרווחם על־ידי בריה"מ.

שר החוץ הסובייטי ארוארד ארוה בא לווינה אתמול בצהריים. בוועידה שמסר עם הגיעו לשדה התעופה אמר כי הוא מצפה לאווירה טובה בשיחות, שיביאו גם לתוצאות חיוביות. (עתי"ם)

היום

הסכם על שולחן הניתוחים

מי בתור?

חיים הברפלד. כתרים לא זמניים

מאת אבשלום קווה

משבר אחיות בתי החולים הד־סתיים, עם חתימת ההסכם בסוף השי־בוע, אך משבר הרפואה הציבורית תעמיק כתוצאה מאותם חמישה חודשי מאבק אכזרי. סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, אפרים גת, בטוח כי האחיות שפרשו מהמקצוע ישובו עתה, וזה יהיה ההישג הגדול של ההסכם.

הוועדה המרכזת של ההסתדרות התכנסה ביום חמישי האחרון וקיבלה החלטה ליפות את כוחו של הצוות ההסתדרותי, המנהל את המשא ומתן להתום חד־צדדית על ההסכם עם האוצר והמעסיקים, אם יתגלו קשיים של הרגע האחרון. את הישיבה פתח וניהל יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד, כממלא מקום זמני של קיסר, העושה בחו"ל. לאחר חמישה חודשים של טירוף מערכות ושל משא ומתן בלתי אפשרי, זכה הברפלד למספר כתרים ולא כל־כך זמניים; מעבר לכתר הסבלנות והאריכה חיזק הברפלד את מעמדו הן באגף ובקרב האיגודים, הן בהסתדרות והן כשורה הראשונה של הליגה הלאומית.

הברפלד וסגניו ז'ילוני וגת נאלצו להתמודד עם קבוצת עובדים מתוסכלת, שלא מרברת איגוד מקצועי והגוררת דרישות־שכר צודקות מאז 1979. המשבר, כתוצאה מהזנחה משוועת של שנים, נפל בעיתוי הכי לא מוצלח, כל זעזוע במערכת יכול להכל בשקט התעשייתי ובתכנית הכלכלית. מטה המאבק של האחיות היה לא פורמאלי וכיטל לפעמים במחיי־ר החלטה או החלטות שקיבלו חברותיהן. בקדרות המאבק כחשו קבוצות פוליטיות ואינטרסים שונים. בחישה זו סיבכה והקשתה על מציאת הפתרונות עוד יותר.

הסיכסוכים שבדרך

עיניים רבות עוד יברקו כל פסיק של ההסכם ויהיו הערכות שונות לגבי שיעור התוספות. בינתיים שורר ערפל קרב לגבי ההישגים הממשיים של ההסכם. קבוצות עובדים שונות אורבות לראות מה השיגו האחיות, כדי להגיש תביעות שוות. מה שיכול להפיג את המתח בחלל יחסי העבודה הוא העובדה, כי סיום תוקפם של ההסכמים הנוכחיים, בסוף מרץ 87', קרב ורק אז יועלו התביעות על בסיס ההישגים של אחיות בתי החולים.

קבוצות המיכון של האחיות לא יגלו כפי הנראה סבלנות, כפי שמצפים מהם, וכבר בעתיד הקרוב יניחו את הדרישות תוך נפנוף של נקיטה בצעדים אירגוניים. הקבוצה הסמוכה היא אחיות הקהילה: המאיישות את מרפאות קופות החולים, טיפות החלב, אחיות קווי העימות ומורות בבתי הספר לאחיות — בסך הכל 14 אלף נפש, שכוח פגיעתן לא נופל מזה של אחיות בתי החולים. אחריהן עומדים בתור עובדי המינהל והמשק, העובדים תחת צוריטמניעה מאז ודורש מרץ האחרון. גם הרופאים הניחו שורה של תביעות, אחת מהן קשורה בביטוח עדין להסכם האחיות.

האחיות השיגו תמריצים והקלה רבה בעומס העבודה על־ידי העלאת מספר התקנים. התנאים הפיזיים של עבודתן

עיניים רבות עוד יבדקו כל פסיק בהסכם שנחתם עם אחיות בתי החולים, שהישגיו ישמשו עילה לתביעות שבדרך

השתפרו למרי: השתתפות בדמי הסעות וכמעונות לילדים וכן ארוחות חמות. במתן דמי אחזקת רכב יש משום פריצת־דרך. נושא התקינה מועבר לדיון מיוחד של צוות משותף לכל הצדדים. בסופו של דבר יש בהסכם הכרה במקצוע זה כמועדף ויש בו כדי לתקן את העיוותים. פרי הזנחה של שנים רבות.

שבר כלי מחכה לשיקום

לא רק הקבוצות הסמוכות לאחיות יבדקו בזכוכית מגדלת את ההסכם. האיגודים המקצועיים בשירות הציבורי אינם רווים נחת מהסכם השכר, שנחתם זה לא מכבר. בהסכם האחיות נכתב מפר רשות, כי אין הוא מהווה עילה לתביעות דומות על־ידי ההסתדרות ושלוחותיה. קשה לצפות אם אכן הלחצים ממקומות עבודה הכבושים בינתיים, יפרצו החוצה ואם צפויה רתיחה בעתיד הקרוב. מזכ"ל הסתדרות המהנדסים, יצחק רן, מעריך כי השקט התעשייתי יימשך וכי אין חריגה משמעותית מהסכמי המסגרת. עם זאת אומר רן, כי הוא וחבריו יצטרכו ללמוד את ההסכם ורק אז יחליטו אם וכיצד יכלכלו את מעשיהם.

הסתדרות האחיות היא עתה שבר כלי. הצורך בשיקום הסתדרות זאת מוטל על האגף לאיגוד מקצועי ועל כתפי הברפלד. ההסתדרות נלחמה גם עם עצמה כדי להשאר בתמונה. עתה סלולה הדרך לשיקום וחשוב שהוא יבוצע בדחיפות, כדי שהתקרים של פיטורי המזכירה לשעבר, כרם יהיפדן, וניהול מגעים עם קבוצה שלא נבחרה בדרך המקובלת, לא ישמשו דוגמה רעה לאיגודים אחרים.

על כתפי ההסתדרות

משבר האחיות של בתי החולים גורר אל סיפה של ההסתדרות ושל האגף לאיגוד מקצועי. ושוב, כפעם המי יודע כמה, היתה זאת ההסתדרות שנטלה על עצמה את המשימה להביא את המשבר לפתרון — דבר שלמעשה היו הרשויות האחרות אמורות לפתור. יש בכך להצביע על פאראדוקס מאלף: מצד אחד ההסתדרות היא מטרה לבוז וללעג, אך מצד אחר מסתבר שבלעדיה אי־אפשר בדרך־כלל לסיים סיכסוכים. פרשה זאת הוכיחה, מהי יכולתם של קיסר ושל הברפלד, בעיקר כאשר בוחנים את תיפקודם של פרס, גור וניסים בפרשה.

לדבר ציונות, לנהוג בציניות

...מטופל בידי המשפחה. אפשר היה לבלוע את המהפיכה אלמלא השיטות ...ולות והאכזריות.

מאת יוסף שמי

...שביתת האחיות הסתיימה ועתה, ...ים ישבשו את העבודה במוסדות ...ומוז קבוצות מקצועיות אחרות) ...שר לנצל את האתנחתא כדי „לעשות ...ובים".

...חבורה שהעמידה את עצמה בראש ...בק, החלה בהדחת מזכירת הסתדרות ...ות, סילקה ארגון ייצוגי השייך ...תדרות הכללית וזכתה בברכה מאולצת ...הסתדרות הכללית. עבירה גוררת עבירה ...„המאבק" פתח פתח לאימוץ דרך מאבק ...לה בעיקרה. הוא הפר כללים מקובלים ...עולם מפסיקתו של הכורר בנושאים ...ו על הפרק. גם משרד הבריאות והאוצר ...ו, הם פתחו במו"מ אחרי שלכאורה הושג ...

...אורך כל הדרך. פעלו מטה השביתה כגוף ...ועצמאי. לא פעם תקפו החברים בו גם ...ההסתדרות על שהיא עומדת לצידם של ...בידים, בהיותה בעצמה מעביד. מטה ...יתה דרש את תמיכת ההסתדרות, אך בו ...ניהל את המערכה ללא השתתפות ...עוד המקצועי. כל ההתייעצויות היו ...ונומיות", ללא השתתפות נציג רשמי של ...דרות. בכל עיתוי שנראה להן, נטשו ...את הדיונים ובכך „תפסו בגרון" את ... דרך המאבק והיקפו לא תיאמו כלל ...הוועד־הפועל או האיגוד המקצועי, ובכל ...נתנו הללו גיבוי לקבוצה פראית זו. מכאן ...יהיו יותר ויותר מפירי משמעת, ...סתדרות תיתן גיבוי לקבוצות מיליטנטיות ...פות לפעול ללא מעצורים. היה זה מגוחך ...כיצד משרד הבריאות, האוצר ...הסתדרות נוהגים על־פי כל כללי החוק ואף ...מזות, בעוד שהאחיות, התומכות במטה ...וזה מפירות את כל הכללים.

...האחיות התנהל תחת הסיסמה של ...השירות והסיעוד, הוכנסת תוכן ...שנתקבלה לפני שש שנים על ...אחות כמקצוע מועדף. תועמלני מטה ...הציגו את האחיות כסוג מסוים של ...לגווים", דוגמה להקרבה, עזרה לזולת. ...אף שירו „כמה שווה אחות", שיר ...ההמצאה על אחות רחמניה.

...היה לבלוע את הדרוך של ...כה הלכו העומדות בראש המאבק. ...נקטו שיטות פסולות ואכזריות של ...מחלקות טיפול־נמרץ, מחלקות ...פסיכיאטריות ואונקולוגיות. ...בשירותי האישפוז נטישת זקנים חולים ...השרויים במיטותיהם ועושים ...כי אין מי שיגיש להם סעד — כל ...צעדים פסולים במאבק זה. אין ...הללו להעלות את קרנו של מקצוע

...בישראל אינו מסוגל להטיל ...על מפירי משמעת וסדר חברתי, לכן, ...נעור בחוק המאפשר החזרת העבודה ...מתקבלת על הדעת. האחיות יכלו ...על דרישותיהם גם בלי לנטוש ...פסיכיאטריות, מיון, אונקולוגיה ומרי־... בית־עירובה מקרב חולים אקוטיים או ...השוכרי־מיפא שוללת מתאבקים את ...הכוויות על־פי „אמנת דנבה", סליחה, ...חברותית, הבעיה היא, שבעקבות ...לכו מקטורים אחרים, הכוונה לעובדי ...המנהל בבתי־החולים ולרופאים. ...בשירותי הסיעוד הוא תופעה מוכרת ...מדינות המערב. מקורו בתיחכום ...כריבוי ציוד משוכלל, תרופות, ...ובעול מגוונות ועוד. פעם עשו זאת ...צעירות או מבוגרות, ובמקרים רבים

בני־המשפחה. כעת זה ענף נפרד, העבודה השיגרתית של האחות אינה מקנה לה סיפוק ואינה מבטיחה הכנסה גבוהה. לאחות אין אפשרות קידום, היא אינה יכולה לזכות במוניטין ברומה לרופא טוב, ואינה יכולה להשלים את הכנסתה מרפואה שחורה או פרטית. בארה"ב נמסר לאחרונה על תופעה מעניינת של הקמת „מרפאות סיעוד" המושתתות על עבודת צוות של האחיות, ברמה גבוהה מאוד. הן מגישות עזרה לחולים חשוכי־מרפא, טיפולים בשיפור התיפקוד הגופני, טיפולים לחולי סכרת, לחולי סרטן, ללוקים בליבם, לבעלי לחץ־דם גבוה ועוד. במידת הצורך, הן שוכרות את שירותיהם של רופאים מומחים. המרפאות הללו זוכות להצלחה, שכן המחיר נמוך בהרבה ממחיר הביקור אצל הרופא, התור קצר יותר והיחס אישי יותר. האחיות המצטרפות לעבודה במסגרת זו מרוצות מאוד בגלל דבר אחר ויחיד: הן אינן „כפופות" לרופא, למנהל מחלקה וכד'. האחות מרגישה שהיא „שווה" משהו. אפשר לראות לא פעם בבתי־החולים בארץ כיצד גוער רופא צעיר באחות ותיקה והיא נאלצת להבליג.

תקרית מעניינת היתה בעת שביתת הרופאים ב־1983. האחיות דרשו או זכות לרשום לחולים תרופות, כולל אנטיביוטיקה. במוסדות נטו להיענות לדרישה זו כדי להקל על החולים. אך בהרהור שני, לא עשו כן ורק הירשו לרשום תרופות פשוטות ביותר. הדבר הרגיז מאוד את האחיות, שרצו להוכיח בהזדמנות זו, שהמערכת מתפרקת למרות עיצומי הרופאים.

במדינות שונות מחפשים פתרונות מקומיים לנטישת המקצוע. אין מנוס מחיפוש דרכים לפתרון בעיה זו גם אצלנו. העסקת האחיות כקבלניות יכולה להיות פתרון לבעיה זו בבתי־החולים גריאטריים ובחדרי ניתוח מסוימים. הרעיון עלה באחת השיחות עם אנשי מקצוע, עת הוכירו סעיף בהסכם המבטיח תקינה, משמע, קביעת העומס המוטל על האחיות בהתאם לטיב המחלקה. מנהל מבית־החולים אחד אמר כי הוא אינו רואה כיצד ניתן לקבוע תקינה מחייבת במקצוע בה ריגמי כרפואה. החידושים בציוד ובדרכי טיפול צצים כמעט מדי חודש. והתערבנות, כרוכה בהשתלמות ובהתמחויות ממושכות.

כדאי לזכור, ההסכם עם האחיות אינו אלא שביתת־נשק זמנית בינן לבין הממונים על הקופה. המערכת כולה טעונה ארגון מחדש.

המאבק הסתיים, ההישג מוטל בספק (צילום: פינדר רבקה)

הלוקש הכריע

מאת לוי מורב

בעיתון „הארץ" לא אהבו את שביתת האחיות. בכך אין כל חידוש, הם אינם אוהבים שום שביתה של אף אחד, ודאי לא שביתה של ציבור העובדים נגד מעסיקם. בין אם מדובר במעסיק פרטי ובין אם המדובר במעסיק ציבורי. אבל אפילו „הארץ" התעלה על עצמו בפרשת האחיות. הפרשן הכלכלי הבכיר של העיתון טען, שמטרת שביתתן של האחיות פסולה מכיוון שהיא איננה מתרכזת רק בהשגת תוספת שכר, אלא מתיימרת להתערב עם מצב הסיעור בשירות הרפואי הציבורי. אברהם טל טוען שבכך הרגו האחיות מן הגורמה הדמוקרטית המקובלת, מכיוון שזאת הפרורגטיבה של ממשלת ישראל.

עתה, בשעת כתיבתן של שורות אלה, כאשר ידוע לנו מה הושג בסופו של מאבק אפשר לסכם שחששו של אברהם טל היה מוגזם. למעשה לא השיגו האחיות שום שיפור ברמת הסיעוד או באיכותו, ובסופו של דבר גם ההישג הכספי לעומת הציפיות הוא צנוע למדי, למרות שהוא חורג מהישגי העובדים בסקטור הציבורי.

התחושה הכללית היא קשה. לא רק בגלל הנטישות המכאיבות והקטגיעה הבלתי נמנעת בחולים. התחושה היא קשה בדיוק בגלל שחששו של אברהם טל לא התאמת. — לא טובת הסיעור הרפואי הכריעה בסופו של דבר. אלא הלוקש, זה הכל. מכיוון שלרגע היה נדמה לי שאולי תנצלנה האחיות את ההזדמנות והעצורנה את הסחף והשבר העמוק בו שרויה מערכת הבריאות הציבורית בישראל.

בניגוד גמור לאברהם טל אני משוכנע, שחובתה של כל קבוצת עובדים בישראל להאבק גם למען מטרות רחבות יותר מאשר שיפור השכר. ראינו בעבר דוגמה לכך, כאשר איגוד העובדים הסוציאליים לא הסכים להסתפק רק במאבק מקצועי „טהור" ומצא לנכון להאבק גם על תקציבי הרווחה, נושא שלכאורה הוא בסמכותה הבלעדית של הממשלה.

מי שמנסה לצמצם את מאבקם של העובדים בישראל במיטת סדום צרה של תוספות שכר, מבקש למעשה להשיג שני דברים, קודם כל הוא תמיד טוען גם יטען: תראו את העובדים האלה, כל מה שמעניין אותם זה תוספות שכר. וזה כמובן לא מפריע לו לטעון גם את ההיפוך הגמור — כל מאבק מעבר לתוספת־שכר שהוא בגדר פגיעה בדמוקרטיה. לא פחות ולא יותר.

יש בכך התעלמות גמורה מאופיו העמוק של המשטר הדמוקרטי. הדמוקרטיה איננה רק בחירה של נציגים (חברי כנסת) הבוחרים ממשלה. דמוקרטיה היא מאבק אקטיבי של קבוצות שונות, שאיש לא בחר אותן. כך, למשל, הגיב המאבק של חובבי הטבע פרי הילולים בשמירה על פרחי הבר של ארץ ישראל. מישהו מינה אותם או הסמיך אותם או בחר בהם לכך? לא. ובכל זאת הם החליטו להאבק וגם הצליחו.

אילו נאבקו האחיות וגם הצליחו למנוע את הידרדרותו של הסיעור הרפואי היה מגיע להן לא רק תוספות־שכר. אלא מקום של כבוד בגלל המורה של החברה הישראלית. הצרה היא, שבסופו של דבר גם ההישג החשוב כשלעצמו של תוספת שכר, למרות המאמצים הקשים שנעקש כדי להשיגו, יתבזבז, מכיוון שהקו השולט כיום בממשלה — ובנקודה זו אין הבדל בין המערך לליכוד — הוא של חיסול מדינת הרווחה וגילגול הטל על הציבור הרחב. שכירות כל מה שהסוציאליזם באנכך עבודה: סולידריות חברתית ומתן שירותים חברתיים וציבוריים ברמה הגבוהה ביותר.

מכתבים לידיד

עיתונות עוברת לסוחר

נפתלי היקר,

עורך עיתון „חדשות" יוסי קליין רואיין בסוף השבוע בגלי־צה"ל ובמשך שעה ארוכה ניתנה לו ההזדמנות להביע את רעותיו על העיתונות בכלל ועל עיתונו בפרט. מכל השידור, שבו השמיע המרואיין בדרך כלל דברים חסרי צבע וברק, קלטתי מסר אחד, שחזר על עצמו במשך כל גלגולי הראיון: „העיתון צריך להיות טוב כדי שיימכר, ואם הוא נמכר הרי הוא עיתון טוב".

לכאורה זהו מושכל שאפשר לומר אותו על כל מוצר, החל בדברי מזון וגמור במגידי עתידות. אך אפשר כמובן לחלוק על הגדרה כוללנית זו ולהוכיח, כי לעתים נמכר המוצר בזכות עטיפה צבעונית ומגרה, וכמובן באמצעות מבצעי פרסום אדירים — בעוד שהסחורה עצמה היא בינונית ולעתים אף פחות מזה.

גם העיתון בימינו הוא מיצרך, ועליו לספק מידע רב־גווני ככל האפשר, כדי שיימצאו הקוראים שירצו בו. השאלה היא מי מחליט מהו „רצון הקוראים". בכל עיתון ההחלטה מתקבלת על־פי מדיניות המערכת, הרואה את הקוראים הפוטנציאלים של העיתון. עיתון מסוג זה של „חדשות" מבקש לספק את הסקרנות ואת הגירויים הפרימיטיביים ביותר, על־ידי הבלטת מעשי פשע בעדיפות עליונה, סיפורים של חדרי המיטות, הרבה תמונות ומעט מלים, כדי לשחרר את הקורא העצל ממלאכת הקריאה. גם חופש הכתיבה נוסח זה של דן בן־אמוץ בעיתון זה נחשב כנראה כ„פובליציסטיקה" או כ„פיליטון" והוא לעתים התערטלות המעוררת גיחוך, רחמים ואף סלידה למי שמזדמן לעקוב אחר ההזיות הנרקיסיסטיות של האיש.

עיתונים מסוג „חדשות" אינם המצאה ישראלית. הם קיימים בעולם ואף מגיעים לתפוצה אדירה כמו ה„בילד" הגרמני. העובדה ש„חדשות" לא הגיעו לתפוצה רבה אומרת אחת מן השתיים — או שעורכיו לא הצליחו להגיע ל„רמה" הבולברדית של הפרוטוטיפ שלהם בחו"ל, או שהציבור הישראלי עדיין אינו מוכן לקנות מהמוניו את הסחורה הזאת. לי נדמה, כי ההשערה השנייה קרובה יותר למציאות, אולי משום שאני רוצה להחמיא לקורא הישראלי הממוצע.

עם זאת, אין להסתיר את העובדה, כי „חדשות" השפיע במידת־מה גם על אופיים של עיתונים אחרים, שברגעי חולשה נדמה היה להם, כי „הסגנון החדש" עשוי לכבוש את השוק. הנימה הסנסציונית הזולה חדרה כמעט לכל העיתונים, אם־כי באחרונה הגל הזה נעצר. עדיין קיימים בלמים, כמו למשל במקרה של פרסום שמה של תורמת הכבד. רק „חדשות" פרץ את הגדר, ועד כמה שלא יתפתל בהסבריו ברור כי העדיף את ה„סקופ" על פני התחשבות בפניית המשפחה, שהיתה ידועה לכל העיתונים, שלא לזהות את הנפטרת שאברי גופה נתרמו להצלת חולים הזקוקים להשתלת כבד וכליות.

אפשר לטעון כמובן, כי הפרסום אינו מטיל דופי, אלא להיפך מוסיף הערכה וכבוד לבני המשפחה, שברגעי האבל הקשה מצאו עוז לקבל החלטה כה הומניטארית. אבל זהו הגבול בין עיתונות המוכנה לכבד כללים אנושיים ולוותר על ה„סקופ", לבין זו הסבורה שהעיתון הוא טוב אם הוא מספק כל מידע, עיתון שבזכות ה„סקופ" יימכר יותר.

אך בסופו של דבר העיתון נשפט על־ידי קוראיו, ולציבור יש העיתונים שהוא רוצה בהם. ויש ציבור הרוצה ב„חדשות", ציבור שאינו מתרגש מאי־קיום כללי־האתיקה העיתונאית, אלה הכתובים על־ידי מועצת העיתונות, ואלה שהיו עד כה כאילו מוסכמים על כל העיתונים.

* * *

לעומת זאת, מקרה נדיר הוא שעיתונאי נשפט בבית־הדין של המדינה, פה ושם נתקיימו משפטים על־פי חוק לשון הרע. אך הללו נסתיימו לרוב בפשרה, בפרסום התנצלות או תיקון, אם אכן הוכח, כי העיתון או העיתונאי הפרו את החוק. עדיין לא הלך עיתונאי לבית־הסוהר על פרסום דברים, אם להוציא מן הכלל הזה את המקרה של עורכי „בול", אשר נעצרו בזמנו בגלל פרסום פרשת בן־ברקה. משפטו של יגאל לביב, שנסתיים בימים אלה, היה בבחינת יוצא־דופן. התואר עיתונאי אינו מן התארים המוענקים על־ידי גוף כלשהו, ולכן כל מי שיחפוץ בכך יכול להגדיר עצמו כעיתונאי. יגאל לביב היה עיתונאי במקצועו, שעבר בשורה של עיתונים, מ„העולם הזה" ועד „הארץ". הקריירה העיתונאית שלו היתה רצופה תחקירים ופרסומים, שבסופו של דבר הביאו אותו לספסל הנאשמים באשמת מעשי סחיטה או קבלת שוחד במספר מקרים.

למרבה המזל אין זו תופעה נפוצה בעיתונות הישראלית, אם־כי בשנות ה־50 רווח הרבה על „העיתון המיוחד" של אלכסנדר זאורר ז"ל, אשר על־פי הטענה קיים את עיתונו מן הכתבות שלא פורסמו בעיתונו. על־פי אותה טענה, עיתון זה היה מקבל שלמונים מאישים או גופים שבפניהם הוצגה הכתבה, שפירסומה היה עלול להוציא להם שם רע. האיש או החברה שילמו, והחומר נגנז. ספק אם היו הוכחות לדבר, מכל מקום, לא שמעתי כי אי־פעם הוגש משפט נגד אותו עורך.

יגאל לביב כאילו „ניצח" במשפט הארוך — הוא זוכה ב־8 סעיפי אישום והורשע „רק" בשלושה, שבהם השתכנע בית־המשפט מעבר לכל ספק, כי הנאשם עבר את העבירות המיוחסות לו בכתבי האישום. מדוע אני אומר כי יגאל לביב „ניצח" במשפט הזה? על־פי התגובה שלו עצמו, ושל סניגורו, אשר על־פי הדיווחים בעיתונות נרדמו מקולת העונש — מאסר של שנה אחת על תנאי למשך לשלוש שנים.

איני בא לבקר את פסק־הדין או לערער עליו. אני מתייחס רק לשני התבטאויות — אחת של יגאל לביב, אשר טען אחרי גזר־הדין, כי מי שעוסק בצנורות הביוב מן הדין שיתלכלך גם הוא עצמו. במלים אחרות. עיתונאי העוסק בחשיפת השחיתות נתון למין „סיכון מקצועי" של ברץ שיידבק גם בו. הוא אמר עוד משהו מסוג זה, ש„רק מי שאינו עושה דבר שאינו שוגה."

ואולי הוא צודק, שהרי אנו קוראים פה ושם על שוטרים ואף קציני המשטרה הנתפסים במעשים פליליים, והרי הללו עוסקים בניקוי „הביוב" יומם ולילה, ועל־כן קיימת סבירות עוד יותר גבוהה, כי משהו מן הבוץ יידבק בהם.

אני מניח, כי אם נקבל את ההלכה החדשה של מקצוע העיתונות, ובמיוחד זו העוסקת בחשיפת מעשי שחיתות בחברה, בקרב הממסד, הרי בלית ברירה נגיע למסקנה, כי אך מעטים ביותר מהם עושים את מלאכתם באומץ ובעקביות. שהרי עד כה כמעט שלא נתגלו כאלה אשר נדבקו בבוץ השחיתות.

על רקע זה אפשר להבין את דברי ההנמקה של השופט המכובד שטרוזמן, אשר הסביר את מתן גזר־הדין הקל בכך, שהמקרה של יגאל לביב הוא חריג בקרב העיתונאים בארץ. ואם כך, הרי אין כלל צורך בעונש מרתיע, פשוט אין את מי להרתיע. הנמקה מהרה מאוד. ייתכן שהיא מתיישבת עם פרשנויות משפטיות שאיני בקיא בהן. אך בליבי חשבתי, שאולי פסק דין כזה דווקא יעודד הליכה בדרך של „סיכון מקצועי", שהוזכר לעיל, שכן מאסר על תנאי בימינו נחשב כמעט לעונש מכובד.

הזמנים משתנים ואנו משתנים בהם — אמר פעם משורר ברומא העתיקה כאשר קיטרג על ירידת המוסר. לא כל דבר חדש בעיתונות של ימינו יש לראותו כ„אובדן הערכים". כמו שאין מקום לייפות את העבר שלה מבלי לראות את חסרונותיה. העיתונות הישראלית בכללותה, אפילו אפשר למנות בה לא מעט חטאים, עדיין רואה את עצמה לא רק כמצרך למכירה. פה ושם יש עוד עיתונאים הסבורים, כי מוטל עליהם התפקיד להתמודד עם בעיות המדינה, והחברה, ואף להשפיע על עיצוב רעת הקהל. לעתים גם לשחות נגד הזרם הכללי ונגד הטעם הטריוויאלי. זוהי סחורה שאולי קשה יותר למכור אותה, אך מי שיכור בה יפסיד אולי כמה סיפורי גיהוקים של אנשי החברה הנוצצת, אבל יבין אולי טוב יותר את המתרחש סביבו.

שלך בידידות
מארק גפן

הפיסגה מסרבת לגווע

הדילמה של המאה

מאת יורם נמרוד

„אזרחים רבים, בעלי תחושת אחריות ומעורבות סבורים שענייני הנשק הגרעיני ובקרת הנשק (ARM CONTROL), הם חשובים מכדי להשאירם ביד „המומחים". לעומת־זאת, בעיני מומחים רבים שאלות אלה מסובכות מדי ורציניות מדי מכדי להניחם לרוחות המשתנות של דעת־הקהל. בעיני אחרים, המצדדים בבקרת נשק, הבעיה החמורה ביותר המאיימת על העולם היא הפצצה הגרעינית. בעיני אחרים הבעיה החמורה ביותר זו ברית־המועצות".
ברנט סקוקרופט
לשעבר, יועץ הנשיא לבטחון

בשבוע שחלף תקתקו הטלפרינטרים של סוכנויות הידיעות במערכות־העיתונים אינספור ידיעות ופרשנויות על האירועים, המשמעויות וההשלכות העתידיות של פגישת רייגן וגורבאצ'וב בראשית החודש. רק קילוח דל משפע זה חילחל אל דפי העיתונות העברית, מחמת המחסום הרגיל של ידיעות מקומיות.

אולם, לפי סימנים רבים, פסגת איסלנד מסרבת לגווע, ולהעלם בתהום השכחה. אדרבא, יתכן שהיא תיזכר במסגרת בתולדות היחסים הבין־לאומיים. אחדים מסימנים אלה ראויים לאיזכור ופירוש.

פגישת הדרג השני

זה עתה פורסם, כי בימים הקרובים ייועדו שרי החוץ של שתי המעצמות, כדי לבחון איזה מהצעות הצדדים שעליהן כבר הוסכם בפסגה, ניתן לממש, ומה הדרך ליישוב ההדורים בנקודות המחלוקת. לא רק עצם ההמשכיות חשובה, אלא בעיקר, מי הם דוברי הדרג השני במעלה, משני הצדדים. שר החוץ שולץ התגלה בשבועות האחרונים — לראשונה באופן חד־משמעי — כנציג מובהק של אלה שהוגדרו למעלה כמחנה החרדים מן הפצצה. גם שר החוץ הסובייטי נוטה, לפי הערכת סובייטולוגים, למחנה זה; כנראה שיועצו הכביר לעניינים הנידונים עם הבית הלבן הוא דוברינין, השגריר לשעבר בוואשינגטון, שהועלה לאחרונה לדרגה בכירה בקרמלין.

דוברינין היה מאנשי סודו של חרושצ'וב, וטיפח ידידות פוליטית עם נשיאים ושרי חוץ אמריקנים — מימי קנדי עד תקופת קרטר. בעיני רבים במערב הוא מסמל אסכולה של מתינות ופשרה.

בראש הצוותים האמריקנים עומדים אנשי האסכולה החוששת מברית־המועצות, ובעיקר מתכסיסיה להרדמת המערב באמצעות התדמית המתונה־כביכול. פחות הם חוששים מהפצצות שביד הרוסים, ויותר הם חרדים מן

מול הדרישה הסובייטית לביקורת נשק, הציע רייגן הצעה מרחיקת־לכת: לא בקרה, פיקוח או צמצום, אלא פירוק נשק.

יושבת מאמץ הפיתוח של הנשק האמריקני. עם אישים אלה נמנים פרל, ניץ, ורבים אחרים בממשל רייגן. הם ניהלו גם את שיחות ההכנה לקראת הפסגה עם עמיתיהם הסובייטים, ובראשם ארבאטוב, ראש מכון ליחסים בין־לאומיים במוסקבה. אחדים מהסובייטולוגים (בעיקר מאסכולת אלכסאנדר דאלין) סבורים ששתי האסכולות הסובייטיות במדיניות החוץ וההגנה מוצאות את ביטויין ביריבות בין מכוני המחקר של מוסקבה. המכון של ארבאטוב הוא מבצרם של השמרנים. אופייני הדבר שנושאי משרות בכירות בו היו בניהם של מנהיגי המחנה השמרני, בנו של קוסיגין ובנו של גרומיקו.

(בשעתי, למדתי על חלוקה זו מכלי שני, מחמת מגבלות השפה. אולם ביקור במוסקבה, במסגרת ועידה מדעית, איפשר לי מפגש עם אנשי הדרג הזוטר של כמה מכונים, ונדהמתי להיווכח עד כמה היריבות בין הקונספציות שקופה, אם כי מאופקת).

ברור שבחירת דרג המפגש [illegible] הריסות הפיסגה מעיד על הכיוון.

סערה בקרב יודעי דבר

סימן נוסף לכיוון ההתפתחות אפשר [illegible] בחזית האמריקנית הפנימית. ב[illegible] יתקיימו בחירות לחלק ממושבי [illegible] הקונגרס. כבר עתה עומד רייגן [illegible] דמוקרטי, בבית־הנבחרים. אם י[illegible] קראטים את הריפובליקנים גם בסנאט [illegible] בשני הבתים, יהיה זה עולם אחר. [illegible] שיקולי רייגן ויועציו בפסגה [illegible] הצורך להתמודד עם אפשרות זו.

על כן, מסקרנים מאוד משאלי[illegible] לגבי תפקוד הנשיא במשא ומתן [illegible] מדינה יריבה. ממשאלים אלה מתג[illegible] האמריקנים בחתך מדגמי של הסק[illegible] מהנשיא, ומזדהים עם האופן שבו [illegible] ההצעות והתביעות של הצד השני. [illegible] לשנה הקודמת, מעמדו החזק [illegible] והתחזק.

אולם, במשאל שלא לפי מדגם [illegible] המעורבות והידע לגופי הדברים, נשא[לו] כל נושאי התפקיד הבכירים [illegible] הקודמים לדעתם. רובם — וביניהם [illegible] רוברט מקנמארה, מק ג'ורג' בונדי — [illegible] שהוחמצה שעת־רצון ביחסים עם [illegible] למען תכלית דמיונית, מעורפלת [illegible] יוזמת ההגנה האסטרטגית. אחדים [illegible] הביעו חשש שהנשיא כלל אינו [illegible] שמסבירים לו יועציו, והוא שרוי [illegible] חלום.

פער זה שבין המשאלים, [illegible] להתנחם, הוא מחיר הדמוקרטיה, אפשר [illegible] איתו, ואין הוא מייחד את ארה"ב [illegible] היה להסכים לכך, אלמלא דובר [illegible]

בקרת הנשק — לב הבעייה

וכך אנו מגיעים ללב העניין [illegible] בעיתונות הכתובה והאלקטרונית של [illegible] קיימת מגמה, ולאו דווקא שולית, [illegible] דעת־הקהל כגורם במדיניות, ולא [illegible] ברמה זו של דיון, זוכה הנשיא [illegible] אמיצה, שאולי לא תפגע בו במערכה [illegible] הנוכחית. אך היא מסבירה מדוע [illegible] שולץ להמשך השיחות עם הרוסים. [illegible] להכביר בריבוי דברים בשם אומרם, [illegible] העניין הוא זה: במהלך שיחה [illegible] למזכיר הראשון, ללא יועצים, [illegible] מעשה קוסם, שפן מהכובעו: הצעה [illegible] חימוש גרעיני כללי ומוחלט. הוא [illegible] בתגובה לדרישת גורבצ'וב להמנע [illegible] גרעיניים מעבר לתחום שהוסכם [illegible].

כלומר: מול דרישה סובייטית [illegible] נשק, הציע רייגן הצעה מרחיקת־לכת [illegible] בקרה, פיקוח או צמצום, אלא פירוק [illegible] בצדק, מכנים זאת בארה"ב גימיק [illegible] כלפי פנים.

הדרישה לפירוק נשק כללי ומוחלט [illegible] עתיק־יומין: „וכיתתו חרבותם [illegible] הנביאים וציפו ליום שבו יגור זאב עם [illegible] בעולם הריאלי, זאב וכבש יכולים [illegible] יחדיו, רק אם בכל בוקר, יהיה כבש [illegible] חזון־אחרית־הימים הוא ללא ספק [illegible] נאור. אך כשפורטים אותו לתכסיס [illegible] הוא משמש כדרך־כלל את אדריכלי [illegible] הבאה.

בקרת הנשק היא עניין שונה לחלוטין [illegible] תהליך פוליטי, המשקף אינטרסים [illegible] קבוצות יריבות במחנות מנוגדים. [illegible] בקרת הנשק היא לא דווקא צמצום [illegible] הקיים, אלא מגבלות על נשק [illegible] בניית מערכות מיוצבות, המפחיתות [illegible] (כמו „הטלפון האדום" בין הבית [illegible] והקרמלין).

בקרת החימוש יש לה דינמיות [illegible] המביאה להרמוניזציה בין מדינות [illegible] דינמיות המביאה ליתר הבנה [illegible] באילוצים, בפחדים ובאינטרסים של [illegible] זאת בדיוק מבקשים למנוע [illegible] פירוק הנשק הכללי.

לקיבוצים אין סיבה לבכות

אני מצטרף לקריאתו של משה ציוויק („על המשמר" 9.10.6) להפסיק לבכות כי עת להתייצב. ציוויק מונה אחד לאחר את כל הקילקולים שחלו בקיבוץ, החל מהלינה המשפחתית וכלה בפאשלות הכלכליות, והעיקר — העירעור על הקולקטיביות הרעיונית שהיתה נחלתנו הכלכלית. כן הוא מציין את המומים שדבקו בחיינו, כמו אימרץ גישה ועיר־בורגנית. עם זאת קובע כי עדיין הרשות נתונה ועדיין לא הפסדנו את המערכה.

לפעמים בא לך לחשוב שרוב המקטרגים על הקיבוץ הם כביכול אלה שרוצים כי הקיבוץ ימשיך להיות כמו שהיה פעם. את הביטוי האמנותי לכך נתן לפני כמה שנים המשורר אבא קובנר, שקבע כי „גלתה השכינה מחצרו של הקיבוץ" אם לנסות לתרגם זאת למונחים פשוטים, הווה אומר שהקיבוץ חדל להיות חברה ערכית־מיצימתית־מוסרית, ואינו ממלא עוד את התפקידים שמילא בעבר. אומנם אבא קובנר אמר את הדברים מתוך כאב ודאגה לגורל התנועה הקיבוצית. אבל במשך הזמן התרבו המקטרגים על הקיבוץ באיצטלה מסכרני־מדעית, ביניהם סוציולוגים ופסיכולוגים, שבמחקריהם יוצא כי הקיבוץ מגדל את בניו לבינוניות, לאי־יצירתיות, והלק אפילו גילה שבקיבוץ, הטובים והיצירתיים עוזבים ונשארים רק הבינוניים וכיו"ב מחקרים אוביקטיביים כביכול. בתוך כל המקהלה הזאת שומעים גם את קולם של עוזבי קיבוצים, שיש להם טענות על הקיבוץ, ובמאוני התנועות הקיבוציות נותנים להם במה להטיף את טילא נדיבותם. לי איכפת שבמקהלה הזאת מצטרפים חברים שבאמת דואגים לגורלו של הקיבוץ (אני לא מזכיר כאן את אלה שהקיבוץ היה תמיד קוץ בעיניהם), אלו בונים לא הטילו בנו...בעיירה שיפה בנו את עיירות הפיתוח הסכנות לקיבוצים. בטענה שאנחנו מנצלים אותם.

אני מעוניין שרק עכשיו, כשחדלנו להיות חברה אליטיסטית, או חברה מיצימתית, הכרה שחיה רק למען העם. למען הציונות. למען הסוציאליזם, רק עכשיו כשלא חיים בקיבוץ רק „אנשי עליה" אלא אנשים פשוטים רגילים, עם כל היצרים הטובים והרעים, יפים ומכוערים, עדינים וגסים — רק עכשיו מתבררת כל גדלותו של הרעיון הקיבוצי, כשהקיבוץ הגדול והוותיק, וגם הבינוני, נהפך לקהילה על רבדיה השונים, שהיום יש בה כבר ארבעה דורות, ושבכל הזמן מתחדשת לפי התנאים המשתנים ומתפתחת יחד איתם. יחד עם כל אלה עלו קשיים ובעיות רבים, שהקיבוץ חייב להתמודד איתם. ולא תמיד בהצלחה מלאה.

לדעתי, נסיכוה הרוח אצלנו תחילתה באמצע שנות היו"ם, כשהתברר מה עלה בגורלו של הנסיון להקים „עולם חדש". לקח כמה שנים טובות לצאת מהדיכאון הזה. הדור השני בקיבוצים הפנו את כל להט העשייה לפיתוח המשק ואכן עשינו נפלאות: פיתחנו חקלאות מודרנית ותעשייה, יחד עם התנועה הקיבוצית. עד שהתברר שהקיבוץ לא יכול להדביק ולהתפתח בלי תיעוש. ושוב, התנועה הקיבוצית הראתה את יכולתה הקולקטיבית וגם כאן ההצלחה האירה לה פנים.

אני הייתי מנסח את גורלו ועתידו של הקיבוץ, שהוא מימושו של הלום על עולם של יושר, צדק, על חברה שבבסיסה הוא סולידאריות וערבות הדדית. אנחנו נכנסים „לא תמיד זה קל.

57 שנים אני עוקב מבפנים אחרי החיים הקיבוציים ואיני רואה כל סיבה לרוח הנבאים אני קורא לחברים שמרגישים כמוני להצטרף לקריאה. ולהפסיק לבכות.

י. שילוני, גן שמואל

הפרדת הדת מן המדינה

עם פרסום דעתו של הרב אברהם ויינפלד מניו־יורק, עולה שוב השאלה האם לא הגיע הזמן לדון בכובד ראש בסוגיית הפרדת הדת מן המדינה.

כאשר חוקי המדינות בגולה נכפו על היהודים, פתרו זאת ב„דינא דמלכותא דינא". האם שלטון יהודי במדינת ישראל נהנה מצו זה? להיפך: את חוקי המדינה מנסים בהדרגה לכופף לשלטון ההלכה. דבר המקומם חלקים גדולים בעם.

אין חפיפה בין יהדות בפירוש האורתודוקסי לבין דמוקרטיה. המפלגות הדתיות המשתתפות בממשלה נאבקות על מוקדי שליטה וגורמות לפוליטיזציה של הדת. כפי שנמסר, בחתונו הרב ויינפלד שיפסיקו להפעיל כוח פוליטי על המדינה (והילוניות) ציונית. לדעותו, נגרמים נזקים כבדים לדת ולעם מן העסקות המגונות הנערכות בין פוליטיקאים דתיים לחילוניים, ולטוענים כי הדבר יגרום לפילוג בעם ייאמר: כי הוא כבר קיים.

אולי כהפרד הדת מן המדינה יבוא שיפור ביחסים שיביא לאחדות יותר. ריבונות ישראלית אינה יכולה לדור בכפיפה לרבנות.

אברהם גל, גני יהודה

משטח מנוע

מאת אבי בניהו

„אללה ירחמו" 1986

מפקד יחידת משמר הגבול שחייליה ביצעו את הטבח הנפשע לפני 30 שנה בכפר קאסם, טען אחר־כך במהלך משפטו כי המלים: „אללה ירחמו", אותן שמע בתדרוך לקראת העוצר על כפרי המשולש מפי מפקד הגיזרה אלוף־משנה ישקה שדמי, הן שגרמו לו להבין את שעליו לעשות למי שיפר את העוצר. „אללה ירחמו" (וקיים ויכוח אם אכן נאמרו הדברים למפקד יחידת מג"ב), צמד מלים סתומות, גרמו למותם של 49 מתושבי הכפר על לא עוול בידם.

היום, כשתתעניין, יודו בפניך בצה"ל כי קיים „סלנג צבאי" השגור בפי מפקדים וחיילים. ב„סלנג" הזה משתמשים המפקדים בתרגילים ובתדריכים, לא תמיד הם מתכוונים למה שהם אומרים, לא תמיד קולטים החיילים את מה שצריך. אחר־כך, במשפט, יוכלו לטעון (בצדק, מבחינתם) כי ביצעו את ההוראה כפי שהבינו. לא אחת אף יצאו זכאים בדין.

ערב מבצע ליטאני ב־1978, אסף אלוף פיקוד הצפון דאז, רפאל איתן, את המפקדים והחיילים בסמוך לגבול הגבול, ותידרך אותם לקראת מבצע ביעור קיני המחבלים בדרום־לבנון. רפול (נפש של משורר) בחר בקטע משירו של חיים נחמן ביאליק מ„עיר ההריגה", כדי להעביר את המסר שלו לחייליו: „ניקמת דם ילד קטן לא ברא השטן", אמר רפול ללוחמים. את השורה האחרונה של הבית („ארור האומר נקם") לא קרא. כששאל אחד המפקדים „מה עושים עם שבויים במבצע? רפול סתם ולא פירש. מי שרצה הבין איך שרצה. (ראה פרשת פינטו, המעשה, העונש והחנינה).

גם כיום, ב־1986, יש לומר כי צה"ל לא נפטר לגמרי מהעניין הזה. אני רחוק מאוד מלבוא ולטעון כי יש בצבא בעיה של טוהר נשק או מוסר לחימה, אבל קיים בהחלט אותו „סלנג צבאי", בפי מפקדים, שנגדו יש להילחם עד חורמה.

מה צריכים להבין חיילים שיוצאים למאבק ולמטווחים או חיילי משמר־הגבול שיוצאים לפעולות שיטור — מדברי הסלנג של מפקדיהם?

משיחות עם סגל הפיקוד הבכיר בצה"ל, ניתן לקבוע בוודאות כי הצבא רגיש ביותר לנורמות ההתנהגות של חייליו, וכל חריגה זוכה למלוא הטיפול ולמיצוי דין הולם. אולם יש חריגות וחריקות בדרג מקומי שאסור להסכים עימן.

על שר הבטחון, הרמטכ"ל וקצין חינוך ראשי של צה"ל, למצוא את הדרך החינוכית המתאימה ולבער לגמרי את ה„סלנג" הזה. שמתוצאותיו האפשריות — מי יושיענו. מלאות 30 שנה לטבח בכפר קאסם יכול לשמש מועד מתאים לתחילת העיסוק בנושא הזה.

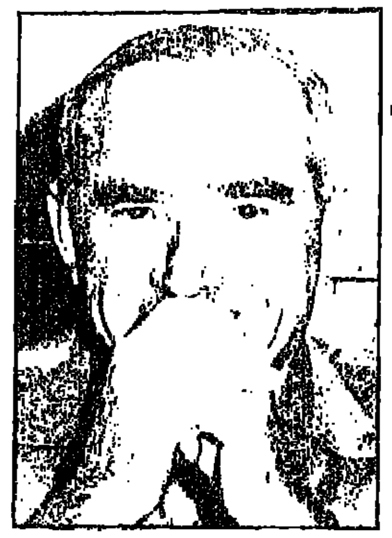

רפאל איתן: סתם ולא פירש

חילולים ולהפך

אם אכן, על־פי נהלי צה"ל, לא הותרה יציאתם הביתה של חיילי מילואים בסוף־שבוע, מחשש לחילול־שבת — מדוע נקרא: כשבוע שעבר עברות צוערים כחיל־התחזוקה לקצר את חופשת השבת ולהגיע בחזרה לבסיסם בצריפין לצורך הקפות שניות? וחוץ חילול שבת במודעו.

שני הניקרים — מניעת הילול־שבת והילול מובהק — נעשו בידיעתו ובאישורו של הרב הצבאי. מדוע?

בין הפותרים נכונה תוגרל בירורת־חינוך במידרשה התורנית של צה"ל.

טנק יותר יפה מאיילה?

ביום עיון מטעם החברה להגנת הטבע, שנערך בנגב לפני כחודש, השתתף גם קצין שריון ראשי, תא"ל יוסי בן־חנן, שחלק ניכר מחנותיו ויהירותיו נפרטו באחרונה בנגב. בטאון צה"ל „במחנה", שכתבת מטעמו כיסתה את האירוע, דווחה בראשית כתבתה על הצהרתו של תא"ל בן־חנן שאמר: „עבורי, טנק יפה מאיילה". ההצהרה הזו הרגיזה רבים בצה"ל ובחברה להגנת הטבע. בן־חנן טוען, כי לא אמר כך ודבריו סולפו — קשה לו להוכיח. בגליון „במחנה" האחרון מגיב סמ"ר אייל על הצהרתו של קצין שריון ראשי:

„עבורי טנק יפה יותר מאיילה". כן...
מטוס קרב יפהפה הרבה יותר מדיה.
כן...
כל יונה מהווה מול פצצת תבערה.
ורימון־רסס מלא שובבות לגרה־ביקש נעל חבור מנעלי־תינוק. הנגמ"ש מלא הן כבו חורש ירוק, פגז בירנבה. ערב מכתם הליל צה, ומי זה מוצרט בכלל מול איש ויליהן אחד.
כן...
והרוות הארץ הסית תחושה נרחית אל מול הדוות השאה. כי במקום שטנק יפה יותר מאיילה, הפחד יפה מכלי".

אכן, לפעמים הם מגזימים, המפקדים.

659483 ממתין לחילוץ

לפני כחודש דיווחנו במדור זה על מכלית צבאית מדגם „ריאו" שהוזנחה באחד מכבישי השרון ושכבה שם בשולי הכביש יותר משבוע. בעקבות הפירסום בעיתון פונתה המשאית על־ידי גרר צבאי. מבדיקה התברר, כי נגנבה (מי צריך מכלית צבאית?) וננטשה כששאול הדלק מהמיכל.

השבוע, סמוך לאותו מקום גילינו ג'יפ צבאי, וזנוח אף הוא, בשולי הדרך בין קיבוץ געש לכפר באקה אל גרבייה. הג'יפ מדגם אמריקני (צ־659483) נמצא במקום לפחות שלושה ימים, בלי שצה"ל עושה די מאמצים לפנותו משם.

יש להניח (וכך אכן נראה) כי הג'יפ ננטש עקב תקלה טכנית. אם כך, הרי שיכול הגרר להגיע עוד באותו היום. אם נגנב, הרי שצריך לדווח למי שצריך ולא לנוח עד שמוצאים.

במקרה הזה, בבדיקה שערכנו עולה, כי הציר הקדמי של הג'יפ נשבר, וכנראה שהחיילים נטשו אותו ושבו לבסיס.

בינתיים, הג'יפ עומד במקום, בדרך סואנת המשמשת ציר גישה מרכזי לשטחים. ברכב ניכרים כבר סימנים של חמידת חלפים.

ולא דיברנו כאן על הסכנה הטמונה ברכב צבאי בשולי דרך ללא השגחה. על־פי הפקודות, כוחותינו, חלצו אותו משם!

נ"מ. פומפון על הכובע

בשבוע שעבר ביקר שר הבטחון, יצחק רבין, במערך הנ"מ. נלוו אליו הרמטכ"ל ומפקד חיל־האוויר.

שבוע קודם־לכן, בסיור במוצבי צה"ל בגבול הצפון, ביקר רבין ביחידת נ"מ בגבול הצפון. טענה מרכזית מפי מפקדים וחיילים לשר הבטחון נסובה סביב תדמיתם בציבור של חיילי הנ"מ, המשתייכים, כידוע, לחיל־האוויר. „אנחנו נמצאים באיזור הגבול, כמו הצנחנים וגולני, וביום שישי, כשאנו מתייצבים בטרמפיאדה במדי חיל־האוויר, נהגים לא עוצרים לנו. יש לנו תדמית של ג'ובניקים".

מפקד הנ"מ, קצין בדרגת סגן־אלוף, סיפר לרבין כי כשהבחין בכביש בנהג משאית הנוהג בפראות וביקש להזהירו, נענה מפי הנהג: „מי אתה, קצין ג'ובניק מחיל־האוויר שתטיף לי מוסר". יש בעיית תדמית לנ"מ. „מה אתם מציעים?", שאל השר. „אולי כומתה אחרת, סימן הכר כלשהו שיבדיל אותנו מחיל־האוויר", ענו החיילים. מישהו הציע במליצה פומפון על הכובע. רבין ביקש הצעות אופרטיביות.

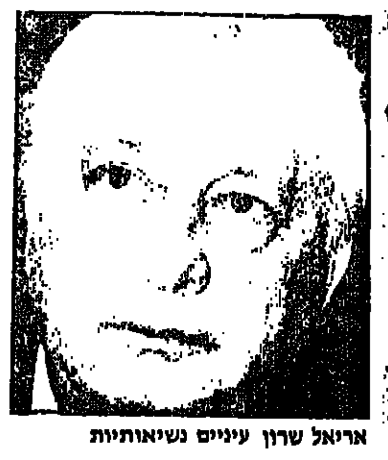

אריאל שרון עיניים נשיאותיות

משקפי הנשיא

לטכס האזכרה לחללי חיל־השריון, שנערך בשבוע שעבר בלטרון, הגיע נשיא המדינה, חיים הרצוג, עם נאום מסודר אך...ללא משקפי קריאה.

באוהל האח"מים שהוקם במקום, ניסה הנשיא לגייס משקפיים בטרם עצרת. ראשון הציע לנשיא את משקפיו הרמטכ"ל רא"ל משה לוי. הנשיא ברק וגילה כי המשקפיים אינם מתאימות לצרכיו. שני היה זה שר הבטחון, יצחק רבין. אך גם משקפיו שלו קצרו מלהושיע.

בדקה ה־90 נחלץ אריק שרון לסייע והגיש להרצוג את משקפיו, תוך שהוא מציין: „קח את משקפיי והבט בי בעיניים נשיאותיות; לא ירחק היום ותצטרך את זה".

משהו אמר שחסר דם רק אורי דן, שבוודאי היה טוען כי מי שלא ירצה אותו כראש־ממשלה עוד יקבל את אריק כנשיא המדינה.

מחקר

ביקורת של ראש קטן־גדול

בנושא יחסו של הנוער לשירות בצה"ל, עוברת דעת־הקהל בארץ, במהירות מעמדה קיצונית אחת להיפוכה. אתמול נשמעה ביקורת חריפה על „הראש הקטן", ואילו היום נשמעות שתי טענות הפוכות: ראשית, היחס לשירות הצבאי השתפר, השפל היה חולף והוא מאחורינו. שנית, יחס מסויג לשירות איננו חשוב כל־כך, כיוון שאין לו השפעה רבה על ההתנהגות הממשית של הנוער בצבא.

לגבי הטענה הראשונה, נכון שיש עכשיו תנאים המסייעים לשיפור היחס לשירות: היציאה מלבנון, השפל הכלכלי והטיפול המאורגן של מוסדות שונים בהכנת הנוער לשירות צבאי.

אולם כל שלושת הנתונים האלה יכולים להשתנות.

צה"ל מצא עצמו עוסק שוב ביער החוצה את הציבור במחלוקת קשה.

המצב הכלכלי ישתפר ותגבר נטיית הנוער לא להוסיף אף יום לשירות החובה. המוסדות הציבוריים והחינוכיים השונים ישובו ל„עסקים כרגיל".

לכן חשוב לקיים מעקב אחר המגמות ארוכות הטווח.

לגבי הטענה השניה, הרי שהקשר בין עמדות מוצהרות לבין ההתנהגות הממשית, עלול להתפתח בקפיצות משבריות.

תחילה מזדהים פחות, אבל „מתנהגים כמו שצריך". השאלה הקשה היא, מתי מתפתח המשבר שבו גם חדלים „להתנהג כמו שצריך"?

אם נניח כי למגמות שעליהם אצביע, יש משקל, כי אז יש לצה"ל בעיה אמיתית ביחסן של קבוצות איכותיות מסוימות בנוער, לגבי השירות הצבאי.

מצד אחד, צה"ל נראה על־ידן כארגון שאיננו מושך ולעתים גם דוחה, ומצד שני, הפרט עצמו מגלה חוסר עניין, אדישות ולעתים התרחקות ממוסדות חשובים בחברה.

מתוך עבודתי על יחסו של הנוער הקיבוצי לשירות הצבאי, למדתי על ארבע תופעות עיקריות בנושא זה:

הנוער הקיבוצי מתאפיין בהתנהגות מאוד תורמת בצה"ל (שיעורים גבוהים במיוחד של התנדבות לקצונה, ליחידות מובחרות ולשירות קרבי). לעומת זאת עמדותיו כלפי הצבא מסויגות וביקורתיות במיוחד.

העמדות המסויגות־ביקורתיות כלפי צה"ל, הן חלק מתרבות־נוער רחבה יותר. המחשיבה פחות את בטחונו ומעמדו של הפרט בחברה ואת השתייכות וזיקתו אליה ומדגישה יותר את דחיית־ההשתלבות בעולם המבוגרים ואת אי־תלותו של הפרט. תרבות־נוער כזו כונתה על־ידי חוקר אחד כ„עצמאות ללא מחויבות".

הגורמים הבסיסיים לתרבות־נוער כזו, הם הבטחון הכלכלי הרב והמחאה כלפי תרבות־נוער המסורת מאוד. תופעות אלה שכיחות בנוער משכבות ותיקות ומבוססות. השפעות אלה מקבלות אופי משברי, בגלל המבוכה הערכית הקשה הקיימת בדור המבוגרים וההורים של „הישוב הוותיק".

הבוגרים הנבוכים של ימינו מתקשים להתמודד עם השינויים המהירים שעברו על החברה הישראלית, עם הסתלקות דור המייסדים ומותם של גיבורי דור תש"ח. עם ערעור מוסדות הצבא והשלטון, החוק והכלכלה ועם הציבור הערכי־תרבותי.

מלחמה שנויה במחלוקת ציבורית רחבה. כמו מלחמת לבנון, תוספת זרכים סכויים של התרחקות, הסתייגות וביקורת כלפי הצבא ומעניקה להם לגיטימציה רחבה. ההסתייגות ממסורתיותה ותכליתיותה של מלחמה כזו והביקורת הציבורית כלפי מטרותיה ומנהיגיה, יכולות להביא לפגיעה בהתנהגות התורמת בכיוחד. המאפיינת את הנוער הקיבוצי בצבא. סימנים לכך נראו במלחמת לבנון. בתנאים כאלה, יתכן שהנוער לא יהיה מוכן למאמץ ולהקרבה שיידרשו, במלחמה שהחולקים עליה הם חלק גדול מהמנהיגות, מהציבור ומסביבתו הקרובה ביותר.

ממצב דברים זה, אפשר להסיק מסקנות:

● בוגרי תיכון משכבות חברתיות שונות, מתייחסים באופן שונה לשירותם הצבאי. הנוער הקיבוצי ונוער דומה לו, מחשיבים בשירותם הצבאי את חברת הצעירים שאיתם ישרתו ואת האתגר האיש בתפקידים הצבאיים. הם יתייחסו פחות את הצבא כמסלול של התקרבות בחברה ורכישת הערכה ומקצוע לעתיד.

● השירות הצבאי נראה להם יותר כחובה שיש למלאה היטב. אך לא כסמל של הורות בלתי־מעורערת, שאסור להסתייג ממנו ולמתוח עליו ביקורת.

● ההתארכות הרבה של תקופת ההתבגרות מעוררת את השאלה, האם לא רצוי לרחות את השירות לכל צעיר המסוגל ליותר התנסות באחריות חברתית ובמילוי תפקידים שונים, לפני שירותו הצבאי.

● תרבות־נוער כמו זו שתוארה כאן בקצרה, מחייבת דגש חזק על חינוך לאחריות חברתית וציפיות חינוכיות הרבה יותר ברורות מהנוער. ואולם, דגשים כאלה לא ייתכנו ללא התמודדותם של הבוגרים וההורים עם מבוכתם שלהם.

● למלחמה שנויה במחלוקת עמוקה ורחבה, יש מחירים חברתיים גבוהים מאוד. היא עלולה לפגוע בצורה משמעותית במוטיבציה לשרת, בקרב נוער יותר ביקורתי. מקבלי ההחלטות בדרג המדיני והצבאי, אינם רשאים להתעלם מהמחירים האלה ומשמעותם לגבי ליכודם החברתי של החברה בכלל והצבא בפרט.

דני זמיר
(מתוך הרצאה בכנס קציני־מילואים של הקיבוץ הארצי)

רוח מדברית

מאת שלי יחימוביץ'

השנה – מאוזנים

אתמול נפתחה שנת הלימודים באוניברסיטת בן-גוריון.

לפני שנה סבלה האוניברסיטה ממשבר כספי חמור. השנה נפתחת שנת הלימודים תשמ"ז בתקציב מאוזן.

האיזון הזה לא בא משמיים. הנהלתה המרועננת של האוניברסיטה, בראשות הנשיא החדש, פרופ' אברהם אילת — נקטו צעדי ייעול וחיסכון משמעותיים מאד.

יותר מכך: האילוצים החדשים שגזרה על עצמה האוניברסיטה וכדי שלא להתמוטט כלכלית, אינם מאפשרים הרחבת התשתית המחקרית והרחבת הפעילות ההוראתית.

4500 סטודנטים ילמדו השנה באוניברסיטה לתואר ראשון, 700 סטודנטים לתואר שני ושלישי, ו–300 סטודנטים במכינות הקדם-אקדמיות. השנה גם ילמדו 40 סטודנטים מחו"ל לתואר מוסמך במדעי הניהול ב"תוכנית בוסטון" החד-שנתית, המשותפת לאוניברסיטת בן-גוריון ולאוניברסיטת בוסטון.

רוטאציה מקומית

גם בעיירה הדרומית אופקים היתה, בימים אלה, רוטאציה. בשבוע שעבר, בבטחה וללא משברים, בוצעה שם רוטאציה בין שני בעלי תפקידים בהנהלת המועצה המקומית. אחד מהמפד"ל, אחר מהמערך.

משה דהן, איש צעירי המפד"ל, שעד עתה שימש כיו"ר מועצת המנהלים של המתנ"ס – התחלף עם שלמה שוקרון, איש המערך, שעד עתה היה האחראי על המחלקה הטכנית של המועצה המקומית. כל אחד מהם ימלא מעתה את התפקיד שמילא עד עתה רעהו – עד לבחירות המקומיות הבאות.

הרוטאציה הזו התבצעה עלפי סיכום ישן בין המערך לבין הגוש הדתי. לכל אחת משתי הסיעות – ארבעה נציגים במליאת המועצה. הקואליציה היציבה הזו בין שתי הסיעות יקרה מאד לאנשיה. כולם רוצים להמשיך ולקיימה, בראש המועצה, יחיאל בנטוב – בראש. לנבחרי אופקים יש סיבה טובה מאד לקואליציות ולרוטאציות: הבעיות הלוקאליות – אבטלה, עזיבה, עוני – חריפות וקרובות יותר מחילוקי הדעות האידיאולוגיים אי שם, במרכזי המפלגות בתל-אביב.

צומת השלום

הרבה מדובר בתקופה האחרונה על פיתוח הנגב. חודמת לכך שפעת החגיגות לציון יום המאה להולדת בן-גוריון.

כמו שחקנים על רקע תפאורה יפהפיה של דבר מופיעים פוליטיקאים ועסקנים בשדה-בוקר — מצהירים אמונים לחזון בן-גוריון, נופטירים כמה סיסמאות, וחוזרים צפונה, הביתה.

יש צוות אחד, קוראים לו "צוות התכנון של חבל שנות האלפיים", שהולך בדרך אחרת. לצוות הזה, המורכב מטובי אנשי הדרום, יש טיעון פשוט: אל תתנו תקציבים מיוחדים. פשוט: את אותם נופעלים ופרוייקטים שיערתם להם תקציבים מלכתחילה, לצורך הקמה במרכז — הקימו בנגב.

בסוף השבוע שעבר התכנס הצוות, בראשותו של בנימין (בנג'ילה) יטעור, באילת. הצוות נפגש עם "ועדת דן חירם", הבוחנת את כדאיות פרויקט הרכבת לאילת. הוועדה התכנסה באילת, כדי לבחון את אלטרנאטיבות השונות לנמל המוצא ולגישה הרכבת.

היו שם, כמובן, גם צוות של חברת שנות האלפיים, שנתנו לוועדה הסברים על נמל התעלה ועל כדאיות הרכבת לאילת — במבחן התרומה לפיתוח אילת, הערבה והנגב.

לוועדה הוגש גם נייר עמדה מס' 2 של נגב 2000, המציג את הנושא מהיבטיו המקרו-כלכליים והלאומיים.

נקודה אחת יש שם, בנייר העמדה, והיא ראוייה לציון: הרכבת, כך נאמר שם, תשמש "צומת שלום" ותהווה מפגש מדיני בין מצרים, ישראל וירדן. פיתוח אילת, משכנעים אנשי נגב 2000, מחזק את האינטרס הישראלי, והופך את אילת למרכזה של הצומת התלת-לאומי העתידי הזה.

אילת – מפגש משולש (צילום: רוזנבלום, סטארפוטו)

תיאטרון נודד

תיאטרון באר-שבע שוב מודרים. בשיתוף עם אמנות לעם, יקיים התיאטרון בשבוע הבא שבוע תיאטרון מרוכז באילת וכחבל אילות. חמישה ימים ישהה התיאטרון על שחקניו וצוותו באילת, ויקיים שפע של אירועים, מבוקר עד לילה, לילדים, לנוער ולמבוגרים.

הנדידה לאילת באה בעקבות הצלחת פרוייקט דומה, ב-1984. האילתים קיבלו בהתלהבות את הבאר-שבעים, והתיאטרון החליט לחזור על העניין.

ביום שישי השבוע, 7.11, יתקיים בבית רובין באילת אירוע הפתיחה החגיגי: "הערב — אימפרוביזציה". כל שחקני התיאטרון יגישו לקהל ערב שכולו משחקי תיאטרון, אימפרוביזציה ואילתורי משחק, בשיתוף עם הקהל ועם סדנת התיאטרון המקומית. בין האירועים המתוכננים: מפגש שחקנים עם תלמידי בתי-ספר התיכוניים: "שעשועי תיאטרון לילדים ולדגים" שיתקיימו במצפה התת-ימי; "בית פתוח לתיאטרון" — צמדי שחקנים יתארחו בבתי התושבים ויקיימו שיחות בנושאי תיאטרון; משחקי תיאטרון לעובדי הנמל וחברת המלח; מפגש עם קשישים ועם נשות נעמת; "בוקר טוב צה"ל" — מגאזין בענייני תיאטרון, ועוד ועוד.

גם מבחר מהצגות התיאטרון יוצגו שם, באילת. ביניהן "ערב הצדעה למאיר חסמן", בו יציג השחקן את הצגת היחיד שלו "מותו של פקיד" (במהלכה קיבל בעבר התקף לב קשה) וקטעים מהצגותיו האחרות.

ומכיוון שהאירוע הזה הוא יפה, ייחודי, וכרוך כשאר-רוח של הנהלת התיאטרון וברוח עירית אילת, מועצה אזורית חבל אילות, נעמ"ת, חברת ארקיע ומפעלות ריסקונט לתרבות ואמנות.

המשק האמריקני דורך במקום

למרות הידיעות הכלכליות המעודדות באמצע אוקטובר, סבורים משקיפים כלכליים בולטים רבים בארה"ב כי אין להניח שהגידול ישים קץ לחולשה הפוקדת את המשק האמריקני זה חודשים. הנתונים האחרונים משמשים למותחי הביקורת הוכחה לחולשת המשק, אך הועלו גם על-ידי הנשיא רייגן, המגביר את המערכה שלו לקראת הבחירות לקונגרס בחודש הבא, כמבשרי גאות כלכלית שנייה. רוב המשקיפים תמימי דעים, כי הנתונים אומנם מצביעים על צמיחה כלכלית נוספת, אך בעוצמה מופחתת.

צ'ארלס שולץ, מיועציו הכלכליים של הנשיא קארטר, תיאר את המשק כ"דורך במקום", אך לדעתו אין סימנים רבים שיגלוש לשפל. "לדעתי אין אנו הולכים לקראת שפל, ואפילו יתכן כי נצמח במקצת", אמר שולץ. גם מיקי לוי, הכלכלן הראשי של "פידליטי בנק" בפילדלפיה, אינו צופה שפל, אלא "האטה במחצית הראשונה של 1987".

הנתונים שהתפרסמו באמצע אוקטובר מצביעים על כך שהמשק האמריקני צמח בשיעור שנתי של 2.4 אחוזים ברבע השלישי של השנה, וששיעור האינפלציה היה בחודש ספטמבר 0.3 אחוזים בלבד. על-פי רוב ההערכות, השלים המשק האמריקני ארבע שנות התרחבות — אחת מתקופות הגידול הממושכות ביותר מאז מלחה"ע השנייה — הישג המביך את מותחי הביקורת על מדיניותו הכלכלית של רייגן ומשמח את תומכיו. "כל אלה שרטנו בשנים האחרונות, הפסידו", אמר מקור במימשל.

אולם לא יהיה קל לשמור על יציבות המשק, לדברי משקיפים. כל שיקול מוטעה מצד הבנק המרכזי של ארה"ב במידת עידוד הצמיחה מצידו, עלול לעלות במחיר כבד. לדברי מותחי הביקורת, מתבססת הבראת המשק על הר של הוצאות צבאיות גרעוניות, שארה"ב תיאלץ בסופו של דבר לשלם את מחירן. הגרעונות המאסיביים הללו בתקציב, הם אומרים, הופכים את המשק לפגיע להחלטות השקעה של זרים, מאחר שהם כה גדולים עד שהאמריקנים לבדם לא יהיו מסוגלים לממנם.

170 מיליארד דולר
גרעון מסחרי

באמצע אוקטובר הודיעה הממשלה גם על גרעון תקציבי בסך 220.7 מיליארד דולר לשנת התקציב 1986 — הגרעון הגדול ביותר בתולדות ארה"ב. אם כי הוא קטן מן התחזיות הקודמות של המימשל. זהו גרעון השיא הרביעי תוך חמש שנים, והוא הצטבר למרות המאמצים האדירים לקצץ בהוצאות. אך למרות הכל רואה בו המימשל מעין ניצחון. "אני שמח כי הגרעון ל-1986, על אף היותו עדיין גרעון-שיא, קרוב יותר ל-221 מיליארד מאשר ל-230 המיליארד אותם חזינו בחודש אוגוסט", אמר מנהל התקציב ג'יימס מילר.

הגרעון המסחרי העצום, מעמסה הפוגעת חמורות בשאיפות הפוליטיות של המימשל, יגיע כצפוי ל-170 מיליארד דולר הרבה יותר מ-148.5 מיליארד הדולרים אשתקד.

אף על-פי כן יש להניח כי ההיחלשות הרבה של הדולר, כתוצאה ממאמץ מתואם של המדינות התעשייתיות המובילות להתאים את המטבע לכוחות היסוד בכלכלה, תשפיע במידת-מה על הגרעון בחודשים הקרובים.

לדברי המומחה לאקונומטריה של בנק צ'ייס מנהטן, לורנס צ'ימרין, אבני הפינה של ההתרחבות, הוצאות הדיור והצריכה, ייחלשו בתקופה הקרובה. מסקנה שרוב הכלכלנים מסכימים לה.

אולם הדולר החלש יותר יביא להגברת היצוא האמריקני, ועובדה זו תקזז את ההאטה במיגזרים אחרים שגרמה לחולשת המשק. "לולא זה היינו ממש נקלעים לצרות", אמר צ'יימריין.

שותפי הסחר של ארה"ב, המגלים רגישות רבה מאוד ללחצים הפרוטקציוניסטיים בשנת בחירות, עוקבים מקרוב אחר המצב. בעיקר כך המדינות המתפתחות, שפילסו עד כה את דרכן דרך משבר החובות בו הן נתונות, על-ידי מכירת מוצריהן בשוק האמריקני העצום. אם תיבלם הגישה אל השוק הזה, יהיו התוצאות מרקיעות-לכת ויפגעו במאמציהן להשיג מידת-מה של צמיחה כלכלית שתאפשר להם לפרוע את חובותיהם, אומרים המשקיפים.

צעדי ראווה
להורדת מחירים

בינתיים עשויות המכירות של סחורות בנות-קיימא — הכינוי הכלכלי לכל דבר, החל במקררים וכלה במכונות לתפ... ליבוש ולגהוץ. אך אין בכך כל ודא... נ'ירד המסחר מסר בימים אלה כי... ספטמבר עלו המכירות של מוצרים ב... בנפחת בשיעור של 4.9 אחוזים, מה... על כך כי בסופו של דבר יחזרו ה... הניסורתיות לחוסנן הקודם בטווח... יתחרו ביתר יעילות עם סחורות הנ...

אולם משקיפים טוענים, כי ... להיות מגמה לטווח קצר בלבד, ... מקבלת חוק מיסים כולל, שייכנס ... כ-1 בינואר. החוק, פעולת ראווה של ... רייגן, כולל תקנות להורדת מחיר... פחות לטובת החברות מן התקנות ה... ועלולות לגרום ירידה בקניית... התפתחויות אלו מסכנות את מדיניו... הפדראלי, שבהפנותו עין אחת ... הכלכלית ועין שנייה אל האינפלציה ... השנה את שער הריבית המרכזי, הנ... ל-5.5 אחוזים. ארבע פעמים.

לדברי משקיפים, נתוני ה... האחרונים מצביעים על בעיות מעט... בתחום הזה, ואילו נתוני הצמיחה ... השלישי של השנה מוכיחים כי ... המתונה נמשכת. "אינני צופה קיצ... בשער הריבית עד לשנה הבאה", ... צ'ימריין.

אלוור קארלסון

תגובות | יצא לקלל ונמצא מברך

זלמן חן מנסה לערער על הקביעה כי התכנית הכלכלית כרוכה במיתון ואבטלה, אך קרה לו לפי הסיפור התנ"כי, שיצא לקלל ונמצא מברך.

תחילה לנתונים. יש כמה הגדרות לתופעה של אבטלה — "בלתי מועסקים", "דורשי עבודה" מקבלי "דמי אבטלה", "מובטלים" מעל תקופה מסויימת. לכל הגדרה יתרונות וחסרונות וקצר המצע מלעסוק בכך. עניין אחד ברור: אם לפי כל ההגדרות יש שינוי בכיוון אחד, הרי ההתפתחות של האבטלה ברורה. זלמן חן עצמו נותן נתונים לגבי שתי הגדרות — בלתי מועסקים ומובטלים — ובשתיהן יש עלייה גדולה מאז תחילת התכנית הכלכלית, היינו חן מאשר את קביעתי, בניגוד לזו של פ. סבר, כי היתה עלייה גדולה באבטלה.

זלמן חן מערבב ויכוח סביב נתונים עם דיון על כדאיותה של מדיניות. הוא כותב, כי "זוהי תמונת המצב הסטטיסטית (עלייה בבלתי מועסקים), ואם רוצים, זהו מחיר תכנית ההבראה הכלכלית". זוהי תמצית הוויכוח. חן מצטרף לטוענים כי יש רק מדיניות כלכלית-חברתית אחת — ייצוב המשק ע"י מיתון ואבטלה ("המחיר"). אנו טוענים, שיש גם חלופה אחרת, והיא עדיפה — כניסה מבוקרת ומכוונת ליצוא, לצמיחה ויצירת תעסוקה.

חן נכנס לוויכוח אחר — מדוע המובטלים אינם לוקחים הצעות עבודה מוצעות. הוא מציין סיבות נכונות: ירידת ה... לעבודה, לחלקם יש במשפחה מפ... ובכן, האם בשל כך מוצדקת מדי... אבטלה? חסר אצלו הנימוק המכ... הצעות העבודה הן בשכר נמוך מא... מושכות עובדים. מדיניות ... משולבת במדיניות של הורדת על... שהיא כיסוי לשכר נמוך. החלופה ... היא צמיחה משולבת בעליית שכ... ארוך, שהמשק יוכל לעמוד בה. חן ... לזורקי האבן ברמי האבטלה. ... שוליים שבהם דמי האבטלה מקילים ... קבלת עבודה, האם הוא מציע ... מובטלים לרעב? הפיתרון החברתי ... האבטלה עצמה ולא הפקרת המובט...

יש לזכור ולהזכיר, כי האבט... מתחלקת באופן שווה על פני האוכ... האוכלוסייה; היא פוגעת יותר ב... חברתיים ולאומיים חלשים — עיירות ... צעירים וחיילים משוחררים, ערבים ... וערביי השטחים. בישראל, משמעות... קשה פי כמה מאשר במדינות המער... לה משמעויות ציוניות ובטחוניות ... המשמעויות החברתיות ה"רגילות". ... אפשר להגדיר את תוצאות המדיני... כליות לשעת חירום כייצוב המשק ... המטבע אומנם יציב, אך החברה ... ואין צמיחה כלכלית — ואלה הן ...

דנ...

המזרחי נערך לטיפול בניירות-ערך עפ"י ההמלצות

בנק המזרחי הודיע אתמול על היערכות חדשה בתחום הייעוץ להשקעה בניירות-ערך, וכן בתחום קרנות הנאמנות וקופות הגמל — על-פי המלצות הוועדות הציבוריות שדנו בנושא, ובהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר הפרדת הייעוץ להשקעות המערכת הבנקאית.

בשלב הראשון יינתן ייעוץ להשקעה במניות ובאגרות חוב לא-ממשלתיות רק במדור לייעוץ של האגף לניירות-ערך בתל-אביב. הנהלת הבנק מבטיחה להרחיב את הייעוץ לסניפים נוספים בארץ, עם קבלת נתונים ממאגר המידע של הבורסה. יחידת המחשב של הבנק נערכת להפקת האינפורמציה, שתורם ממאגר הידע של הבורסה בצורת שאילתות לסניפים.

בנק המזרחי התחייב לפרסם בצורה בולטת את כל ניירות הערך שבהם יש לו עניין — קרנות נאמנות, מניות ואגרות-חוב של חברות קשורות. קרנות הנאמנות וקופות הגמל של הבנק יצרפו אליהן נציגי ציבור בלתי... להנהלות הקרנות והקופות לוועדות השקעות.

צפויה רפורמה בשיטת עידוד הסרט הישראלי

הירחון האמריקני "הוליווד ריפ..." הנחשב כאחד העיתונים המובילים ב... בתחום הקולנוע, מפרסם גליונו השבו... מיוחד על תעשיית הקולנוע בישראל. ... שהופק בשיתוף עם מרכז הסרט הי... במשרד התעשייה והמסחר, יופץ בשב... קולנוע בעולם ובמסגרת העיתון.

בראיון למוסף אומר שר התעשייה ... חר, כי לישראל יתרונות גדולים ב... תעשיית הקולנוע, הוא מזכיר, כי משרד... עתה רפורמה בשיטת עידוד הסרט ... בישראל. "אני מקווה שהממשלה תאשר... הרפורמה בזמן הקרוב", אומר שרון.

גדל חלקם של המיסים בתוצר

בשנת 1985 עלה חלקן של הכנסות הממשלה והרשויות המקומיות ממיסים ישירים ועקיפים לכדי 47 אחוז מהתוצר המקומי הגולמי לעומת 39% בשנת 1984 — מוסר השנתון הסטטיסטי החדש שיתפרסם בשבוע הבא.

חלקם של המיסים הישירים המוטלים על הכנסות מכלל ההכנסות ממיסים הגיע אשתקד ל-52%, לעומת 50% ב-1984.

בגביית מיסים עקיפים עלה חלקו של מס ערך מוסף ל-45% לעומת 38% בשנת 1980 ו-32% בשנת 1977.

שיעור התמיכות השוטפות למוצרים חיוניים, ליצוא ותמיכה בהלוואות הממשלה לסקטור העסקי מן התוצר המקומי הגולמי ירד ב-85 ל-7% לעומת 9-10% בשנים 1982-1984.

ריבוע מעגל התקציב

בשבוע שעבר החלו דיוני התקציב לשנת 1987. הדיונים החלו בפגישת שמיר עם מרונר ונסים, כזכור — ללא שיתוף שרי המערך — ונמשכו בעבור יומיים באוצר. על תקציב ההכנסות ושוק ההון.

כנתוני יסוד משמשות הבעיות התקציביות. ההכנסות ממסים יירדו בשנה הבאה בכ-1.5 מיליארד ש"ח. אם, כפי שהובטח, יבוטלו המסים הזמניים שהוטלו כהוראות-שעה על קיצבאות הילדים, רכב וכו', הורדת מיסים, ובעיקר הורדת שיעורי המס הישיר, מוצגת גם ע"י נגיד בנק ישראל כדרך סבירה לחידוש הצמיחה במשק. אולם בגודל נתון של תקציב, הורדת המיסים רק תגדיל את הגרעון התקציבי. גם בשוק ההון מתכוונת הממשלה לוותר על חלק מההכנסות לטובת מגזרים עסקיים, על מנת להקטין את השתתפותה בשוק ההון ולהשאיר נתח קטן מעוגת שוק ההון לצורך השקעות במשק.

נראה לפיכך כי את הרפורמה במיסוי, שחייבת להיות הדחף לצמיחה, ניתן יהיה להשיג רק בעקבות הצמיחה. כלומר, כאשר גידול בתוצר ובהכנסות יאפשר הקטנת מסים. מעגל קסמים, או ריבוע המעגל.

מכל מקום, ההכנסות המקומיות בתקציב אמורות לקטון בשנה הבאה, בעוד שכסעיפי ההוצאה לא נראה כיום כל קיצוץ משמעותי נוסף. במערכת הביטחון כבר מדברים על דרישות לתוספת תקציב, כאשר בכל סיבובי הקיצוצים עד כה הצליחו להימנע מקיצוץ משמעותי בסדר הכוחות. שירותי הבריאות והחינוך תוססים ומערכות בתוכם, כגון האוניברסיטה העברית, צברו גרעונות ועומדות על סף התמוטטות.

נחוצים סכומים בלתי מבוטלים לצורך השקעות בתשתית המשק. מצב הכבישים הוא בלתי נסבל והמשק הלאומי מפסיד מאות מיליוני דולרים מתאונות דרכים. תחום שני הדורש השקעות מזורזות הוא משק המים. הזנחת ההשקעות בעשור האחרון הביאה את משק המים להתייבשות וליצירת מחסור. מערכת הביוב והגנת הסביבה מאפיינות מדינה מפגרת במזרח התיכון, ולא מדינה אירופית מפותחת. גם החקלאות, הנתקלת בקשיים כתוצאה ממלחמת מחירים שכופה ממשלת ארה"ב על שאר העולם, תזדקק לסיוע במחירים כדי להחזיק מעמד.

מדיניות של עשר שנות קיפאון

אגף התקציבים באוצר, שבעבר היה מרכז של חשיבה כלכלית, סובל באחרונה מהסתיידות עורקים ומשיגרת חשיבה סנילית של גוף מזדקן. כבר בתקופתו של ספיר פיתח האגף גישה מקצועית שהיתה צריכה לאזן את להט העשייה של ספיר. כרגע עדיין פועל האגף בתוקף רפלקסים מותנים נגד כל יוזמה של פיתוח וייצור בארץ, ועיקר מעייניו מרוכזים בקיצוץ כל מה שאפשר, וגם מה שאי-אפשר בתקציב. הבעיה היא רק, שמול אגף התקציבים שוב לא עומדים שרי אוצר בעלי משקל, עם חזון מגובש של פיתוח המשק. לכן שיווי המשקל הופר ואגף התקציבים עלול להרוס את כלכלת המדינה. מחקרי העלות שלהם אינם רציניים ואינם מקיפים. בעוד שאת ספיר היה מקום להעמיד על שיקולי עלות, כדי שלא ירחיק יותר מדי — כיום אין עוד להט עשייה וייצור והגישה של אגף התקציבים כפתה על המשק מדיניות של עשר שנות קיפאון שגרמו פיגור שאי-אפשר להיחלץ ממנו.

ברור שאי-אפשר לנהל משק מפותח כמו המשק הישראלי בכלים שהיו שימושים בתחילת קום המדינה, כאשר סכומים ממלכתיים כבדים הועברו למימון פרוייקטים של הסקטור הפרטי, ללא תמורה ותוך סיבסוד כבד — אך גם אי-אפשר לנהל כלכלה צומחת כאשר הממשלה שואבת מהסקטור הפרטי את מלוא ההון בצורת החזר חובות, איימתן חידוש הנפקות וריבית בלתי אפשרית. יש איפוא צורך להכריע בסדרי העדיפויות בין אלטרנטיבות אפשריות. האלטרנטיבות הקיימות הן העברת משאבים מהסקטור הבטחוני לסקטור ההשקעות, או העמדת מקורות חוץ לסקטור ההשקעות ע"י הגדלת החוב הלאומי.

קרוב לוודאי שב-1986 יירשם גידול תוצר המשק, מעבר לגידול של 2 אחוזים בשנים האחרונות, שפירושו המעשי היה אי-גידול התוצר לנפש. קשה להניח שגידול הצריכה הפרטית ב-8 אחוזים, וגידול היצוא ב-17 אחוז, יכוסו במלואו ע"י גידול היבוא. נתוני היבוא גם אינם מצביעים על כך. חל אומנם גידול ביבוא, אך הוא היה הרבה יותר קטן מהנובע מהגידול המקביל בשימושים, כלומר בצריכה פרטית וביצוא. אומנם ההשקעות עדיין המשיכו לרדת, אפילו ביחס לרמה הנמוכה של 1985 — שיעור הירידה בהשקעות במונחים שנתיים מגיע לכ-9 אחוזים — אך זוהי ירידה נמשכת מאז ראשית שנות ה-80', ולמרות זאת יגיע הגידול בתוצר לכ-3 אחוזים לפחות.

לשם השקעות
אפשר להגדיל את החוב החיצוני

לכן הבעיה איננה בקיצוץ התקציב, לו מקדישים באגף התקציבים את מלוא המחשבה, אלא בהעתקת מקורות בתקציב וקביעת סדר עדיפויות נכון. לכך עדיין אין נותנים את הדעת. באוצר מעוניינים להשאיר את צמיחת המשק ואת הרפורמה במס כפונקציה של קיצוץ התקציב. אין שם עדיין כל מודל דינאמי לאפשרות של איזון התקציב על רמה גבוהה יותר של תוצר ושל הכנסות. אם כי, במקרה זה, התקציב יתאזן באופן זמני על רמה גבוהה יותר של חוב חיצוני. אך אין כל סיבה להימנע ממימון השקעות ממקורות חוץ. הגדלת חוב חיצוני לצורך השקעות איננה דומה להגדלת חוב לצורך מימון גרעון שוטף בתקציב הממשלה. אם מגדילים את החוב לצרכי השקעות בעלות תשואה עתידית, יימצא גם המקור להחזר החוב ולתשלום הריבית בעתיד. אולם, כמתואר בלוחות שלהלן, ההשקעות נמצאות בירידה רב-שנתית מתמדת.

היבטים אלה חייבים להיות נושא לשיקול-דעת בדיונים התקציביים המתחילים בימים אלה.

צבי טימור

השקעות בנכסים קבועים

(במחירי 1980, אלפי ש"ח)

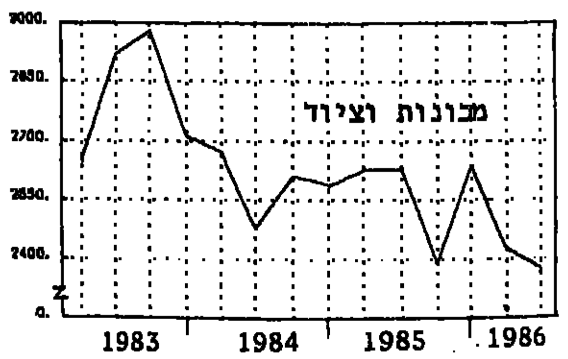

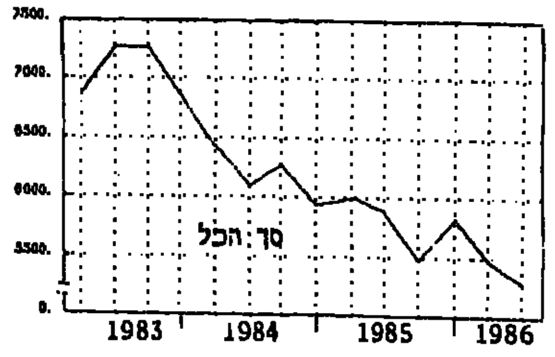

גלגלי הבורסה | עלייה במניות ספקולטיביות

שבוע המסחר במניות נפתח אתמול במגמה מעורבת עם נטייה לעליות בשערי המניות, כהמשך למגמה בבורסה בסוף השבוע שעבר. "מקורבים", מנהלי תיקים וקרנות הנאמנות הזרימו ביקושים למרבית המניות הזוכות דרך קבע ב"טיפול" מיוחד ואתמול נקבעו בהן עליות עד כ-2.5 אחוזים. כן בלטו מספר מניות שהפעילות בהן מאופיינת על בסיס ספקולטיבי, ובשעריהן היו תנודות רבות, בדרך כלל בכיוון עליה.

לאגרות החוב הצמודות למדד גדלו הביקושים והסתכמו ב-5.5 מיליון שקלים. שערי האגרות עלו בבאחוז. הביקוש הגדול יחסית נובע כנראה מציפיות שמדד אוקטובר יהיה סביב 2.5 אחוזים וניזון מפריונות אג"ח בהיקף של 50 מיליון דולר, בסוף השבוע שעבר. לאגרות הצמודות למט"ח היה עודף ביקוש של כמיליון ש"ח והן נסחרו בעליות מתונות.

מניות הבנקים שבהסדר ריכזו אתמול עודף ביקוש של 3.5 מיליון שקלים.

מספר האחיות גדל ב-60%

מספר האחיות המוסמכות והמועסקות במקצוען מגיע ל-15,000, והוא גדל בשני שלישים בקירוב בהשוואה למצב לפני כעשר שנים, כאשר הועסקו כ-8,000 אחיות מוסמכות. מספר האחיות המיילדות המעשיות מגיע ל-12,000 — גידול של 36.5% תוך עשור.

מבין האחיות המוסמכות שהיו מועסקות בשנת 1983, קרוב ל-75% היו בגילים עד 44 ויתר 24% היו בגילים 45 עד 64 — כך עולה מנתונים שנתקבלו ממפקד האוכלוסין והדיור שנערכו על-ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בשנים 1972 ו-1983 והמובאים בשנתון הסטטיסטי החדש לישראל העתיד לצאת לאור בשבוע הבא.

בסך הכל היו מועסקות ביוני 1983 קרוב ל-27,000 אחיות ואחיות מעשיות, לעומת כ-17,000 בעת המפקד של 1972 (גידול של 60% בקירוב).

נתונים נוספים בפרק "בריאות" בשנתון הסטטיסטי החדש מראים, כי המספר הכולל של המיטות בבתי החולים גדל בעשור האחרון (1985 בהשוואה ל-1975) כדי 16% והגיע בשנה שחלפה ל-27,500. אולם, בשים לב לגידול באוכלוסיית ישראל בעשור האחרון, קטן מספר המיטות לכל 1,000 תושבים בתקופה האמורה בכ-5.5%. עם זאת, החלוקה של מיטות האשפוז לפי סוג מגלה תנודות, שנותנו שיעור המיטות הכלליות לכל 1,000 תושבים קטן בכ-14.5% ואילו שיעור המיטות לחולות ממושכות גדל בכ-70%. שיעור המיטות לחולות נפש ירד ב-22% ומספר מיטות השיקום — כדי רבע. המספר הכולל של ימי האשפוז, שהיה כ-8 מיליון בשנת 1975, גדל ליותר מ-9 מיליון בשנה האחרונה. גידול של יותר מ-13% בתוך עשור. השהייה הממוצעת של חולים במחלקות כלליות ירדה בעשור האחרון ביותר מ-26% והגיעה בשנת 1985 ל-5.6 ימים. השהייה הממוצעת במחלקות למחלות ממושכות ירדה אף היא בעשור האחרון ב-17% והגיעה אשתקד ל-191 יום. השהייה הממוצעת במחלקות השיקום ירדה ב-58% והגיעה ל-46.1 יום. רק במחלקות לחולי-נפש עלתה השהייה הממוצעת בעשור האחרון ב-13%, עד ל-188.5 ימים.

תשואה שלילית ברוב הקרנות

רק 40 קרנות נאמנות, כ-40 אחוז מכלל הקרנות שפעלו במהלך אוקטובר השיגו תשואה ריאלית חיובית (בהנחה שמדד אוקטובר יעלה בכ-2.2 אחוזים) — כך עולה מסיכומים שערכו במכלולי חברת הייעוץ "מיטב".

הקרנות המתמחות במניות השיגו את התשואה המשוקללת הגבוהה ביותר — 5.4 אחוזים. הקרנות הגמישות השיגו תשואה של 3.5 אחוזים והקרנות המתמחות באגרות-חוב ממשלתיות הפיקו בממוצע 1.9 אחוזים. את התשואות הירודות ביותר הניבו הקרנות המתמחות במט"ח ואלה המתמחות בבנקים שבהסדר וירידת צמודי הדולר. המדד הכללי של הקרנות, שפותח על-ידי מומחי "מיטב", עלה בחודש שעבר ב-2.2 אחוזים.

הקרנות הטובות ביותר באוקטובר היו: יסודות (פורץ-טוכלר) — 9 אחוזים, ברולה (לאומי-פיא) — 8.7 אחוזים, עסק (אילנות דיסקונט) — 8.1 אחוזים. הקרנות הגרועות ביותר: ענבר (לאומי-פיא) — 0.1 אחוזים, רונית (רננית) — 0.2 אחוזים ושחם (עמירה-המזרחי) — 0.2 אחוזים.

מסיכום מצטבר שעשו ב"מיטב", לגבי הישגי קרנות הנאמנות מאז תחילת השנה, עולה כי הקרנות הניבו בממוצע משוקלל תשואה של כ-15 אחוז (וזה כמעט לעליית המדד). אך התפלגות הקרנות מגלה טווח רחב מאוד — 7 קרנות הניבו תשואה שמעל 50 אחוז, 19 היו בתחום שבין 20 ל-30 אחוז ו-25 הגיעו ל-15-20 אחוז. לעומתן היו 51 קרנות מתחת ל"קו המדד".

אודי נחשון

גם הבולגרים מבקשים להצטרף לגאט"ט

אטאנס פארפרזוב, מנכ"ל המשרד לסחר-חוץ של בולגריה, הגיש בקשה רשמית של ארצו לחברות בגאט"ט.

לדברי מקור בגאט"ט, בולגריה מבקשת להתקבל לארגון כ"מדינה מתפתחת", בעלת מעמד מועדף במה שנוגע למכסות יצוא למדינות מתועשות. דרישה זו תיתקל קרוב לוודאי בהתנגדות מצד ארה"ב ומדינות השוק, אמר המקור.

כזכור, ארבע מדינות מזרח-אירופיות אחרות (הונגריה, רומניה, צ'כיה ויוגוסלביה) וכן קובה, כבר חברות בגאט"ט וגם לבריה"מ כוונה להצטרף לארגון.

יוסף אלפרן, ז'נבה

משיכת-יתר מאושרת עד 3000 בבנק הפועלים

בנק הפועלים מגדיל את תיקרת משיכת היתר המאושרת למקבלי משכורות וללקוחות פרטיים ל-3,000 ש"ח. לפי ההסדר החדש, לקוחות מקבלי משכורות ובעלי חשבונות עו"ש פרטיים, המחזיקים בכרטיס "ישראכרט", יוכלו למשוך עד 3,000 בחשבון עו"ש גמיש. מי שאינו מחזיק "ישראכרט" יוכל למשוך עד 2,000 ש"ח בלי לשלם ריבית חריגה.

שיעורי הריבית על משיכות-יתר ב"עו"ש גמיש": עד 1,500 שקל — 31 אחוז לשנה, עד 2,000 ש"ח — 14 אחוז לשנה, 3,000 ש"ח — ריבית נומינאלית של 17.2 אחוז לשנה.

במסגרת החשבון המקביל שמפעיל בנק לאומי, "זכות יתר", ניתן למשוך עד 1,500 שקל בריבית שנתית של 11 אחוז, כמו בבנק הפועלים. אולם לפני כחודשיים הפעיל בל"ל מסלול בשם "ויזה עדיף", לבעלי כרטיס "ויזה". הנאפשר לפרוע התשלומים בהיקף 1,000 ש"ח-1,500 על פני 10 חודשים. והטבה זו נוספת לזכות המשיכה החריגה.

א.ג.

נמשכת הירידה בהשקעות ברבע השני של 1986

השקעה בנכסים קבועים — בבניינים, בעבודות בנייה אחרות, בציוד ובכלי תחבורה (למעט אוניות ומטוסים) — הצטמצמה ברבע השני של 1985 ב-3.4% (שיעור ירידה שנתי של 13%), בהמשך לירידה של 6% ברבע הראשון של השנה. ההשקעה במחצית הראשונה של 1986 היתה נמוכה בכ-5% לעומת המחצית השנייה של 1985 (שיעור ירידה שנתי של 9%) וב-9% לעומת המחצית המקבילה ב-1985 — מסר דובר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. על כך אומדנים שהוכנו בלשכה.

פירוט ההשקעות ברבע השני של 1986 מראה שההשקעות בבתי מגורים (30% מכלל ההשקעות) הצטמצמו בצמצום דומה היה בהשקעה בבנינים שלא למגורים ובעבודות בנייה אחרות (17% מכלל ההשקעות). ההשקעות בציוד (44% מכלל ההשקעות) ברבע השני של 1986 הצטמצמו ב-3% וההשקעות בכלי תחבורה יבשתיים שנרכשו ע"י המפעלים (8% מההשקעות) באחוז אחד.

עוד עולה מנתוני הלשכה, כי בהשקעות בבנינים ובעבודות בנייה אחרות נרשמה ברבע השני של 1986 הירידה הרצופה (בכל רבע לעומת קודמו) שהחלה ברבע הרביעי של 1983. רמת ההשקעות אלה במחצית הראשונה של 1986 היתה ב-13% פחותה בתקופה המקבילה ב-1985.

הזמנה אישית לאנשי המקצוע בענף המתכת

חברת א. פומרנץ מכונות בע"מ מתכבדת להזמין אותך, איש המקצוע בענף המתכת, לתצוגה והדגמה של ציוד מדידה כדלקמן: -

- מכונת מדידה X Y Z מסדרת APOLLO תוצרת "שפילד" ארה"ב דגם RS-30 DCC אוטומטית ממוחשבת.
- מכונת מדידה X Y Z מסדרת CORDAX תוצרת "שפילד" ארה"ב דגם 1808 MEA ממוחשבת.
- מכונת מדידה מתוצרת "סיפ" ג'נבה, שוויץ דגם SIP-302M למדידה וכיול של מדידים מדויקים.
- מערכת אביזרי מדידה וכיול מגרניט תוצרת JFA, מערב גרמניה.

התצוגה מתקיימת במסגרת הוועידה ה-6 של האיגוד הישראלי לאבטחת איכות, במרכז הקונגרסים - גני התערוכה, תל-אביב בימים 4, 5, 6 בנובמבר 1986 בשעות 11:00 עד 18:00.

המעוניינים בתיאום מראש יתקשרו לטלפון 03-7515114

EPM
I. POMERANZ MACHINERY LTD.
א. פומרנץ מכונות בע"מ

בעריכת עלינא תורי

מבט ראשון

פסיכואנליזה עצמית

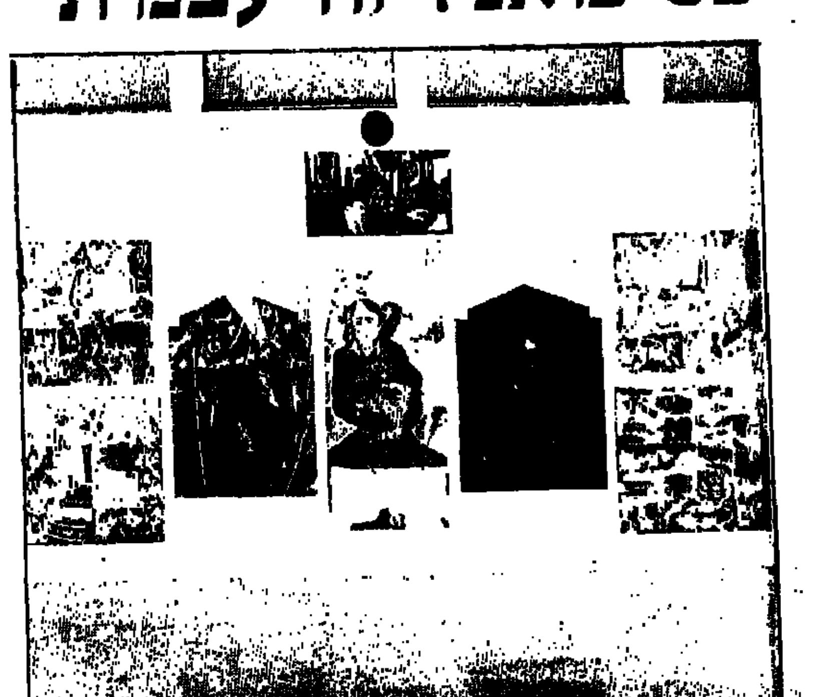

יאיר גרבוז במוזיאון תל-אביב - חובה לראות

מאת דורית קידר

יאיר גרבוז מציג בביתן הלנה רובינשטיין „יהודי, צרפתי וערבי". הסתכלות ראשונה עלולה להרתיע. מעין בליל ללא קו קשר. המוצג באמצעות קומפוזיציות, הבנויות וערוכות על-פי קריטריונים רציונאליים וקלאסיים. ניגוד התחלתי, המצביע על שאר הניגודים המתקיימים במיכלול העבודות במכוון. ניתן לכנות תערוכה שכזו — תערוכת פסיכואנליזה עצמית. נסיון להחצנת חוויותיו של האמן.

חוויות אלה נובעות מהיבטים מעשיים, משרה עכשווי. הכוללת היסטוריה כללית והיסטוריה אמנותית בפרט, מתהוות על בעיות קיומיות או ועתה, ובכלל על פשרם של החיים הנעשים, עוברים והופכים למוצג ארכיאולוגי.

נוסף לאלו מתווספים היצרים והכמיהות הראשונים, המעוגנים בחיי מין על הצד הבהמתי שבם ועל הצד הנעלה, מחשבות על הפרדות בין הגזעים, בין אידיאולוגיות, בין של דתות. הפרדות שאף הן הופכות לארכאולוגיה, ובכך באות להדגיש את הגיחוך שבהן, והוסר ההגיון, המשמש כמצע להן.

נראה כאלו הכליל התכני הזה מקביל למורכבות המחשבה בשעה שהקומפוזיציה המאכלסת אותו מקבילה לגוף האחד והיחיד, שאינו יכול להשתנות מרגע לרגע. לעוצמת עקביותו של הגוף המחשבה עצמה מפליגה, הומה, תוהה, חוזרת על עצמה. אין בה מגבלות של חלל ואין בה מגבלות של זמן. על כן, כאמור, התכנים מוצגים כערב רב עשוי ממדיה שונים, ללא התחשבות בכללים נוקשים ואחידים. ישנו רישום קלסי העומד ליד שירבוט ספונטני ולא אקדמי, דיוקן — כגון זה של אברהם נתון — בנוסח המסורת הצרפתית מתחילת המאה, ליד דמויות נשיות סכמטיות ומפלצתיות.

סוגי הצביעה קפריזיים מזה גיסא, ומאידך גיסא נוזלים ורשלניים. ישנה התייחסות נוספת לדיוקנאות המאזכרות דווקא את גינסבורו ואן דייק לעומת רייגים הלקוחים מסלצי. הבנייה של הקומפוזיציה עצמה כטריפטיכון מעידה שוב על התבססות על העבר — הליכה אל הרנסאנס, וזאת בעיקר בגלל הקפדנות של הבנייה החיצונית עצמה. דוגמא לכך ביצירה „שאכן רנה בחוויות באיטליה.

העשייה הרב מישורית שאינה מעניקה עדיפות לתחום אחד על רעהו, משתקפת באמירות עצמן, שאף הן מהוות חלק מהכלליות הזו: „כשהתותחים, כשהמוזות, כשמציירים" ונאבך: כשהחיים המעשיים מתקיימים, כשהמוזות מתנהלות וממעילות את דמיונו של האמן וכשמציירים בפועל.....בנוסח זה תוכן האמירה בשביוגרפיה, כשמולדת, כששותקים " — גם כאן מערב האמן את המיקרוקוסמוס שלו כיחיד עם המקרוקוסמוס שלו — כיחיד הנמצא וממוקם בתוך עולם שסובבו.

בו ברגע שהצופה בעקבות הנידאה מצליח להשתחרר מהעכבות ולהיסחף למערבולת המחשבות והאסוציאציות החפשיות, הוא יגלה פתאום קשר בין שטיחים לגללים, בין ישו שבצלב למען אידאה על אלוהים וקנאיים אחרים כגון שורשי ההתהוות לבושי השחורים...הצופה גם יגלה אלימות עצורה מצידו של האמן לגבי קנאות זו.

התערוכה מתלווה בצלילי מוסיקה עברית, צרפתית וערבית. בעצם שם התערוכה מעיד כבר על הפרדוקס או שורת הפרדוקסים בה היא מעוגנת. אין הבדל בין יהודי, בין צרפתי או בין ערבי בראש של אמן החי כאן ועכשיו, חוי את המסורת הקלאסית, החי את תרבות צרפת, תרבות הארץ, תרבות המזרח, החי את חיי המין המעשיים וחיי המין הדמיוניים, קחי את נקמותיו ומחשבותיו על מהפכות אידיאולוגיות קומוניסטיות, שהיו והפכו לנוסחאות ריקות. אין הבדל בין התופעות כאשר מבינים את המהות, אבל את מחותם של דברים מבינים, דווקא כאשר נוכחים לדעת, שכל הסממנים והחיצוניים דומים, והשוני הוא דמיוני בלבד. תערוכה חושבת. חובה לראות.

בעקבות עכו

שורשים והלקאות

מאת חנה רוזנטל

כשנדם שאון הפסטיבל בעכו, נדמו בוודאי גם חלק מן ההצגות שהיו בו. כתבה זו, ממרחק של זמן ושל מקום היא על מה שנשאר בזכרון, ועל טעם שטרם פג.

מורליסטים

לפעמים נדמה היה לי, שמשהו השתבש בסמנטיקה של שפת המחזות, ומושגים כ„ביקורת עצמית" ו„הלקאה עצמית" הפכו כו לאחר. אלא שכל ההצלפה נעשתה כוטה יותר, כוחה להכאיב התמעט, וחלק מן האמירות נשארו במערומים משעממים למדי.

ההצגה „שוקנים" של חנן יבין ובבימויו עוסקת בשאלה המהותית של מצפון ושל ציות לפקודה. עמדתו ברורה לגמרי, אבל הוא רצה להרחיב את התייחסויותיו: מאי לאי בוויטנאם וכאנגלוניה — כפר קאסם. לבטים של קבוצת שחקנים — יחיד וחברה „הגלוי המפתיע", שאביו של אחד השחקנים הוא קצין צה"ל שהשתתף ברצח אותם ערבים חפים מפשע, בעת העוצר שהוטל על כפר קאסם, ומאז הוא מטופל על-ידי פסיכיאטר, הינו ביטוי פשטני לרעיון „חטא ועונשו". בשל הזעזוע, קיבלו בעיות של מוסר קיומי ובעיות פרט, אותה רמה של התייחסות והושקעה בהן אותה כמות של אנרגיה נפשית.

עם זאת, זהו מחזה שבנוי היטב, ושנשמר בו מתח דרמטי. השחקנים איתנה מרן, גילת מואב, רמי חזקיהו ושלמה טולדו היטיבו לשחק ועוררו עניין.

כשלושים דקות הבטיח „נפש", מחזהו של אברהם שושנר, בימוי גדי ענבר, לשחרר אותנו מן השבלונה של „יהודי מכה ערבי", ומוכן היה להתעסק בחזיון ביעותים, בו כלואים יהודים במחנה ריכוז ערבי ג'יהאד. האלימות הנוראה על הבמה נראתה, לאותו פרק זמן, ביטוי מחאה פיזי מחריד, אמנם, נגד אלה הטוענים נגד „הכובש הישראלי". אלא שאז התעוררה ה„ביקורת העצמית" והמחזה שינה כיוונו דוד אוהב ציון, ראש המחתרת היהודית, מתקומם ומחזיר לערבים באותה מטבע עצמה... הרעיון נגוז... „האיזור" נשאר... נותרו קטועי האברים, ההשפלה, האונס המיני — האלימות. (כזכרון טוב נשארו משחקו של זארא ואורתיניאן והמתח של הבימוי).

מין

מגעים פיזיים מיניים על הבמה או תאורם הפלאסטי, לפחות, הוא כ-9 מתוך 12 ההצגות. אם נתייחס ל„מזמור לדוד" מאת תמיד גרינברג, בימוי ג'ק מסיניג'ר, יתברר שקל יותר לחשוף ישבן מאשר לגלות את הנפש. חשבתי שמחזאי נוטל על עצמו אחריות מסויימת כאשר הוא מטפל בנושא כאוב, שהוא מתחייב לגלות רגישות, קשב והבנה. הקרנבל שראינו על הבמה היה אולי צילום מדוייק של המתרחש בגן-העצמאות בתל-אביב, למי זה איכפת אבל מה ששמענו מפי הדמויות הפלקטיות, גבורי המחזה, על סבל, על איידס ועל אלוהים. היה בליל תיפלויות, עלבון לרגישות ולאינטלקט של כל אחד.

האם האמין המחזאי שעשייתו היא טיפול „אמיץ וחושפני" של בעיה כאובה, רחמנא ליצלן. חסד עשה איתו הבמאי, שהחריש מעט, על-ידי בימויו הססגוני, את הצרימות והחריקות של המילים.

נגיעה ברמה שונה לחלוטין ובטונים אחרים, היתה יצירתן של ענולה שמיר ונגה אשר „עור". בימוי הילה אילן. יחסים לסביים המוזהים את המחזאית. קשרים כואבים עם אב ונסיונות להינתק ממנו — אבל הזעקה היתה אחרת, מרטיטה, אפילו הוסיף לה השם, משה שמיר, נופך פיקנטי. התלבושות והתפאורה של פיני משה היו פינוק לעיניי. מרגשות שירתה של נגה אשר ומשחקה של רוני פורת-שובל.

ההבדל המהותי בין שני המחזות הוא בכך, שבראשון הסטייה המינית היא גיבור בפני עצמו, ואילו בשני הוא חלק ממכלול האישיות של הגיבורים.

האם יקטול חוסר הסנסציה שבחריגה את הנושא לגמרי?

אינטרמצו

כאילו הרגישו יוצרי ההצגה שהצופים זקוקים לאתנחתא, או למנת פרפרת, הם הגישו את יצירתם „עיתונות — סח ושמח" — פארודיות על כתבות בעיתון. אונס, שור, זמרת עתיקה ונכדה הנוכל, אישיות ציבורית, הוצגו על רקע תפאורת עתונים, בלבוש עתונים. מכיוון לא נראה שהמופיעים דרשו התייחסות רצינית אליהם, אפשר אולי לא לכעוס על השימוש הפארודי שעשו על הבימוי של שיינה ב„רפליקה ל", בהצגתו יצאו שרידים מעוותים של קרבנות השואה מתחת לערימות שקים, נייר ואדמה; ב„עתונות" יצאו גיבורי סנסציות.

אפשר גם לחייך למשמע הנאום של האישיות הציבורית המזכיר, להבדיל, את נאומו של לאקי ב„מחכים לגודו" מאת בקט. ההומור של המחזה לא היה חכם ביותר ותפירת ההצגה — גסה. אילו הוצגה על הדשא ולא באולם, היתה האווירה מושלמת.

שורשים

לאחר שנים רבות בהן שר התיאטרון את „אצלנו בכפר טודרא", שירי הלל וגעגועים למורשת המרוקאית, מצא דניאל לנזיני תחבולה אחרת. ב„חזיות קמות במזרח" העלה „מלאח" (גיטו יהודי במרוקו) מכוער, שטוף יצרים, כישופים, שנור ובערות. אלה [illegible] יהדות מרוקו — אומרת ה[illegible] לפרימיטיביים וכל האמירה הזאת [illegible] של תנועה, פנטומימה, מקהלת, שיח [illegible] ונגינה עלי כינור — מופע ארוך, [illegible] ומייגע. וכמו להוסיף לעג לרש [illegible] ההתרחשות היא על גבי מצע של [illegible] פרסיים וברקע קיר בשמים, [illegible] וצימוקים תראו. תראו איך האשכנזים [illegible] למרוקאים תיראפיה ב„הלם אומנותי" — [illegible] ספה מרופטת.

על מה ולמה זכתה הצגה זאת ב[illegible] הפרס הראשון, אני לא מצוה אפילו ל[illegible] את מה שאני חושבת.

אז ייתכן שזה בשל משחקו [illegible] של רפי ברכיבאי — נחמה פורתא.

נגיעה בשורשים היתה גם ב[illegible] בבוואריה" של מלכה מרין וריקי דסקל [illegible] פי ספרה של ד"ר אסתר פוקס. „לי [illegible] להתאבד".

מסע ברכבת מווינה למינכן [illegible] הגיבורה את זיכרון סיפורי אביה [illegible] ילדותה. הם מקבלים ממשות עכשווית [illegible] רחווה" את האימה בגופה שלה, [illegible] קולות של ריקי דסקל, הבת של [illegible] גולדברג, כקולה הפנימי. המכונה [illegible] במידה רבה, לתחום הקולנוע, אלא [illegible] שניתן לעשות בעזרת מצלמות [illegible] מרחיקות, מערפלות וכו' קשה מאד [illegible] על במה, כשכל הגוונים צריכים [illegible] השחקן עצמו. למיכל גולדברג זו היתה [illegible] ובכל זאת מעוררת ההצגה התרגשות, [illegible] רגעי הפיוט שבה, בשל נוכחותה של [illegible] דסקל לאורך רוב המופע, בשל [illegible] שרכבות בגרמניה מעוררות, ובעיקר [illegible] אוצר התגובות האישי שיש בכל אחד [illegible] לשואה.

כבלים

קראתי את הטקסט השירי של [illegible] בידי" מאת בלהה פלדמן, העוסק ב[illegible] וסבתא, ואהבתי אותו מאד. ראיתי את ה[illegible] ולא אהבתי. מדוע צמצם התרגום [illegible] ההצגה את מכלול היחסים והרגישות [illegible] מטבח קטן ומכוער, הלביש גוף של [illegible] בשלות על תחושות בהתחוותן, ורמזו [illegible] את כל מה שיכול היה הדימיון לצייר. [illegible] אוהבת, שנשים גדולות משחקות [illegible] קטנות — זה מביך.

נשים במטבח הן מעשיות מאד [illegible] פיוט עלי-ך סירים — אגדה.

על שלושה ועל...

הריון שחוליד בועה היתה ההצגה [illegible] אם עיקשת" מאת אבנר בן עמוס [illegible] מיכאל בורנשטיין. מעשה בשרה [illegible] להרות, ועוד יותר מתקשה להוליד [illegible] בנה יצחק לעולם של מלחמות — [illegible] חרשה לספר „בראשית" ללא סיפור [illegible] רעיון מעניין שאבד אחרי מספר דקות, [illegible] טקסט משעמם ומגובב, ארוך גם [illegible] שקוצר.

על מולידיו של יצחק אבינו [illegible] הרבה סימני שאלה בהצגה הקודמת, [illegible] של דוד, אבי שושלת המלוכה, לא היו [illegible] יותר. ב„ימים נוראים לבוער עיבוד [illegible] מושקוביץ ורון נטורה למחזה של א.ב. [illegible] שגנגה, מבקשים הוריו שיקים זרע לאחיו [illegible] שנפל במלחמה. בת הזוג המיועדת היא [illegible] אחות מצמר נוכלים הרוצים להשתלט על [illegible] ההורים. המחזה שגנגז אינו גמור, [illegible] אינן מעוצבות דיין, והתפתחות [illegible] לא מעוררת השתאות.

זכור לי, שסיפורו של אורפז, [illegible] העביר בי צמרמורת, הרס קירות הבית [illegible] והטיל אימה פיוית, בנוסף למועקה [illegible] הקבלתה למערכת היחסים המתפוררת [illegible] הזוג הצעיר, הגרים שם. עיבודם של [illegible] הלפנד ושל אורית בדר והבימוי של [illegible] הפכו את „גמלים" לבעיה של בניה [illegible] הקיר הפנימי שהגבור בונה, מתוסס [illegible] החוץ המתפורר והגנה על הפנים, [illegible] של קונסטרוקציה.

המשחק המרוחק של אירית בן צור, [illegible] שעל סף פיגור, שעיצב דוד שטרן [illegible] האמינות, שלא הבהיר מדוע הם ביחד [illegible] חם לחוד, זעק שעל ההצגה להישרף.

גולת הכותרת

רציתי לכתוב עליה ראשונה, [illegible] אותה לסוף טעמית יהוי [illegible] ימים רבים — איני חושבת [illegible]

„המצרים", מאת ג'ורג' [illegible] ועיבוד אגנס מולדש, ענת [illegible] פולדש, הוא סיפור קטן [illegible] שהיו זקוקים לרגעי חג [illegible] האב ידי (פיני מיטלמן) [illegible] שעות עבודה ושתיה [illegible] היה מעיר את אשתו [illegible] לשיר את ההמנון — [illegible] בדיוק, החברה, [illegible] הסדר הטוב, יצאה [illegible] המחזה גדוש אלימות [illegible] פעולה אלימה אחת [illegible] צבוע ברוך ובאהבה, [illegible] תמונות חרורות [illegible] ואימה משתלטת [illegible] ההמנון בסוף [illegible] מחוז מהמהם, [illegible] ההצגה זכתה [illegible] מדויק (ראה „הזיות"...)

יש בפסטיבל, שמשאיר טעם של [illegible] טוב.

אדם

תיאטרון האומות של איש אחד

מאת גיורא מנור

בשבוע שעבר התקיים בתל-אביב — בתיאטרון „הבימה" ובאוניברסיטה — הסימפוזיון השני של „אינטראקשיון" INTER-AC[illegible] הפרוייקט שייסד אד ברמן, איש התיאטרון הלונדוני, שבי מחוצתו עכבר כשעזו לפני מותו הטרגי נפתלי יבין. כוונת הפרוייקט לעודד ולחקור את השימוש בתיאטרון על כל צורותיו באמצעי חברתי. אנשי חינוך, אנשי תיאטרון וכל מי שמתעניין בהפעלה תיאטראלית במסגרות קהילתיות, התכנסו לסימפוזיון ולחמש סדנאות, ומתקיימות במשך שלושת ימי הכינוס.

בקהל בלטה דמותו של איש גבה קומה, דומי ממקצת בעל בלורית בהירה ומשקפיים מגוננות. [illegible] PHILIP ARNOULT מייסד ומנהלו של מפעל תיאטרוני במשך 15 שנות קיומו [illegible] „פרוייקט התיאטרון של באלטימור", [illegible] הוא תיאטרון האומות של איש אחד, [illegible] באלטימור, שבאיזור המזרחי של ארה"ב, והוא מצליח להביא מדי שנה [illegible]

[illegible]

פיליפ ארנו

שכבר בוצעו בארץ, כגון „מיטה מטבח"; תיאטרון יפאני הביא את העיבוד שלו לטראגדיה היוונית העתיקה „קלייטמנסטרה"; מאיירלנד הצפונית — תיאטרון שהציג את המחזה „זהב ברחובות" מוליין — קבוצה שהציגה שלושה „אירועים תיאטראליים" משוודיה — קבוצת קירקס תיאטרונית ומלבד כל אלה — שלל להקות מארצות הברית עצמה, ביניהן גם המופע של תיאטרון מחול של מרתה קלארק (אחת מקבוצת „פילובולוס" המוכרת אצלנו), „גן התענוגות והשמים" ואחרון, „תיאטרון [illegible]" [illegible] סן פרנציסקו.

[illegible]

בעריכת דוד ארון

הזינוק הסיני

בסין העתיקה אמנם הומצאו המצפן, והדפוס (זמן רב לפני גוטנברג) ואף האסטרונומיה הגיעה להישגים מרשימים — הקיסר השתמש בה להנהגת המדינה — אך חוץ מזה מצב מדעי הטבע היה עגום למדי ב„ממלכת המרכז" הקיסרית. לחוכמת המדינה, המכוונת כולה אל ענייני המעשה, לא היתה הננה רבה לתורות מופשטות. אופיינית היא העובדה, שרק במאה ה-19 הופיעו בסינית ביטויים למתימטיקה („תורת המספרים"), לכימיה („תורת השינויים") ולפיזיקה („תורת הטיפול בדברים").

על-אף סבל-ירושה היסטורי זה הגיעו מדעני הטבע הסינים, מאז היווסדה של הרפובליקה העממית, להישגים מפתיעים. „בשלושים השנים האחרונות פעלנו יותר מאשר ב-3,000 השנים קודם-לכן", הכריז בגאווה לו ג'יאשי, נשיא האקדמיה למדעים. אפילו מהפכת התרבות, עם איבתה למדע — המבוססת על מלחמת המעמדות — לא יכלה לבלום את התנופה הזאת.

את הצטרפותם אל המדע המערבי ביצעו הסינים עוד בעזרת הרוסים, שהעמידו לרשותם את אוצר נסיונם לשם הקמת מוסדות מחקר. ואולם בעקבות הקרע עם מוסקבה נקלע המחקר הסיני, אחרי 1959, יותר ויותר למצב של בידוד. ואולם על כך, שבכל זאת הגיעו לתוצאות מרשימות — בראש וראשונה בתחום הצבאי — עליהם להודות לסינים שישבו בארצות זרות, ומטעמים פאטריוטיים שבו במספר רב אל מולדתם. המפורסם ביותר

עדיין לא קולטים בכל רחבי הארץ לוויין התקשורת הסיני הראשון.

שביניהם היה מומחה הטילים צ'יאן שואה-סן.

על רבים מהם עברו בימי „הטרור השמאלי" (1966-1976) זמנים קשים. הם הואשמו כ„סוכני מדינות זרות" וגורשו לכפרים. הרדיפות הללו מצד „המשמרות האדומים" נחסכו רק מאותם מדענים, שפעלו בתחום הצבאי. רציפות המחקר בתחום הזה הביאה את הסינים, בין השאר, להמצאת הפצצה האטומית בכוחות עצמם. על המהירות שבה הגיעו הסינים אל הטכנולוגיה המתוחכמת הזאת מעידה העובדה, שלשם מעבר מפצצת הביקוע אל פצצת ההיתוך (פצצת המימן) היו דרושות להם שלוש שנים בלבד, בעוד שבארה"ב נמשכה התפתחות זו שבע שנים.

האחראי הראשי לכך, שהמחקר נמשך בשטחים מועטים אף בשנות מהפכת התרבות, היה ראש-הממשלה לשעבר צ'ו אן-לאי, אשר נפטר ב-1976. זה היה גם האיש אשר התווה — בשנה האחרונה לחייו — את התוכנית כדבר „ארבע המודרניזאציות", שהוליכה לתאוצה, דמויית התפרצות כמעט, בהתפתחות המשק והמדע, והניחה יסוד להתקדמות נוספת.

המנהיגים שבאו אחרי מאו הגיעו עד מהרה לכלל מסקנה, שמודרניזציה מסוג זה לא יוכלו הסינים לבצע בכוחות עצמם, והיא דורשת את פתיחת הארץ. העברת טכנולוגיה ממדינות תעשייתיות מפותחות-לעילא נעשית כיום בכל המישורים. אך על אף נכונות הסינים ללמוד, המודגשת שוב ושוב, אין הם מסתפקים בשום אופן בחיקוי גרידא. אם לפי שעה עדיין יש „לסתום פערים", הרי המטרה הרחוקה היא לא זו בלבד „להדביק את המערב", אלא גם לעוברו בתחומים אחרים.

הישגים בביוטכנולוגיה, בתקשורת וברפואה

„סין זקוקה למחקר מדעי-טכנולוגי בכל הרמות", הדגיש „האיש החזק" של סין, דנג שיאו-פינג לא-מכבר. ואולם קו יסוד, שכאמור היה מצוי כבר בסין העתיקה, קיים גם בסין של „ארבע המודרניזציות": על-אף דבריו של דנג ניתנת גם כיום עדיפות לשימוש המעשי. כבר העובדה שבסינית מציינת אותה מלה — „קייג'" — מדע וטכנולוגיה כאחד, מעידה על כך.

אף לפי דבריה של האקדמיה הסינית למדעים עצמה, מהווה המחקר הבסיסי כחמישה עד עשרה אחוזים מן המחקר הסיני כולו. ההנהגה יוצאת מן ההנחה, כי סין תהיה עוד זמן רב מדינה מתפתחת, ולפיכך יש להעמיד את המדע ואת הטכניקה לשירות ההתפתחות. על-כן אין זה מקרה שתחומי המחקר שסין מצטיינת בהם כבר עתה נוגעים לעצם בעיות היסוד של הארץ — כגון אספקת מזון לעם, המונה למעלה ממיליארד תושבים, או התקשורת בתוך הממלכה הענקית הזאת.

— בתחום הביוטכנולוגיה תופסת סין אף בקנה-מידה בינלאומי אחד המקומות בראש. כאן יש להזכיר, למשל, את המחקרים להעלאת תכולת החלבון באורז, בשטח של גידול חזירים (חזירים במשקל של 400 ק"ג), גידול מיקרו-אורגאניזמים להגנה על צמחים וזני כילאיים (פקעות שום ענקיות, מיני פיטריות חדשים).

הסינים גאים במיוחד על הצלחותיהם בסינתזת מולקולות-ענק: כבר ב-1965 הצליחו לסנתז אינסולין של בקר. ב-1982 נוסף על-כך סינתזו ה„טי — רנ"א" (חומצת ריבונוקלאין טראנספר) של שמרים, וזאת לראשונה בעולם כולו. לרמה עולמית הגיעו המדענים הסינים אף בריבוי מלאכותי של הטריכוגראמה, משמיד חרקים, המזיקים לאורז ולשיפון.

— לשם יצירת רשת של לוויני תקשורת (אי-אפשר עדיין לקלוט את תוכנית הטלוויזיה הארצית בכל חלקי הארץ) הוקמו עד כה חמש תחנות-קליטה על-פני הקרקע, המצויידות במיכשור שפותח בסין עצמה, וארבע מצויידות במיכשור מיובא. הנסיונות, אשר בוצעו באמצעות אינטלסאט 5 הוכיחו תוצאות-תמונה וקליטת-קול טובות.

והנה הישגים נוספים של המחקר הסיני:

— אלקטרוניקה: סין מייצרת כיום 80 מוצרים בתחום זה, וביניהם למעלה מ-40 סוגי מעגלים אלקטרוניים שונים. ב-1984 הופעל מחשב-ענק „שביל החלב", אשר פותח בבית-הספר הגבוה של צבא-העם. המכונה הזאת מבצעת 100,000 פעולות חשבון תוך שנייה.

— רפואה: יחידים במינם הם הישגי סין בהשתלת אברים. לא-מכבר הצליחו רופאים סינים להשתיל בוהן של גופה, שהוחזק במשך שנה וחצי בהקפאה עמוקה. לפי הידיעות מתפקדת הבוהן הזו תפקוד מלא.

בטיפול בכוויות וצורות ביותר יכולים מומחים בבית החולים ג'ין בשנגחאי לציין הישגים מרשימים: הודות לשימוש בעור מלאכותי מתורר, אשר בו מושתלים איים זעירים של עור-הגופה, שלא נפגע, התאפשר במקרים מסויימים להציל בני-אדם שסבלו מכוויות ב-98 אחוזים משטח גופם, ובתוך זה — 40 אחוזים כוויות מדרגה שלישית.

„[illegible]", ציריך

הצלחה בחלל

הודעתה של סין, בסוף אוגוסט, כי היא מתכננת טיסות מאויישות בחלל, נתקבלה על-ידי משקיפים מערביים בפקין כצעד שנועד להפנות את תשומת לב העולם למאמצי המודרניזציה של ארץ זו. לדברי אחד מהם עוררה הבטחת המנהיגות בפקין, לשגר „בעתיד הקרוב" בני-אדם לחלל, גאווה חדשה בקרב העם.

„יומון-העם", כתב, כי סין כבר התחילה לאמן צוות של אסטרונאוטים, שישגרו בחלליות סיניות „בזמן שאיננו רחוק." העיתון לא פירט אימתי ייעשה הדבר.

כן יפתחו מדענים סינים מערכות המאפשרות לחיות בחלל וכן את הצנטריפוגה הגדולה ביותר באירופה או באסיה לשם הכנת האסטרונאוטים לטיסות בחלל — נאמר במהדורת העיתון לארצות-חוץ.

לדבריו של דיפלומאט מערבי, שמומחה לענייני חלל, התפתחויות הללו הן צעד גדול קדימה העשוי להעלות את יוקרתה של סין ולקדם את תעשיית החלל והתקשורת שלה. „החלל הוא אחד מסימני ההצלחה הגדולים של סין, והיא משקיעה משאבים רבים כדי להגיע לרמה בינלאומית בשורת תחומים הקשורים בחלל", אמר. אף לדבריו עלולות עוד לעבור כמה שנים עד שסין תבצע טיסות מאויישות בחלל: „עד כה הם שיגרו רק לוויינים קטנים, אך גם זה הישג מרשים לגבי טכנולוגיה אשר פותחה בסין עצמה. אפס כל נושא, אם יבצעו שיגור כזה כבר בעוד שנה ללא שיתוף-פעולה מן החוץ".

אך עד לשיגור בני-אדם תצטרך סין לפתח טילים רבי עוצמה יותר, וחלליות יותר משוכללות.

משרד האווירונאוטיקה של ממשלת סין העמיד עצמו אשתקד באחד הזרקורים בעולם כאשר הציע למדינות אחרות לשגר לוויינים משלהן לחלל. המשרד הגיע להסכמה לשגר לוויינים של חברות אמריקאיות ושבדיות, כאלטרנטיבה לתוכניות החלל של ארה"ב ואירופה, אשר נחלו לאחרונה כשלונות.

לדברי מומחה, מימונן של הטיסות המאויישות לא יהווה בעיה, למרות [illegible] במשק זה. שסין טוענת [illegible]: „קיימים קשרים הדוקים בין תקציב החלל ובין התקציב הצבאי", אמר בלא לפרט.

דייוויד פריזר, „רויטר"

מאת יוסף שמי

עם ישראל מתוק

בין השיאים שישראל הגיעה אליהם נמצא גם, לדעת האפידמיולוגית ד"ר מיכאלה מודן, מקום ראשון במעלה בשיעור הסוכרת. בארה"ב מהווים חולי סוכרת מבוגרים 5 אחוזים מהאוכלוסיה, בבריטניה ושוודיה — 2 אחוזים, בישראל — 12 בין יוצאי אירופה והמזרח-התיכון. בקרב יוצאי אפריקה ותימן הסוכרת נפוצה עוד יותר — 15 אחוז.

היחידה לאפידמיולוגיה קלינית שליד בית-החולים שיבא חקרה החל ב-1977 מדגם של 2,500 אנשים מקרב אוכלוסיה יהודית בגיל 40-70. במסגרת המחקר לקחו בחשבון השפעת התזונה, המשקל והפעילות הגופנית על הסוכרת. הצוות שחקר את המדגם הגיע למסקנה, שהכפלת שכיחות הסוכרת בארץ מאז שנות החמישים נובעת בין השאר מהקטנת הפעילות הגופנית היום-יומית. הדבר נגרם בשל „התמערבות" החברה, עלייה ברמת החיים וכן ברמת המוטוריזציה. פעם הלכו ברגל, היום מרבים בנסיעות במכונית.

מלבד סוכרת מבוגרים יש סוכרת נעורים. הגיל אינו דווקא המאפיין העיקרי. לכן מעדיפים החוקרים לדבר על סוכרת מטיפוס 1 וסוכרת מטיפוס 2. בסוכרת הנעורים, או מטיפוס 1, אי-אפשר לטפל ללא אינסולין ואילו בטיפוס 2, בשלבים המוקדמים והקלים אין מקום לתוספת אינסולין. עדיף טיפול תזונתי. רק בשלבים מאוחרים נותנים גלולות להורדת רמת הסוכר. באחד השלבים המתקדמים, כשהלבלב „מתעייף", מוסיפים אינסולין.

כאמור, הסוכרת מטיפוס 2 קשורה באורח החיים בחברה המערבית. אצל שבטים אינדיאניים, למשל, לא נמצאה כלל סוכרת.

הוא הדין לגבי התימנים בתקופה שבה עלו ארצה. עם שינוי באורח החיים השתנה המצב. אצל שבט מסויים של אינדיאנים שכיחות הסוכרת היא 60 אחוז. בשל שילוב תזונה מערבית, היעדר פעילות גופנית, הגברת המתח והחרדה בחיי יום-יום. ולכן נוספים גם פגעי אקולוגיה. בתקופת מלחמת העולם הראשונה והשנייה, למשל, ירדה באורח חריף התמותה מסוכרת בארצות מערב אירופה.

הסוכרת היא מחלה שבה הגוף אינו מסוגל להחדיר כהלכה את הסוכר אל תוך התאים. גם בתוך התאים נפגם תהליך הניצול של הסוכר. בסוכרת מטיפוס 1 הלבלב מפסיק באופן פתאומי לייצר אינסולין, שתפקידו להחדיר את הסוכר לתאי הגוף. בסכרת מטיפוס 2 הלבלב אומנם מייצר אינסולין, אך זה מצטבר בדם ברמה גבוהה מהרגיל. התופעה מכונה היפר-אינסולינציה. הסיבה לכך היא שהגוף מנסה להתגבר על עודף סוכר ברקמות. אך התאים „נעולים" חלקית מפני האינסולין ולא נעזרים בו כדי לקלוט את הסוכר.

כדאי לציין בהזדמנות זו שהיום, שלא כבעבר, ניתן בעזרת טיפול תרופתי, תזונה נכונה ופעילות גופנית לעזור לאשה הלוקה בסוכרת ללדת ילוד נורמלי. בתל-השומר סקרו ומצאו, שבין 130 נשים חולות סוכרת שהרו, היה רק מקרה אחד של תמותת עוברים טרום-לידתית. שיעור זה נמוך אף מהממוצע השנתי של תמותת ילודים אצל נשים בריאות. התוצאות הללו הושגו על-ידי איזון טרום הריוני, על-ידי בקרה קפדנית של האיזון הסוכרתי בראשית ההריון, דבר המונע הופעת מומים מולדים. לשם שלילת מומים עובריים מבצעים ניטור לב העובר אחת לשבוע, החל בשבוע ה-28 להריונה. שבוע הלידה המקובל הוא השבוע ה-40. כדי למנוע סיבוכים על האשה לבדוק בעצמה בבית ערכי סוכר, ארבע עד שש פעמים ביום ונוטלת תרופות בהתאם. בזריקות או בצורה אחרת. כאמור, בעבר היו מקרים רבים של סיבוכים בעת ההריון וכן לידת בעלי מום. מניעת סיבוכים אלה, כפי שמראה דוגמת תל-השומר, היא תולדה של הבנה טובה יותר של תהליכי הריון, תהליכי איזון סוכרת. שילוב בין מקצועות רפואיים בתקופת ההריון ואף לפני זה.

בעיה אחרת היא כמובן המשך התפתחותו של הילד ועד כמה הוא חשוף מבחינה תורשתית לסוכרת.

הגן המגן

החוקרים מצאו כי סוגים מסויימים של סרטן מופיעים בתדירות גבוהה למדי אצל בני אותה משפחה. בשנות השבעים כתב גנטיקאי ידוע, אלפרד קנוטסון, כי התופעה של הישנות מחלות אצל בני משפחה נובעת מהעובדה שגנים מסויימים, שתפקידם להגן על הגוף, נהרסים משום מה. גנטיקאים אחרים טוענים כי הגן פועל כמתג (ברשת חשמל) הסוגר ריבוי בלתי-מרוסן של תאים סרטניים. והיה והמתג ניזוק מסיבה כלשהי (על-ידי נגיפים, קרינה וכדומה), או שהוא אינו קיים בשל גורם תורשתי, אזי התאים הממאירים מתפתחים באין מפריע.

עד לזמן האחרון היו אלה הנחות תיאורטיות. בשבועות האחרונים הצליחה קבוצת חוקרים בבוסטון לגלות גן מסויים, אשר בתנאים רגילים בולם התפתחות סרטן העין הנקרא רטינובלסטומה (נבט הרשתית), מחלה העוברת בתורשה.

גילוי הגן מאפשר בדיקת מידת החשיפה של „חוגים מקורבים" ואולי אף ייעול הטיפול. הגילוי מעורר תקוות שבעתיד ניתן יהיה לגלות גנים הבולמים התפתחות סרטן בריאות, בשריים, במעי. במקביל לגילוי הגן הבולם את הרטינובלסטומה גילו גן אחר, שחסרונו או פגם במבנהו גורם להופעת מחלה בשם דיסטרופיה (ניוון מסויים) של השרירים. חשיפה זו היא מן הסתם צעד ראשון חשוב לגילוי אפשרות ריפוי. מדובר במחלה קשה הגורמת נכות, הפוגעת ב-200 אלף תושבי ארה"ב, למשל, גברים צעירים.

ובחזרה לגן (למעשה שני גנים) הרטינובלסטומה, הגן מפקח על יצור חלבון מסויים, הבולם התפתחות תאי סרטן. ייתכן כי בעוד זמן מה יגלו את טיבו של החלבון ויצליחו לסנתז אותו. החוקרים מקווים כי בדרך זו ניתן יהיה לבלום התפתחות תאים ממאירים של הרטינובלסטומה.

כאן נכנסת לתמונה ההנדסה הגנטית. אין להוציא מכלל אפשרות העברת תפקיד ייצור שהגנים לנגיפים. לפי המשוער ייצר נגיף מתאים את הגן החסר והוא יעשה את שלו כשיוחדר לגופו של הלוקה או החשוד באפשרות ללקות ברטינובלסטומה. תקוות דומות קיימות לגבי הגן, שחסרונו כרוך בהופעת מחלת ניוון שרירים. אגב, המחקר מתנהל כאן בקצב מואץ.

בלון במקום אוכל

את השומן המסוכן את הגזירה ואת החיים אפשר לשלק בעזרת בלון המוחדר אל תוך הקיבה.

מומחה למחלות גסטרו-אנטרולוגיות בוויסקונסין שבארה"ב, פירסם נתונים לאחר שטיפל אחר 80 פאציינטים, שבחם טיפל בשיטה זו.

מתברר, שאחרי החדרת הבלון לקיבה וניפוחו באוויר חדלו הפאציינטים לזלול ואף איבדו עניין באוכל. במקביל, הם הורידו במשקלם. תוך חצי שנה עד 40 פאונד, ותוך עשרה חודשים ירדו ב-75 פאונד. (פאונד — 460 גרם). אצל חמישה מהמטופלים הופיע כיב-קיבה. אולם לאחר סילוק הבלון נעלם הליקוי. כן היו תופעות לוואי כגון התרוקנות הבלון מהאוויר. ואצל אחד מן המטופלים היה צורך בהתערבות כירורגית לשם סילוק הבלון מהקיבה.

מהנתונים שמסר המומחה מוויסקונסין מתגלה, כי המטופלים בבלון הסתפקו בכמות מזון השווה ל-800 עד אלף קלוריות ליום. השיטה נתקבלה בציבור ואף זכתה לאישור רשות המזון והתרופות. הדגש הוא על השיטה כאמצעי-עזר [illegible].

דע על מה אתה עומד

יש אנשים, אשר עד הגיעם לשיבה טובה אינם „זוכרים" שיש להם כפות רגליים. אך רוב האנשים מרגישים היטב את כפות רגליהם, אם בשל תנאי העבודה, תנאי אקלים מבנה הגוף, או עיוותים בכפות הרגליים. המקור לכאבים בכפות הרגליים יכולים להיות נעליים לא טובות, יציבה לא נכונה, אורח חיים הכרוך בהליכה או עמידה ממושכת, כמו עבודתו של דוור או עבודת ובנות. הפודיאטריה, בת חוקית לאורתופדיה, עוסקת בכף רגלו של האדם. המקצוע אינו נפוץ כל כך בארץ. בעולם הרחב, ובעיקר בארה"ב, פונים לרופא כאשר סובלים מכאבים בכפות הרגליים. אצלנו יש קבוצת חולים אשר כן מודעת לנושא חולי סוכרת. אצל אלה מופיעות בעיות של היצרות כלי הדם ברגליים, בעקבותיה פצעים, קשיי תנועה ועוד.

וזה זמן מה יש מרפאה מיוחדת בהדסה, מרפאה פודיאטרית, הפועלת ליד המחלקה האורתופדית. היוזמה היא של רופא יהודי אמריקני, ד"ר עמנואל גלייזר, אשר הקים קרן מיוחדת שאיפשרה בואו של איש מקצוע מארה"ב לעבודה בישראל. הראשון שעשה שלושה חודשים בארץ היה ד"ר פאול יירדר. בימים אלה בא מחליפו, ד"ר יואל גרינוולד מניו-ג'רסי. בא גם ד"ר קרייג וורגון מקליפורניה.

הדעה הרווחת היא, שהבעיות העיקריות של כף הרגל הן יבלות. אולם לא כן הדבר. המרפאה עוסקת גם בהסרת יבלות, טיפול הכרוך לא פעם בניתוח נרחב למדי. אך רופא המתמחה בפודיאטריה עושה הרבה מעבר לזה. הוא מנסה לתקן מומים מולדים כמו רגלי איקס, אצבעות מחוברות וכיוצא באלה. רופא פודיאטריה מטפל בפגיעות הנגרמות במהלך פעילות של ספורט-שברים, מתיחות גיד וכדומה. במרפאה „הדסה" מתאימים פרוטזות, תומכי כף רגל, נעליים מיוחדות ועוד.

ד"ר גרינוולד, נוגד ישיבה, מדבר עברית רהוטה, מציין כי הידיעה בדבר הפעלת המרפאה הפודיאטרית התפשטה ויש מהר והמרפאה זוכה לציבור מבקרים רב.

פוזיטרונים במחקר ובטיפול

ליד בית-החולים „הדסה" בירושלים תוקם יחידת הדמייה בתהודה מגנטית, ראשונה בישראל. יבוצע בה מחקר וגם איבחון, בעזרת פוזיטרונים רדיואקטיביים. לשם השגת הפוזיטרונים יוצב ביחידה החדשה ציקלוטרון — מאיץ פוזיטרונים. תהיה גם מצלמת פוזיטרונים. ביחוד יאפשרו מתקנים אלה לעקוב אחר תהליכים פיזיולוגיים בגוף האדם, והשפעתן של תרופות וחומרים ביולוגיים בגוף.

המעקב, שייעשה גם בעזרת איזוטופים רדיואקטיביים (שיוצרו במרכז החדש), יאפשרו צילום תהליכי קליטה של תרופות או חומרים אחרים בגוף. כבר עתה קיימת התעניינות גדולה מצד יצרני תרופות, מתוך כוונה להשתלב בעובדות מחקר של המרכז העומד לקום. בעזרת הפוזיטרונים תיבדק חיות רקמות המוח, על-ידי בדיקת הולכת החמצן לרקמות. בדיקה כזו תיתן תשובה, אם יש טעם לבצע ניתוח מעקף של כלי דם מעקפים במוח.

פרופ' אטלן, מומחה לנושא, אמר כי המחקר והשימוש בפוזיטרונים לצרכי רפואה יהווה פריצת דרך למדע ולרפואה יום-יומית. מנכ"ל משרד הבריאות אמר, כי באביב הקרוב יתקיים בירושלים קונגרס בינלאומי בחסות ארגון הבריאות העולמי, שיעסוק בשאלות תיאורטיות ומעשיות הנובעות משימוש בפוזיטרונים במחקר ובטיפול ואיבחון.

שלפוחית מלאכותית — לגברים בלבד

[illegible]

● כנס שוטרות בינ"ל בר"ג

כנס שוטרות בינלאומי נפתח אמש – לראשונה בישראל – ברמת־גן. את הכנס מארגנת עיריית רמת־גן, באמצעות חברת פלתורס ובתסות משטרת ישראל והוא נערך לזכרו של השוטרת יונה קוממי ז"ל.

בכנס שיימשך עד סוף השבוע וייערך בכפר המכביה משתתפות כ־70 שוטרות מתשע מדינות, ביניהן: ארה"ב, קנדה, אנגליה, שווייץ, הולנד ואוסטרליה וכמוה שוטרות וקציניות ממשטרת ישראל.

הבוקר יתקיים בכפר המכביה טקס הפתיחה הרשמי של הכנס במעמד שר־המשטרה, חיים בר־לב, ראש העיר רמת־גן, אורי עמית, ומפכ"ל המשטרה, דוד קראוס. (שע"ח)

ועדת משנה לתכנון ולבניה חולון

ת.ב. 241

הודעה על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 185 בגוש 7164 רחוב צבי שץ מס' 54 חולון, הכוללת מתן הקלה ב:

א. אחוזי בניה — 3% משטח המגרש 255 מ"ר בקומת הקרקע בלבד.

ב. קוי בנין — 10% צדדי (מערבי).

והחלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ב'־1.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.

התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו"ד ח. שרון
מ"מ ראש העיר ויו"ר
ועדת משנה לתכנון ולבניה — חולון

הועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים

הודעה על פי סעיף 149 ו־151 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
גוש 6164 חלקה 125 רח' ההגנה 8
תיק בניה מס' 377

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה בקשה לבניית בית מגורים בן 3 קומות מעל קומת עמודים מפולשת, מקלט עליון, כהקלה.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך המועד של 15 יום החל מיום הפרסום של ההודעה זו, באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאישורה של הועדה.

תאריך: אוקטובר 1986

יצחק ירדן
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים

הועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים

הודעה על פי סעיף 149 ו־151 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1963. גוש 6167 חלקה 247 רחוב המעורר 14 גבעתיים. תיק בניה מס' 2619

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה בקשה להקמת מקלט על קרקעי — כהקלה, בבית מגורים בן 3 קומות מעל קומת עמודים מפולשת במקום מקלט תת־קרקעי.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך המועד של 15 יום החל מיום הפרסום של הודעה זו, באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הב־קשה לאישורה של הועדה.

יצחק ירדן
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים

תאריך: נובמבר 1986

עיריית אשדוד

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעת פרסום / שמוש חורג / עפ"י הוראות סעיף 149 לחוק התכנון והבניה — תשכ"ה־1965

בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית, בקשה להתרת שמוש חורג, מתכנית מפורטת מס' 111/03/3.

(תיק בניה שח־27)

שם המבקש אברמוביץ' דוד רחוב הבשור 9א' אשדוד. מהות הבקשה: התרת שמוש חורג ממגורים למרפאת שניים. בחלקה 202 בגוש 2198 ברחוב כנרת 26 אשדוד.

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשדוד, בשעות קבלת קהל. כל הרואה עצמו נפגע או עלול להפגע כתוצאה מאישור שמוש חורג, רשאי להגיש התנגדות מנומקת בשני העתקים למשרדי הועדה המקומית הנ"ל, תוך 14 יום מפרסום זה.

א. אזולאי
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבנית אשדוד

הועדה המקומית לתכנון ולבניה "הדרים"

רחוב השרון דרך רמתיים 86
טל. 052־21178

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לרזין, בקשה לבניית מבנה מגורים (קוטג') דו־משפחתי ברח' שמיר במגדיאל. חוף השרון בגוש 6407 חלקה 215 ע"י אלתרמן גדעון ווייטרסקר דוד והמהווה חריגה, היינו: הגדלת שטח הבנייה המותר ע"י תוספת שטח במסגרת 6%.

כל מעוניין, אם כבעל ואם מבחינה אחרת, בקרקע, בבניינים או בנכסים אחרים שהתכנית משפיעה עליהם, יוכל לעיין בהעתקי התכנית במשרדי הועדה המקו־מית בשעות הקבלה הרגילות ולהגיש התנגדויות מנומקות בכתב לתכנית תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.

א. שמעוני
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה "הדרים"

בבית המשפט המחוזי בבאר־שבע

הזמנות בדבר צווי ירושות, צווי קיום צוואות ומינוי מנהל עזבון

להווי ידוע כי הוגשו לבית המשפט בתיקים המפורטים מטה, בקשות ליתן צווים המכריזים על צווי ירושה ו/או לקיום צוואות ו/או למינוי מנהל עזבון.

כל אדם המתנגד לאחת הבקשות כמפורט מטה, יגיש תוך 15 יום מיום פירסום הזמנה זו, כתב התנגדות לאישור הבקשה, שאם לא כן, יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

תיק מס'	מהות הבקשה	שם המנוח/ה	שם המבקש/ת
365/86	צווי ירושה	ואב רם	הלן רם
373/86	"	חרן נחום	רחמים שלמה
372/86	"	לאנקרי קרוש יעקב	לאנקרי קרוש פלומה
380/86	"	זינגר רובין	זינגר אסה
368/86	"	רוביש סטפן	רב שחר
360/86	"	המזו זמורד	חמו קלוטנט (רחמים)
357/86	"	בנימין ווחש	נפתלי ווחש
371/86	"	יצחק מויאל	מויאל דניאל
383/86	"	יוסף לוינסון	מרים קולטון
382/86	"	אונגר אלי	אונגר רגינה
381/86	"	אומרה גל	יהודית שפר
370/86	"	קלר מריטין	קלר מלכית
369/86	"	משיח וחנה דונאשווילי	זוהר סימון
367/86	"	היימן זולטין יהודה	היימן וולינה
366/86	"	גיזה־קליין	קרקואר חסיה
364/86	"	פינקספלד מרדכי	פינקספלד דורה
363/86	"	אמישה שמואל	אמישה סימה
361/86	"	פייגה טולדר	הלן רם

טלוויזיה

08.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל 08.03 שעת כושר 08.15 אורחות — חטה"ב — בן־גוריון — חלק ב' 08.40 כלי סודות — א"ח 09.00 אנגלית ה' 09.20 חשבון משט ד' — ראשוניים ופריקים 10.00 שעת כושר 10.10 אנגלית ז' 10.30 הגיל הרך — רגע עם דודלי — זה עם זה 11.00 ערבית מדוברת (ר"ה) — שו האזנו 11.15 אנגלית ו' 11.30 ארץ מולדת — בעיר ובעמק 12.00 אנגלית ח' 12.25 תלמוד — שנים אחוזין — פשיטא 13.00 מדעי הטבע י"ב — יוני הרזנר 13.30 צרפתית העשרה 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל 14.03 שעת כושר 14.15 מאה ציורים מפורסמים — יגון — 3 דמויות לציור צליבה — פרנסיס בייקון 14.25 קסם קסם — העץ 14.45 רכבת ההפתעות — סרט אנימציה 15.15 קשר משפחתי — סידרה שבועית הרשה 16.00 דורותה נערת הקרקס 17.00 ערב חדש — מנחה: רן מרגלית 17.30 עליה בארץ הפלאות — שם הפרק: טיול בכדור פורח 18.00 הופה היי. צוות הופה היי מתארח העפם באילת. משתתפים: יגאל בשן, עוזי חיטמן, ציפי שביט ויונתן מילר 18.30 קיצור החדשות (ערבית) 18.32 סקירת תכניות (ערבית) 18.35 ספורט (ערבית) 18.50 חדשות (ערבית) 20.00 כותרות מבט 20.02 המירוץ אחר העלימה שם הפרק: הבחירה 20.50 נקודת חן — סדרת טיולים עם אורי דכיר עור טיול בעיר עכו 21.00 מבט לחדשות 21.30 אל תחכה לי — סדרה אנגלית משעשעת 22.00 זה הזמן — תכנית אירוח שבועית מנחה רם עברון 22.50 ברנז'ראק הפרק השמיני 23.45 פסוקו של יום וחדשות.

רדיו

קול המוסיקה

06.03 "צלילי בוקר". 07.07 "בוקר טוב". 07.30 "שחרית מוסיקלית". 09.30 "קונצרט בוקר" שוברט: פתיחה ברה מג'ור בסגנון איטלקי פגניני: קונצ'רטו מס' 2 בסי מינור לכינור ותזמורת "לה קמפנלה" רבוזאקי: המישייה בלה מג'ור לפסנתר ולכלי קשת אלכסי פריה: קונצ'רטו מס' 2 לקלרינית ותזמורת סטרווינסקי "נשיקת הפיה", מוסיקה לבלט. 11.57 "מגישים שיר". 12.05 "מאוצר הפריטה" — ברהמס: רביעיה לפסנתר ולכלי־קשת בסול מינור. 13.00 "קונצרט צהריים" 15.00 "מוסיקה ויוה" — ג'והנה מינופילי: סיוטה של "לו סלומה". 16.00 "קונצרט מנחה" — בריטן: מדריך לתזמרת לבני הנעורים פרוקופייב: קונצ'רטו מס' 2 בסול מינור לכנור ולתזמורת ברהמס: שומאן "קטעי פנטסיה" לצ'לו ולפסנתר שוברט: רונדו בלה מג'ור לפסנתר ב־4 ידיים בטהובן: סונטה בפה מג'ור לקרן ולפסנתר מוצארט: דיברטימנטו בפה מג'ור, ק. 247. 18.30 "קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפונית רשות השידור" — א. גלברון: 4 קטעים לכלי קשת גלליבה קונצ'רטו לחליל וכלי קשת גריג: קונצ'רטו לפסנתר ותזמורת, צ'ייקובסקי פרנצ'סקה דה רימיני. 20.05 "ערב טוב" — א. פארצ'אנו סולו לחלילית ולבאסו־קונטינואו בסול מג'ור ראמו: שלשה קטעים קונצרטיים לצ'מבלו כלי כנור ויולה דה־גמבה ראמו: שלשה מחולות. 20.37 "מגישים שיר". 20.50 "מאולמי הקונצרטים בעולם" — עונת הקונצרטים הבינלאומית של אגוד השידור האירופי הלסינקי — 28.4.86 תזמורת הרדיו של פינלנד — לייף סגרסטאם כוונית — מוזיקה לתזמורת, אופוס 34 — קטע קונצרטי לפסנתר ותז. אופוס 31 סיבליוס: סימפוניה מס' 4 בלה מינור, אופוס 63. 22.30 "מן המקורות" — המורשה המוסיקלית העממית של מכסיקו — ב —. 23.00 "מירקם".

רשת א'

07.30 "חוי שירים" — פזמונים ישנים ואהובים. 08.05 "תוגה" — עם בני ובדל. 09.05 "השיר לא תם" — שירים עבריים. 09.30 "מפגש" — מגזין לבעיות משפחה וחברה בשידור חי. 10.30 "רדיו קל" — תכנית יומית בעברית קלה. 11.10 השידור היומי לבתיה"ס "סגור אני שומע" — לכתות ב', ג' — "רגע חושבים" — מאת מרדכי קרימן בשידור חי. 11.30 "השכלה ודעת לכל" — "הגישה ההליסטית להכרת הארט" — ד"ר אילנה צור — "הצידוק להרגשת המיזכר". 12.05 "אורח לשעה" — עם דודו דותן. 14.05 "לבת ולבן ולכל המתעניין" — תכניות לילדים א) "קופי הבקוקי" ב) "מלכיאל גמר היער" ג) "ספור השבוע" "הבלשים הצעירים". 14.45 לילדים הגדולים "בארץ הלמה" — חידונו של שמואל רוזן — בשידור חי. 15.25 "הכדור עגול" — ספורט לנוער — עם דני דבורין. 15.50 "מאוצר הספרים" — סקירה על ספר חדש. 16.05 "דידירדמה" — "סליחות מותר לדחוף את האוקי" מאת שמעון ריקלין. משתתפים: משה בקר, חסידה סטולרו, יפה ברוך מוני מושונוב וניקו בר (ש.ח.). 17.12 "מגישים שיר". 17.20 "האוניברסיטה המשודרת" — "יחסים בינלאומיים בעידן הגרעיני" — "האסטרטגיה הגרעינית והצרפתית והחזית האירופית" — ד"ר אמנון נויבאך. 18.05 "מינחת ערב" — משדר יומי להווי דתי ומסורת. 19.05 "עיונים בפרשת השבוע". 19.30 שידורים לעולים. 22.05 "אותות ומופתים" — סידרה תיעודית במלאת 40 שנה לרדיו העברי — "תבניות לדור הצעיר". 23.05 "שיר ארצי מולדתי" — שירים עבריים.

רשת ב'

07.00 "הבוקר הזה". 08.05 "כוכב הבוקר" — עם ריאנת שור. 09.05 "ביקור בית" — עם רבקה מיכאלי. 10.05 "כל צבעי הקשת" — מגזין יומי. 12.10 "אלף־אלפי" ב"בית" — עם אהוד מנור. 13.00 "בחצי היום" — חדשות ופזמונים. 14.06 "בת צחוק" — והומור. 15.05 "רגעי קסם". 15.51 "לוח מודעות". 16.05 "שירים ושערים". 17.10 "יומן כלכלה". 17.30 "על מספרים ואנשים". 18.06 "שעה חמשית" — מגזין שבועי לעניני חנוך. 18.45 "היום בספורט". 19.00 "היום הזה". 19.35 "דין ודברים" — מגזין לעניני חוק ומשפט. 20.05 "סולם המנורות". 22.05 "פינת הג'אז". 23.05 "מחפשים את המטמון" — מנחה: משה טינור.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת — על תפיסת הנס במקרא. הנס והבריאה. מרצה: ד"ר יאיר זקוביץ. 06.30 "פותחים עין" — החדשות הראשונות של היום, עם מירב אופיר. 07.07 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי. 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית. 09.05 "אלה בוקר" — עם אלי ישראלי. 10.05 "הפסקת 10" — עם מיכל ניב. 11.05 "נכון לעכשיו" — עם רפי רשף. 13.05 "קשר רדיו" — עם אברי גלעד. 14.05 "הרה יומי" — עם דובי לנץ ודני קרמל. 16.05 "פגישה יומית" — עם אורלי יניב. 18.05 ארבע אחרי הצהריים — שעה של שירים עבריים. 16.54 כאוסן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 17.00 "עוד טוב ישראלי" — עם רן שילון, יעל רן ונוגי סביר. 18.05 ראיון מיוחד עם האלוף מנחם עינן ר' אגף האפסנאות במטכ"ל. מראיין: נחמן שי. 18.45 "משולש" — עימות יומי בענייני השעה. בני קצובר — ודדי צוקר. מנחה: יוסי עוזרד. 18.57 הודעות לחיילים. 19.05 פזמונים לכולכם. 20.05 "הלהקות" — עניין של אופי — הצ'יזבטרון. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת על תפיסת הנס במקרא (ש.ח.) מרצה: יאיר זקוביץ. 22.05 על הרכש ועל הכימאק — שירים שהחבר'ה אהבים. 23.05 "תוצרת הארץ" — פזמונים ישראליים. 23.55 "שיחת חצות" — עם הסופר רן שביט. 00.05 ציפורי לילה — עם גילת מזאב. תוכנית מוסיקלית בנימה אישית. 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר — שירים עבריים.

רשת ג'

06.11 "בחורה לאושר" — להיטים ותיקים. 07.07 "שיר בבוקר בבוקר" — שירים ופזמונים ישראליים. 09.05 "מה כבר תשעה" — עם אבי אתגר. 10.05 "רק מוסיקה". 11.05 "שעה תמימה" — עם מלאכי חזקיה. 12.05 "שבעים מי יודע". 13.05 "רק בימי חול" — עם מנחם פרי. 14.05 "פזמון חוזר". 15.05 "חדש, חדיש ומחודש" — עם שוש עטרי. 16.05 "הצגה יומית". 18.05 "היה היה" — מצעד פזמוני העבר. 20.05 "לי ולך" — שיר וברכה. 21.05 "קצת אחרת" — פופ מתקדם — עם אורלי מורג. 23.05 "הלילה הוא שירים".

קולנוע

תל־אביב

9.30 ,7.15 ,4.30
אסתר: הפיראטים 9.40 ,7.15 ,5
אורלי: צביטה בלב 9.30 ,7.15 ,5
בית לסין: פסטיבל סרטי וודי אלן 23.15
בן־יהודה: אהבה בשחקים 9.30 ,7.15 ,5
גת: הצבע ארגמן 9.15 ,6.15 ,3.15
גורדון: יומן נעורים 9.30 ,7.00
דקל: צרות גדולות בצ'יינה טאון 9.30 ,7.15 ,5
דרייב אין:
הטוב הרע והלא נורא 9.45 ,7.45 ,5.45
סקס 12.00
הוד: נסיעה נעימה 9.10 ,7.15 ,5
מוזיאון תל־אביב: "שואה"
ליכור חדש: ירח דבש בכרטיס
פאר: שתי אצבעות מצידון 9.10 ,7.30 ,5
סינמה 1: רמו 9.10 ,7.15 ,5
סינמה 2: העוקץ 9.10 ,7.15 ,5
פאריס: עוכרת אורח 9.10 ,7.15 ,2 ,12
מציצים 23.10
רב־חן:
חן 1: שובו של הנוסע השמיני 9.50 ,7.10 ,5
חן 2: ג'שוע אתמול והיום 9.45 ,7.40 ,5
חן 3: הרומן של אתמול בלילה 9.45 ,7.40 ,5
חן 4: רונה סלור 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
חן 5: היחפן מבוורלי הילס 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
שחף: אותלו 9.30 ,7.00 ,4.30
תל־אביב: הטוב הרע והלא נורא 9.30 ,7.15 ,5
תכלת: החברים של אלכס 9.30 ,7.15 ,4.30

רמת־גן

אואזיס: שובו של הנוסע השמיני 9.30 ,6.40 ,4
לילי: אותלו 9.30 ,7.15
ארמון: צרות גדולות בצ'יינה טאון 9.45 ,7.30 ,5
רב־גן:
גן 1: היחפן מבברלי הילס 9.40 ,7.20 ,5
גן 2: הרומן של אתמול בלילה 9.40 ,7.20 ,5
גן 3: רווקים ותינוק 9.40 ,7.30 ,5
גן 4: הצבע ארגמן 9.15 ,6.15

ירושלים

אוריון: אהבה בשחקים 9.30 ,7.15 ,4.30
אורנע: כולם נפלו על הראש 9.15 ,7 ,4.10
בית אגרון:
משחקי מלחמה 16.00
סוון סוון 18.00
פסיכו 19.45
בריאן כוכב עליון 22.00
המתופפת הקטנה 24.00
בנייני האומה: זכרונות אהבה מפירנצה
כפיר: צביטה בלב 9.00 ,7.00
אורגיל: ג'שוע אתמול והיום 9.30 ,7.00 ,4.30
מיטשל: מונה ליזה 9.15 ,7 ,4.30
סמדר: נשיקת אשת העכביש 9.00 ,7.00
חבירה: שתי אצבעות מצידון 9.30 ,7.00
9.15 ,7.15 ,4.30
אוריין
אור 1: שובו של הנוסע השמיני 9 ,6.30 ,4
אור 2: צרות גדולות בצ'ינה טאון 9.00 ,7.00 ,4.30
עדן: הטוב הרע והלא נורא 9.00 ,7.00 ,4.30

חיפה

ארמון: שובו של הנוסע השמיני 9.00 ,6.30 ,4
אירה: זכרונות אהבה מפירנצה 9.15 ,7.00 ,4.30
חן: להב מיטגן 9.15 ,7 ,4.30
עצמון 1: אהבה בשחקים 9.15 ,7.00
עצמון 2: מונה ליזה 9.30 ,7.15 ,4.45
פאר: צרות גדולות בצ'יינה טאון 9.15 ,7.00 ,4.30
קרן אור ומדרש: שואה ב' 18.00
רון: צביטה בלב 9.00 ,6.30 ,4
אמפי: הטוב הרע והלא נורא 9.15 ,7.00 ,4.30
אורלי: אותלו 9.15 ,6.45

נתניה

שרון: תעלול קטלני 9.15 ,7 ,5
סטודיו: הסיפור האמיתי 9.15 ,7 ,5

חולון

סבוי: צביטה בלב 9.30 ,7.15 ,5
מגדל: הצבע ארגמן 9.00 ,6.00
ארמון: שתי אצבעות מצידון 9.10 ,7.30 ,5

בתיים

עצמאות: הטוב הרע והלא נורא 9.30 ,7.15 ,5.00

הרצליה

היכל: נסיעה נעימה 9.30 ,7.15 ,5.00
מלון מגדל דניאל:
מקרוני 21.30 ,19.15

באר־שבע

חן: אהבה בשחקים 9.30 ,7.30 ,4.30

פתח־תקוה

היכל 1: צביטה בלב 9.30 ,7.15 ,5
היכל 2: אהבה בשחקים 9.30 ,7.15 ,5
היכל 3: הטוב הרע והלא נורא 9.30 ,7.15 ,5

עפולה

מופתרון: יפה בוורוד 8.30

רעננה

אורות: תקלה מופלאה 9.00 ,7 ,4.30

גבעתיים

הדר: צביטה בלב 9.30 ,7.15 ,5.00

תיאטרון

הבימה
התיאטרון הלאומי
הערב יום ב', 3.11
טרטיף: 20.30

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בתיים
קופ"ח — עין יהב.
חולון
אסותא — טרומפלדור 4.
קופ"ח עין יהב.
ירושלים
ירושלים — יפו 212.
נתניה
נתניה — הרצל 11.
פתח־תקוה
פינסקר — פינסקר 2.
רמת־גן
קופ"ח כללית — המיתר 26.
תל־אביב
מוזר — רח' מוזר 3.
לב העיר — אחד העם 69.
חיפה
יבנה — אבן סינא 7.
רעננה — כפר־סבא
ד'קסטור — ששת הימים 47.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 1244 חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'־ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים: א'־ו': 7.00
מתל־אביב לחיפה: בימים א'־ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16*, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה: בימים א'־ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'־ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ולתל־אביב: בימים א'־ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 6.30, 9.05, 10.35.
* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' שבת — כירורגיה ופנימית, ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה' שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.
נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.
ירושלים
ביקור חולים — ילדים.
הדסה ע"כ — פנימית, כירורגית, אורטופדית, א.א.ג.
משגב לדך — נשים.
שערי צדק — עיניים.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'—ה' ב־08.00—20.00, בימי ו': 08.00—15.00 בטלפונים: 03־435500, 03־435500.

יד ביד — אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער — קו לנוער במצוקה ת"א — 226027 (24 שעות) חיפה — 04־229488 (11.00—20.00) נהריה — 04־920014 (11.00—20.00)

קו פתוח לחולים במצוקה בימי ב' ו־ה' — טל. 222782.

"קו פתוח" — אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03־221880 (24 שעות).

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות 21.00—23.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות 24.00—18.00, בשבתות ובחגים בין השעות 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה — רחוב חנקין 26, קומה ג', טל' 333566, פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00, אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
ריינגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל' 03־285822, 294869.

מרכז מידע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־32432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171.
ער"ן תל־אביב — טל' 03־261111.
ער"ן חיפה — טל' 04־672222.
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111.
ער"ן נתניה — טל' 053־35316.

[illegible]
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111. לוד, רמלה — 101, טל' 08־221022. עפולה, טלפון 065־95554. מכבון — 101. טלפון 04־931401. נהריה — טל' 04־823333. בת ים — טל' 5511111. באר־שבע — טל' 057־74767.

נצחון מצויין להגליל במשחק ליגה שהוקדם — 89:91

ברי לא הותיר סיכוי לאליצור נתניה לפני קאנטו

כוכב המשחק, קרטיס ברי מהגליל, קולע מעל לנתנייתי סטיב מלוביק. (תצלום: אריה קגנר)

● כדורסל

מאת יצחק ויסהוף

יכולת מצויינת של קרטיס ברי, שחקנה הזר של הפועל הגליל־העליון, העניקה אמש בהיכל הספורט ביד־אליהו נצחון לחבריו במשחק ליגה שהוקדם על אליצור נתניה — 89:91. לאחר יתרון ברור במחצית — 41:49. ברי קלע 38 נקודות (8 סלי 3 נקודות), והיה גם הריבאונדר המצטיין במשחק עם 10 כדורים חוזרים.

אליצור נתניה נראתה כמי שלא התאוששה מההפסד לקבוצה האיטלקית קאנטו בגביע־קוראץ' בשבוע שעבר. שחקניה, לבד מסימס וגברסון, היו חלשים ומבולבלים.

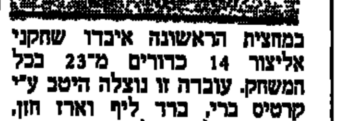

במחצית הראשונה איבדו שחקני אליצור 14 כדורים מ־23 בכל המשחק. עובדה זו נוצלה היטב ע"י קרטיס ברי, ברד ליף וארז חזן, שהשיגו סלים קלים — 37:47 בדקה הי"8 ו־41:49 במחצית.

עד לדקה ה־14 התנהל משחק שקול, אולם שלוש קליעות של סלי 3 נקודות מידי קרטיס ברי, בתוספת מתפרצות של ליף, הביאו ליתרון הגליל.

אליצור נתניה לא ויתרה ובדקה ה־27 הצליחו גברסון וסימס להשוות ל־59:59. לאחר משחק חלש של שמואל זיסמן, שאיבד ארבעה כדור־רים רצופים. אולם קרטיס ברי הוכיח שוב את גדולתו כשקלע החל מהד־קה ה־28, 10 נקודות רצופות והעלה את חבריו ל־64:75 (31). שחקני אליצור, שעשו מאמצים גדולים כדי לצמק את הפער, הצלי־חו לצמצם עד כדי 4 נקודות — 78:82, ארבע דקות לסיום. דקותיים לסיום הוליכה הגליל 82:89, אולם גברסון, גידנס וסימס צימקו עד לשתי נקודות בסיום — 89:91.

שפטו דוד רגן ואברהם זגול, לעיני 1200 צופים.

● קלעו להגליל־העליון: ברי 35; ליף 21; חזן 16; וייט 8; זיסמן 7 ומזרחי 4.

● קלעו לאליצור נתניה: גברסון 29; סימס 18; גידנס 14; מלוביק 8; גזנטמן 8; סיר 6 וברכה 5.

הטבלה הלאומית

.1	הפועל חולון	6	475־547	11
.2	הגליל־העליון	6	582־578	11
.3	מכבי ת"א	5	375־517	10
.4	אלי. נתניה	6	539־578	10
.5	בית"ר ת"א	6	526־504	9
.6	הפועל ת"א	5	394־380	8
.7	מכבי חיפה	5	464־461	7
.8	מכבי ר"ג	5	449־429	7
.9	הפועל חיפה	5	426־400	6
.10	הפ. ירושלים	5	462־430	6
.11	הפועל גבת	5	457־409	6
.12	הפ. רמת־גן	5	578־399	5

הפועל חיפה — בקרב תחתית בירושלים

ארבעת המשחקים שישלימו את המחזור ה־6 בליגה הלאומית בכדורסל ייערכו הערב.

באולם במלחה יהיה דו־קרב מרתק כשהפועל ירושלים תארח את הפועל חיפה (8) לכל אחת מהקבוצות נצחון אחד, לעומת ארבעה הפסדים. ירושלים ביתית, וזו מקדמה ניכרת.

מכבי ת"א תשחק ב־8.30 בכפר־המכביה עם מכבי רמת־גן. דורון ג'מצ'י וגרג קורנליוס, במדי מכבי ת"א, נגד קבוצתם בעבר. לא מדובר מי תנצח, אלא באיזה הפרש תזכה מכבי ת"א.

קבוצת הפועל ת"א, מעודדת נצחונה על וארזה (85:92), תארח באולמה את סוגרת הטבלה, הפועל רמת־גן (8.30), שתבקש להחולל הפתעה. ספק רב אם הרמת־גנים יוכלו לאיים על הפועל ת"א, לה זה יהיה מבחן טוב לפני הנסיעה לאיטליה.

כדורסלני מכבי חיפה ינצלו, קרוב לוודאי, את ביתיותם ברוממה (8) וינצחו את הפועל איתן גבת.

שני משחקים נוספים במחזור ה־6 (הפועל חולון — בית"ר ת"א אליצור נתניה — הפועל הגליל־העליון, כבר נערכו).

● כדורגל

נבחרת הכדורגל הלאומית של שווייץ תנחת ב־9 בדצמבר במשחק־הידידות נגד הנבחרת הלאומית של ישראל, באיצטדיון רמת־גן — כך נקבע אתמול בשיחה בין נציגי שתי ההתאחדויות לכדורגל.

נבחרת ישראל תקיים חוזר משחק ידידות נגד קפריסין.

אלופת האן.בי.איי. נוצחה: מילווקי — בוסטון 105:111

אלופת ליגת האן.בי.איי. הבוסטון־סלטיקס, נחלה אור לאתמול הפסד לקבוצת מילווקי באקס — 111:105, טרי קאמינגס קלע 26 נקודות למנצחים, וקווין מקהייל 38 למנוצחים.

יתר התוצאות: יוסטון־רוקטס — לוס־אנג'לס לייקרס 102:112 (מקויי קלע 28 נקודות), שיקאגו־בולטס — ניו־יורק ניקס 103:108 (מייקל ג'ורדאן קלע 50 נקודות למנצחים), יוטה־ג'אז — פורטלנד־בלייזרס 110:119; אטלנטה־הוקס — ניו־ג'רסי נטס 111:131; קליבלנד קאבאלירס — וואשינגטון־בולטס 106:113; סיאטל־סופרסוניקס — סאקראמנטו 103:114, לוס־אנג'לס קליפרס — פניקס־סאנס 111:117, סאן־אנטוניו — דאלאס 105:108, גולדן־סטייט — דנבר 109:131, אינדיאנה — דטרויט 89:92.

בקרב צמרת בארצית: נתניה — נהריה 81:83

29 נקודות שקלע מייק קרטר, שחקן מכבי נתניה, העניקו אמש לקבוצתו נצחון חשוב במאבק העליה לליגה הארצית בכדורסל, בקרב הבלתי־מנוצחת על הפועל נהריה — 81:83.

מאבק זה האפיל על שאר המשחקים במחוז הצפון, בעוד שבמחוז הדרום נערך משחק סוער בקרית־אונו שבמהלכו הורחק כוכב מכבי ראשל"צ, קורקי נלסון, בדקה ה־12. הדבר נוצל היטב ע"י חנן קרן, שקלע 25 נקודות, והצעיד את קבוצתו לנצחון גדול — 68:93 (43:53).

אליצור נוה־דוד רמלה גברה בביתה בקושי רב על אס"א ת"א / רמת־השרון — 100:103. ארל ויליאמס קלע 38 נקודות וקלט 29 ריבאונדים.

יתר התוצאות בדרום: מכבי פ"ת — מכבי דרום ת"א 77:78; הפועל נען — מכבי ירושלים 65:83; הפועל גבעתיים — אליצור ת"א/ פ"ת 68:86; הפועל קרית־גת — בית"ר ירושלים 56:93.

במחוז הצפון: הפועל גן־שמואל — הפועל בית־אלפא 71:78; מכבי כרמיאל — הפועל עמק־הירדן 78:96; מכבי קרית־מוצקין — מכבי חדרה 57:63; הפועל בקעת בית־שאן — הפועל עין־דור תבור 69:80.

צמרת המחוז הדרומי (לאחר 6 מחזורים)

.1	נוה־דוד רמלה	6	457־567	12
.2	אליצור ק. אונו	6	426־658	11
.3	מכבי ראשל"צ	6	432־530	11
.4	מכבי פ"ת	6	446־527	10

צמרת המחוז הצפוני

.1	מכבי מוצקין	6	401־501	11
.2	מכבי נתניה	5	388־452	10
.3	הפועל נהריה	5	341־442	9
.4	הפ. בית־שאן	6	466־480	9

מחזור 4 בליגה לנשים

משחקי המחזור ה־4 הליגה הלאומית לנשים בכדורסל יתקיימו הערב: מכבי דרום/רמת־חן — מכבי ת"א (6.45); הפועל ת"א — הפועל חיפה (6.45); בני־יהודה ת"א — אליצור ראשל"צ (8); אס"א ירושלים — אליצור ת"א (8); הפועל גלבוע — מכבי רמת־חן (8); הפועל ירושלים — הפועל גבעת־חיים (8).

כדורסלני ברה"מ נוצחו בארה"ב

נבחרת הכדורסל של ברית־המועצות נוצחה במשחקה השני בסיורה בארה"ב על־ידי "אתלט אין אקשן" — 90:82. המשחק היה בסקרמנטו, קליפורניה.

בהופעתה הראשונה גברו הסובייטים בסאן־דייגו על "אול־סטארס", שהורכבה משחקנים מקצוענים — 72:77.

שווייץ נגד ישראל ב־3 בדצמבר ברמת־גן

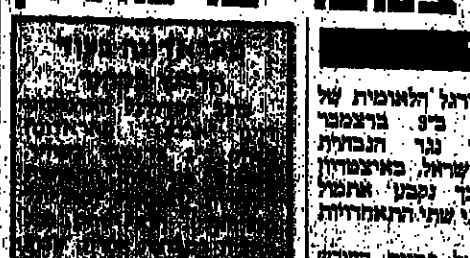

● כדורעף

בתיים ניצחה בלוכסמבורג 0:3

שרות "על המשמר"

אלופת ישראל בכדורעף, הפועל בתיים, זכתה אמש בלוכסמבורג בנצחון נאה במשחקי גביע־אירופה לאלופות. כשגברה על אלופת לוכסמבורג, קבוצת ס.ו.ס. ממר — 0:3 (4:15, 8:15, 4:15).

הפועל בתיים הציגה את מלוא כוחה, וראשי הקבוצה מסרו כי היה זה משחקה הטוב ביותר העונה.

בשורות בתיים הצטיינו: יעקב הרשקו וצחי אלבז. במשחק שארך 55 דקות.

משחק־הגומלין ייערך בשבת בבתיים.

וילרבאן וקאנטו — ניצחו וארזה הפסידה

יריבות הקבוצות הישראליות השבוע בגביעי־אירופה בכדורסל קיימו אמש משחקי ליגה.

וילרבאן הצרפתית, שתארח מחר את הפועל חולון בגביע האלופות, הכניעה את ורון — 86:102.

ארקסנס קאנטו, שתשחק מחר עם אליצור נתניה בגביע־קוראץ', גברה באולמה על המובילה בליגה האיטלקית, דייטור בולוניה — 90:101. יריבת הפועל ת"א ביום חמישי בקוראץ', די וארזה, הפסידה בחוץ ליוגה בולוניה — 77:66.

נציגת איטליה בגביע־אירופה לאלופות, טרסר מילאנו, שהובסה ביום חמישי בסלוניקי ב־31 הפרש, ניצחה אמש את פנטוני אורינה — 94:109.

ניחשו את ההפתעה והתחלקו בחצי מיליון

תושב ראשון־לציון ותושב בית־שמש היו היחידים שניחשו את כל 14 משחקי השבת בטוטו, כולל ההפתעה: נצחון הפועל לוד בחיפה. כל אחד מהם זכה ב־250 אלף ש"ח.

תושב ראשל"צ מילא טופס פ', רגיל, בן עשרה טורים והשקעתו 3.5 ש"ח. הזוכה שני השקיע 16 ש"ח.

91 מנחשי 13 תוצאות נכונות יקבלו כ־2075 ש"ח; 1534 מנחשי 12 תוצאות נכונות יקבלו כ־123 ש"ח; 13044 מנחשי 11 תוצאות נכונות יקבלו כ־14 ש"ח ו־70651 מנחשי 10 תוצאות נכונות יקבלו כ־2,400 ש"ח.

יובנטוס ונאפולי סיימו משחקיהן בתיקו 0:0

● ליגות באירופה

שתי הראשונות בטבלת הליגה האיטלקית בכדורגל, האלופה יובנטוס ונאפולי, סיימו אתמול את משחקיהן במחזור השמיני, בתיקו אפס. יובנטוס עשתה זאת בקומו, בעוד שנאפולי נפרדה במגרשה ללא שערים עם אינטר מילאנו.

ליובנטוס ולנאפולי, בראש הטבלה, 12 נקודות והן מקדימות חמש קבוצות עם 10 נקודות: מילאן, אינטר, וורונה, רומא וקומו.

מילאן עלתה למקום השלישי, כשהכניעה את פיורנטינה — 0:3.

הכוכב מספר 1 במחזור השמיני היה החלוץ ההולנדי הבינלאומי וילהם קיפט, שכבש שלושער במחצית הראשונה, בנצחון טורינו על אבלינו — 1:4. קיפט הצטרף לחלוץ האיטלקי, סנדרו אלטובלי, בראש טבלת "מלך השערים", כשכל אחד מהם הבקיע עד 5 שערים.

רומא, ללא חלוציה רוברטו פרוצי המושעה וברונו קונטי הפצוע, ניצחה באמפולי — 1:3.

וורונה ניצחה את אטאלנטה — 1:2. סמפדוריה השיגה נצחון חוץ על ברשצ'יה — 0:1, ואודינזה הכניעה את אסקולי — 0:3.

אייאקס — פיינורד 2:3

במפגש הליגה בין שתי היריבות המושבעות בהולנד, שנערך ברוטרדאם, גברה אייאקס אמסטרדם על פיינורד רוטרדאם — 2:3, ומוסיפה להוליך עם 24 נקודות, ומקדימה בהפרש שערים את האלופה, פיליפס איינדהובן, שהביסה במשחק־חוץ את הרדה — 0:4. [illegible] לא שיחק.

פיינורד מדורגת שלישית, עם 19 נקודות ומקדימה בהפרש שערים את רבלום, שגברה על פורטונה סיטארד — 1:3.

● ליגה אזורית

החלה ליגת העמקים בכדורגל

משחקי הליגה האזורית בעמקים בכדורגל החלו בשבת. בליגה משתתפות קבוצות מהמועצות האזוריות גלבוע, מגידו, בקעת בית־שאן ויזרעאל.

תוצאות המחזור הראשון: תענכים — גזית 1:2; אלונים — גבעת־עוז 0:1; תל־יוסף — בני־נעורה 1:2; הזורע — גבע 5:2 (גיא רן הבקיע ארבעה שערים לגבע); רמות־מנשה — המצר־כה/כפר־יחזקאל 5:1 (דובן ורגר כבשו רביעייה לרמות־מנשה); יזרעאל/כית־יוסף — יזרעאל 9:2.

ליגת כדורסל בבקעת בית־שאן/גלבוע

תאחידיות הליגה האזורית בקעת בית־שאן/ גלבוע בכדורסל החלו בסוף השבוע.

תוצאות המחזור הראשון: מסילות — עין־הרוד מאוחד 62:68; נווה איתן — כפר־יחזקאל 45:65; בית־אלפא — רמת־צבי 49:101; יזרעאל — רשפים 37:47; גבע — תל־יוסף 39:48.

הפסד ראשון לארזים — רק הפועל ראשל"צ בלתי מנוצחת

● כדוריד

מאת יוסף חכם

קבוצת הכדוריד של הפועל ראשון־לציון היא היחידה הבלתי־מנוצחת בתום משחקי המחזור החמישי בליגה הלאומית בכדוריד שנערכו אמש. זאת לאחר נצחון חוץ על מכבי פ"ת — 25:32.

משחקי הליגה יתחדשו רק ביום רביעי, בשבוע הבא, בגלל יציאת נבחרת הכדוריד מחר לטורניר שש־האומות בהולנד.

● במשחק צמרת שנערך בראשל"צ הנחילה האלופה, קבוצת מכבי ראשל"צ, הפסד בכורה לקבוצת מכבי הארזים רמת־גן — 14:21 (7:12). כתבנו יאיר ביטון מדווח ששחקני האלופה גילו עייפות. שערים למכבי ראשל"צ: כנען 6; צרפתי 5; דרוקר 4; פופקו 2; עמר 1; בשן 1; אילרים 1 ואוסלנדר 1. לארזים: שמש 6; אלינב 2; ויניצקי 2; סרי 2; מועלם 1 ורונן גוו 1. שפטו: שרה ווילברצוויג.

● באולם המתנ"ס ביהוד הביסה קבוצת הפועל ראשל"צ את מכבי פתח־תקוה, סוגרת הטבלה — 25:32 (12:18). כתבנו שמעון קרידו מדווח שגיבור המשחק היה אליעזר וזר מראשל"צ, שהבקיע העונה שיא־שערים — 14. שאר השערים להפועל ראשל"צ: דיין 9; קושניר 3; ש. כהן 3; רפאלי 1; בוזה 1 ונחמוני 1. למכבי פ"ת: מגרל 9; קביליו 9; ולקניו 4 ומנע 3. שפטו: גורוז'ין והרט.

● קבוצת הפועל רמת־גן ניצחה באוניברסיטת ת"א את מכבי רחובות — 22:28, לאחר 7:13 במחצית. את השערים להפועל רמת־גן כבשו: גרא 9; פרוכטר 5; סומך 5; מאירוביץ 3; ולינגר 2; זרמונסקי 2; גרינפלד 1 ואריאלי 1. למכבי רחובות: איזנברג 8; שמחי 7; בלדר 3; ויר 2; גולדפישר 1 ומרינה 1. שפטו: רוזנברג וצבירין.

● בהיכל הספורט ברחובות נצחון־בכורה להפועל רחובות על אליצור הרצליה — 13:17. לאחר 8:10 במחצית. כתבנו תמיר חזמי מדווח שאת השערים להפועל רחובות כבשו: ע. רודוביץ 5; רון 4; י. כהן 3; רבינוביץ 3; ארלר 1 ומוריץ 1. לאליצור הרצליה: פינזילבר 5; הרטמן 2; מלס 2; מגריל 2; צ'סלר 1 וליבה 1. שפטו: וצבקי ונוטמן.

● קבוצת הפועל פ"ת הכניעה כרמת־הכובש את הפועל נופיים — 19:30 (8:16). שערים להפועל פ"ת: אמיר 10; שיכי 6; טננבאום 4; ברו 3; חלותה 2; אוברקוביץ 2; ישראלי 2 וגלברט 1. לנופיים: הרבון 8; אריה כהן 4; זיפרט 4; נקל 1; הולצמן 1 ולשר 1.

● באולם האוניברסיטה ברמת־אביב סיימו קבוצות אס"א ת"א ומכבי נתניה בתיקו — 24:24 (14:14). שער השוויון הובקע ע"י טורקניץ מאס"א. שערים לאס"א: אפלויג 12; גיסין 4; טורקניץ 4; שיבי 2; מטרני 1 וגלעדי 1. לנתניה: דוידאי 8; פינקלשטיין 5; ספרוביץ 4; בכר 2; סלומון 2; ברק 2 ושמיר 1. שפטו: פוקס והרמן.

הטבלה הלאומית (לאחר המחזור החמישי)

.1	הפועל ראשל"צ	82־114	10
.2	מכבי ראשל"צ	79־118	8
.3	הפועל פ"ת	90־123	8
.4	מכבי ארזים	88־116	8
.5	הפועל רמת־גן	101־121	8
.6	מכבי נתניה	95־105	7
.7	מכבי רחובות	104־92	4
.8	אליצור הרצליה	96־87	3
.9	הפועל רחובות	93־66	3
.10	אס"א ת"א	121־101	2
.11	הפועל נופיים	133־87	1
.12	מכבי פ"ת	143־95	0

מלך השערים

.1	אפלויג (אס"א ת"א)	48
.2	דוידאי (מכבי נתניה)	42
.3	מגרל (מכבי פ"ת)	37

בקר זכה בפאריס

הטניסאי הגרמני בוריס בקר זכה בטורניר פאריס באולמות כשגבר במשחק־הגמר על מחולל ההפתעות, הספרדי סרג'יו קאסאל, המדורג 100 בעולם — 3:6, 4:6, 6:7.

איטלקי ניצח במפתיע במרתון ניו־יורק

הרץ האיטלקי ג'יאני פולי, שיחגוג בעוד יומיים את יום הולדתו ה־26, ניצח אתמול במפתיע במירוץ המרתון היוקרתי של ניו־יורק, כשעבר את 42 הקילומטרים ו־195 המטרים, בשעתיים ו־11:06 דקות. עבור נצחונו קיבל סכום של 25 אלף דולאר.

אלוף העולם ב־1983, האוסטרלי רוב דה־קאסטלה, שזכה השנה במירוץ המרתון בבוסטון ובמשחקי חבר העמים הבריטי באדינבורו, סיים שלישי, אחרי הפולני אנטוני נימצ'אק.

גרטה וייטץ הנורבגיה זכתה בפעם השמינית בין הנשים כשעבר־ה זמן של שעתיים ו־28:06 דקות.

הישגים נאים לנכים במרתון בוואשינגטון

שני רצי מרכז הספורט לנכים של אילן ברמת־גן זכו אתמול בהישגים נאים במירוץ מרתון המריינס, שנערך בוואשינגטון. במירוץ זה השתתפו כ־11,000 רצים, וביניהם כ־100 על עגלות נכים.

אלישע עזרא הגיע במקום השביעי בזמן של 2:44.03 שעות, חברו, שלמה שרוני, הגיע תשיעי, וראשון בנוער עד גיל 18, זמנו — 2:56.06 שעות.

10 נהרגו ומאה נפצעו במהומות בפקיסטאן

קאראצ'י. — 10 אנשים נהרגו ויותר ממאה נפצעו אתמול בהתפרצות מחודשת של קרבות בין־עדתיים בעיר קאראצ'י בפקיסטן.

רופאים אמרו, כי במהלך שלושה ימים של מעשי אלימות נהרגו בעיר זו 28 אנשים.

300 אנשים נעצרו אתמול בקאראצ'י באשמת מעורבות במהומות. בשלושת הימים האח־רונים נעצרו יותר מ־1047 אנשים. (ע"ר)

עשרות מקרופונים סמויים — בשגרירות שוודיה במוסקבה

שטוקהולם. — לפחות 30 מיקרופונים, שהוטמנו בחשאי, נתגלו בשגרירות שוודיה במוסקווה, ומומחים סבורים, שיש עשרות נוספים — מסרו אתמול מקורות דיפלומטיים.

מחאה שוודית חריפה נמסרה ביום ו' לשגריר הסובייטי בשוודיה, בעקבות מה שראש הממשלה, אינגוואר קארלסון, הגדיר כ"התנהגות סובייטית בלתי־נסבלת".

בהודעה שפירסם משרד־החוץ השוודי נאמר: "התקנת המיקרופונים לא יכלה להתבצע ללא ידיעת השלטונות הסובייטיים".

המקורות הדיפלומטיים אמרו, כי מומחים שהוטסו משוודיה למוסקבה, כדי לערוך חיפושים בשגרירות, סבורים, שהם עלולים לגלות עד 100 מיקרופונים מוסתרים. מיקרופונים אלה שימשו כדי לצותת לשיחות הן בשגרירות והן במעונו של השגריר השוודי, אנדרס תונבורג — מסרו המקורות.

השגרירות נבנתה על־ידי פועלים סובייטיים, בהנחייה שוודית, ב־1972.

השגריר תונבורג אמר לעתונאים שוודיים במוסקבה, כי ההאזנה הסודית מעיבה על היחסים בין שתי המדינות, והיא הפרה בוטה של אמנת וינה משנת 1961, הקובעת את חסינותן של נציגויות דיפלומטיות. תונבורג, שהיה בעבר שר ההגנה בשוודיה, אמר, כי יעלה היום את הפרשה בשיחה עם נציגים של משרד החוץ הסובייטי.

דיפלומטים שוודיים אמרו, כי אין הם סבורים שדלפו סודות כלשהם, משום שכל השיחות הסודיות מתנהלות ב"חדר בטוח", שבו אין אפשרות לצותת. (ע"ר)

מנהיג מורדי צ'אד נפצע בטריפולי

פאריס. — בסכסוך של צ'אד חלה התפתחות כאשר נמסר אמש כי גוקוני ודאיי, מנהיג המורדים של צ'אד, נפצע קשה ביום חמישי שעבר בטריפולי, בתקרית בין שומריו לבין אנשי צבא לוביים.

מנהל לשכתו קאילן אחמר, הנמצא עתה בפאריס, מסר כי גוקוני, הנתון למעצר בית בטריפולי, נפצע בשעה שאנשי צבא לוביים ניסו לקחתו ליעד בלתי־ידוע, באמתלה של פגישה עם הקולונל קדאפי.

קאילן דרש מהקולונל קדאפי למסור הבהרות על גורלו של גוקוני, שאין יודעים אם הוא עדיין בחיים.

ודאיי ועוזריו הקרובים סרבו להתלוות אל אנשי הצבא הלוביים, ואז פתחו הללו באש.

"אין אופציה צבאית בצעדים שארה"ב מתכננת נגד סוריה"

וושינגטון. — העיצומים האפשריים שאותם שוקלת ארה"ב נגד סוריה "אינם כוללים אופציה צבאית" — כותב השבועון האמריקני "יו.אס. ניוז אנד וורלד ריפורט", בגליונו האחרון.

השבועון טוען, כי הגיע לידיעתו דו"ח סודי של משרד החוץ האמריקני, המציע עיצומים כלכליים בלבד. מטרת הצעדים הנשקלים עתה היא "להניא את הנשיא האפז אסאד מלתמוך בטרור, ולא לגרום לערעור שלטונו", אמר פקיד במשרד החוץ לכתב השבועון.

מקור בשירותי הביון האמריקניים, אמר: "אסאד הוא אולי מנוול, וזקוקים לו באורח נואש... הוא המנהיג הערבי היחיד המסוגל להביא לכך שיכבדו הסכם שלום".

לפי הידיעה בשבועון, שוקל משרד החוץ האמריקני "אמבארגו מסחרי סלקטיווי, העשוי לפגוע בסוריה", וייתכן שגם יוגבל חופש התנועה של הדיפלומטים הסוריים בארה"ב.

להלן מוסר השבועון, כי מפקד חיל האוויר הסורי, גנרל מוחמד חולי, הוא שפיקח על פעילותו של נזאר הינדאווי, שהורשע בלונדון בנסיון לפוצץ מטוס של אל־על.

דובר מצרי בכיר הכריז אתמול, כי סוריה מתנגדת לכינוס ועידת שלום בין־לאומית למזרח התיכון, משום שאין היא מעוניינת בהתקדמות לקראת שלום.

אוסאמה אל־באז, יועצו המדיני של הנשיא מובארק, אמר בראיון עם השבועון המצרי הפרו־ממשלתי "אל סיאסי", כי "סוריה גם גורסת שאין זה רצוי שהערבים יצטרפו לתוכנית שלום, עד שיתוקן חוסר האיזון האסטראטגי בין הערבים לישראל".

האופוזיציה בטוניסיה החרימה את הבחירות

טוניס. — אזרחי טוניסיה הצביעו אתמול בבחירות כלליות שהוחרמו על־ידי האופוזיציה. ואין ספק כי צפוי נצחון מוחץ למפלגה הסוציאליסטית השלטת "אל־דסטור" של הנשיא חביב בורגיבה.

אלה הן הבחירות הראשונות למן ההצבעה הנסיונית שנערכה לפני חמש שנים, כאשר מפלגות האופוזיציה הורשו לראשונה להתמודד עם מפלגתו של בורגיבה. הן לא זכו במושבים בפרלמנט וטענו, כי תוצאות הבחירות זוייפו.

הפעם החרימו מפלגות האופוזיציה את הבחירות, במחאה על פסילת מועמדיהן, עצירת תומכיהן והטלת איסור על פרסומיהן.

רק 15 מועמדים בלתי־תלויים התמודדו עם מועמדי מפלגת השלטון על 125 המושבים באסיפה הלאומית.

הנשיא בורגיבה, בן 83, היה בין הראשונים שהצביעו בקלפי, ליד ארמון הנשיא.

קוהל מטיל על "ניוזוויק" אחריות לצינון יחסי ארצו עם בריה"מ

בון. — קאנצלר גרמניה המערבית, הלמוט קוהל, חלק אתמול על הדרך שבה הציג כתב־העת האמריקני "ניוזוויק" את דבריו, שבמהלכם כאילו הישווה את מנהיג בריה"מ, מיכאיל גורבאצ'וב, עם שר התעמולה הנאצי, יוזף גבלס.

בהתייחסו לראיון עמו, שפירסם השבועון ב־27 באוקטובר, אמר קוהל: "אני מצטער על כך מאוד ומסתייג מהדברים לחלוטין".

הקרמלין הגיב על הראיון בזעם וביטל ביקור של נציג רם־דרג מגרמניה־המערבית, שעמד לחתום במוסקווה על הסכם לשיתוף־פעולה במחקר גרעיני.

"ניוזוויק" ציטט את קוהל, שאמר על גורבאצ'וב: "הוא מנהיג קומוניסטי מודרני, היודע משהו על יחסי־ציבור. גבלס, אחד האחראים למעשי תקופתו של היטלר, היה אף הוא מומחה ליחסי־ציבור".

קוהל טוען, כי הראיון יוצר את הרושם המוטעה, כאילו הישווה את גורבאצ'וב עם גבלס. עוד אומר הקאנצלר, כי לא היה בכוונתו כלל לפגוע בגורבאצ'וב ואין הוא מפקפק במאמציו הכנים של המנהיג הסובייטי לשפר את היחסים בין מזרח למערב.

דוברת בבון אמרה אתמול, כי השגריר הסובייטי, יולי קביטסינסקי, ביקר במשרד הקאנצלר ביום ה' עם הודעה שנועדה לקוהל. כתב־העת המערב־גרמני "דר שפיגל" מסר, כי השגריר הגיש מחאה בלתי־רשמית, והודיע לקוהל, שיהיו השלכות חמורות על היחסים בין שתי המדינות, אם "ההערה האומללה" לא תוכחש. "שפיגל" מצטט את השגריר, שאמר כי בריה"מ לא תוכל לקיים יחסים נורמליים עם ממשלת גרמניה המערבית, אלא לאחר שתקבל הסבר רשמי ופומבי.

משרדו של קוהל הודיע, כי במקור הגרמני, אמר הקאנצלר: "הוא מנהיג קומוניסטי מודרני, אך הוא יודע משהו על יחסי־ציבור. גם גבלס ידע משהו על יחסי־ציבור, מן הראוי שנבהיר זאת."

לפי גירסה אחת, הציע דוברו הראשי של קוהל, פרידהלם אוסט, להוסיף כמה מלים לנוסח של הקאנצלר, כדי להבהיר, שגבלס היה התועמלן הראשי של אדולף היטלר ופושע מלחמה, שנשא באחריות יחד עם אחרים לרציחתם של מיליונים בידי הנאצים.

עוד כתב "שפיגל", כי באיגרת הסובייטית, נתבע קוהל "להסתייג בצורה נמרצת מההשוואה, על־ידי הבהרה משכנעת, שאינה משאירה מקום לספק. בריה"מ הודיעה, כי ההסברים שניתנו עד כה על־ידי נציגי גרמניה המערבית אינם מניחים את דעתה. (ע"ר)

טלקס

● מגנים המגעים בין פלשתינים לישראלים ברומניה

ביירות. – "החזית האיסלאמית" של צידון תקפה אנוש בחריפות את הפגישה האמורה להתקיים ביום ד' הבא בבוקארשט בין שמאלנים ישראלים לנציגים פלשתיניים.

חזית זו, שבה מאוגדים חכמי־דת סוניים, הגדירה כ"בגידה בקו של האיסלאם" את ההחלטה של הנהגת אש"ף להפגש עם משלחת של ישראלים בבירת רומניה.

בהודעה נאמר, כי פגישה כזו, "בשעה שהמוסלמים בפלשתין הכבושה ובדרום־לבנון ניצבים מול פשעים ציוניים מתועבים ביותר, היא מחזה תעתועים, שבכוחו להוליד רק אכזבה וכישלון". (ע"צ)

● איך לקרוא 10 ספרים קלאסיים ב־10 דקות...

סאנטה מוניקה. – "הספרים כה רבים, אך הזמן כה מועט" – שני מו"לים מקליפורניה ביקשו לפתור בעייה זו, בהוציאם לשוק קאסטה, המאפשרת "לקרוא" 10 יצירות קלאסיות תוך 10 דקות.

קלטה זו מיועדת לצעירים אמריקניים שאפתניים, הלחוצים תמיד בזמן ומעוניינים לרכוש תרבות בדרך הקלה.

"מכירתם של ספרים מוקלטים על קלטות נפוצה מאוד בארה"ב, והגענו למסקנה, כי הגיע הזמן לתמצת את כולם" הסביר ג'ים בקר, בן 33.

הודות ל"10 ספרים קלאסיים בתוך 10 דקות" אפשר מעתה לדעת בתוך 600 שניות על מה מדובר ב"מובי דיק", ב"חלף עם הרוח", ב"רובין הוד", ב"ענבי זעם", ב"רומיאו ויוליה", ב"גטסבי הגדול", ב"חשמלית ושמה תשוקה", ב"עליסה בארץ הפלאות", ב"אוליבר טוויסט" וב"אודיסיאה". (ע"צ)

● מפקד חיל־האוויר הסעודי – לביקור בצרפת

ריאד. – מפקד חיל האוויר הסעודי, גנרל חאלד אבן־סולטאן, יבוא היום לצרפת לביקור של שבוע ימים, לשיחות עם ראשי משרד ההגנה הצרפתי – מסר אתמול העתון הסעודי "א־שארק אל־אוסאט".

חאלד מסר לעתון, כי הוא ידון בצרפת בהידוק שיתוף־הפעולה הצבאי בין שתי המדינות. (ע"צ, ע"ר)

● נפתחה פיסגת מדינות המפרץ הערביות

אבו־דאבי. – המנהיגים של 6 מדינות ערביות החברות במועצה לשיתוף פעולה של המפרץ פתחו אמש את ועידת הפסגה השביעית שלהם באבו־דאבי. אולם אין הם מתכוונים לנקוט ביוזמה חד־צדדית חדשה במלחמת עיראק־איראן – מסרו מקורות מקורבים לועידה. (ע"צ, ע"ר)

שר החוץ הסובייטי אדוארד שווארנדזה בהגיעו אתמול לווינה, לשיחות (צילום: אי.פי)

סוכל ניסיון לשחרר את רוצחי שלושת הישראלים בקפריסין

ניקוסיה. — שני רימוני־יד וחומרי־נפץ נתגלו ביום ו' בחצר בית־הכלא של ניקוסיה. הם נועדו לשמש להברחתם של המחבלים הפלשתיניים, שנידונו למאסר עולם על רציחת שלושה ישראלים במארינה של לארנקה, בספטמבר אשתקד — נודע אתמול משירותי הבטחון הקפריסאיים.

המקורות מסרו, כי חומרי־הנפץ היו בקירבת מבנה הכלא המשמש מקום תפילה לאסירים המוסלמיים.

הם היו אמורים לאפשר את בריחתם של הבריטי אייאן דייוויסון, בן 27, חאלד עבד אלי קאדר אל־חאטיב, בן 28, שברשותו היה דרכון סורי, ועבד אל־חאכים סעדו אל־חאליפה, בן 29, שהיה מצוייד בדרכון ירדני. (ע"צ)

מורדי אפגניסטן קיבלו טילי "סטינגר"

לונדון. — המורדים המוסלמיים הנלחמים נגד השלטון הקומוניסטי באפגניסטן קיבלו מלוח ראשון של טילי "סטינגר" אמריקניים, העשויים להטות את המאזן המלחמתי לטובתם — מוסר "סאנדיי טלגרף" הלונדוני.

העתון מוסיף, כי מומחים צבאיים אמריקניים מאמנים עתה את המורדים בשימוש בטילים אלה, בבסיס חשאי ליד בירת פקיסטאן, איסלאמאבאד.

כתב העתון, ראדק סיקורסקי, מציין, כי המורדים הפעילו בחודש שעבר בהצלחה חמישה טילים כאלה, והפילו לפחות שלושה מסוקים ומטוסי־קרב סילוני סובייטיים.

ה"סטינגר" הוא הטיל נגד מטוסים המתביית על מקורות חום ומצוייד במערכת הנחייה, המסוגלת להתעלם מאמצעי הטעייה שמפעילים המטוסים. בשלב ראשון סיפקו האמריקנים 200 טילים, אך יספקו שני טילים נוספים על כל מטוס אוייב שיופל. מפעילי־טילים שאינם מצליחים לפגוע, חייבים לחזור לבסיס האימונים לחקירה ולאימונים נוספים. (ע"ר)

"גוברים קשיי סוריה בלבנון"

פאריס. — הכוח הסורי בלבנון נתקל בקשיים ההולכים וגוברים, ואין זה מן הנמנע שהמצב בצפון יגיע להתפוצצות.

בו בזמן מחמיר המצב בסוריה עצמה, בשל התדרדרות כלכלית והגברת פעילות הטרור בערים חומס וחאלב — כך טוען העתון "אל־טליעה אל־ערביה", היוצא בפאריס. לדברי העתון, ניצבים הכוחות הסוריים בטריפולי בפני פעולות התנגדות בלתי־פוסקות, וכמעט לא חולף יום ללא חטיפת קצין או חייל, או רציחות וחיסולים, בשל פעולות הדיכוי נגד הלבנונים.

אסד נאלץ גם להחליף רבים מן המפקדים הבכירים, שלקו בהתמוטטות עצבים ובהלם, אחרי שהיו מעורבים במקרים של הבריחות. (ע"מ)

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 31.10.86

	היחידה	בנקנוטים – קניה	בנקנוטים – מכירה	העברות והמחאות – קניה	העברות והמחאות – מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.4770	1.4955	1.4857
דולר אמריקני	1	1.45	1.52	1.4862	1.5048	1.4954
מרק גרמני	1	0.71	0.74	0.7212	0.7302	0.7232
לירה שטרלינג	1	2.04	2.14	1.0770	2.1029	2.0973
פרנק צרפתי	1	0.21	0.23	0.2207	0.2235	0.2215
ין יפאני	100	0.89	0.94	0.9093	0.9206	0.9183
גילדן הולנדי	1	0.63	0.66	0.6380	0.6460	0.6403
פרנק שוויצרי	1	0.85	0.89	0.8670	0.8778	0.8718
כתר שבדי	1	0.21	0.22	0.2113	0.2139	0.2124
כתר נורווגי	1	0.19	0.20	0.1975	0.2000	0.1986
כתר דני	1	0.19	0.20	0.1914	0.1938	0.1923
מרק פיני	1	0.28	0.30	0.2962	0.2999	0.29
דולר קנדי	1	1.05	1.10	1.0712	1.0845	1.0770
דולר אוסטרלי	1	0.92	0.99	0.9520	0.9639	0.9588
ראנד דר' אפריקני	1	0.39	0.66	0.6505	0.6586	0.6550
פרנק בלגי	10	0.34	0.36	0.3463	0.3506	0.3483
שילינג אוסטרי	10	1.00	1.05	1.0241	1.0369	1.0279
לירה איטלקית	1,000	1.02	1.09	1.0429	1.0559	1.0474

ביהמ"ש העליון הורה להסגיר לארה"ב עולה הנאשם בהונאה

בית־המשפט העליון ציווה אתמול להסגיר לארה"ב את לרנר ארווין פרידמן, אזרח אמריקני שעלה לישראל לפני עשרה חודשים, המואשם כי יחד עם חמישה שותפים הונה מאות בעלי עסקים אמריקניים וקיבל מהם במירמה 13 מיליון דולר.

בית־המשפט ביטל בכך את החל־טת בית־המשפט המחוזי בירושלים שקבע כי פרידמן אינו בר־הסגרה.

ארה"ב ביקשה את הסגרתו של פרידמן ב־11.7.86 לאחר שהוגש נגדו כתב־אישום, לפיו הונה 695 בעלי עסקים בניו־יורק לאחר שיחד עם אחרים, מכר להם מתקן לחסכון באנרגיה, במחיר גבוה פי 80 מערכו האמיתי. סכום ההונאה נאמד ב־13 מיליון דולר, מתוכם היה חלקו בשלל 3 מיליון דולר.

פרקליטו של פרידמן, עו"ד יצחק מוריין, טען בדיון על ההסגרה בבית־המשפט המחוזי בירושלים, כי לא היתה זו הונאה, אלא מכירת שיטה לבעלי עסקים, שהכנסתם גבוהה לצורך ניכוי מס. אותם בעלי עסקים שרכשו את המתקנים לחסכון באנרגיה יכלו לנכות סכומי כסף גדולים מההפרשה לשלטונות המס.

השופטת המחוזית רות אור לא מצאה ראיה כי מישהו מהמשקיעים רומה, ולכן פסקה, כי פרידמן אינו בר הסגרה.

בית־המשפט העליון, בהרכב נשיא בית־המשפט מאיר שמגר והשופטים שושנה נתניהו וגבריאל בך, קיבל את ערעור המדינה וציווה להסגיר את פרידמן.

השופט שמגר, שכתב את פסק־הדין, קבע, כי בחומר הראיות ישנן ראיות לכך שפרידמן ביצע מעשי מירמה בנסיבות מחמירות, עבירה שחלה עליה אמנת ההסגרה, ולכן הוא ביטל את החלטת בית־המשפט המחוזי והכריז על פרידמן כבר־הסגרה.

פרידמן נעצר שוב לאחר שהוגש הערעור נגד אי־הסגרתו ובעקבות ההחלטה של בית־המשפט העליון הוא יישאר במעצר עד להסגרתו.

"טוטו 14" הגדיל הכנסות מועצת ההימורים ב־10%

יו"ר המועצה להסדר ההימורים בספורט, אריה זייף, אמר אתמול, כי מאז קביעת 14 משחקים בספורטוטו החל מ־1 בספטמבר השנה, במקום 13 משחקים עד כה, חלה עליה של 10 אחוזים בהכנסות.

זייף הופיע במסיבת עתונאים בבית סוקולוב בתל־אביב ואמר, כי "טוטו 14" הוא הצלחה. כיוון שישנן זכיות גדולות יותר מאשר ב"טוטו 13". הסיבה לכך היא שמספר הזוכים קטן יותר ועל כן הזכיות גדולות יותר. זייף ציין, כי תודות להצלחת הטוטו, חל גם גידול בכספים המוקצבים למוסדות הספורט. התחזית של התקציב לשנת 1986/87 הוא 110 מיליון ש"ח. לעומת 90 מיליון ש"ח השנה. מסכום זה יוקצבו 40 מיליון שקל לצרכי הספורט.

סגן יו"ר ועדת ההימורים, יצחק אופק, שהוא גם מזכ"ל הפועל ויו"ר הוועד האולימפי בישראל, אמר, כי חובותיהם של מרכזי הספורט למס הכנסה לתאריך 1 באפריל 1985 הגיעו ל־11 מיליון ש"ח. המרכזים שילמו 9 מיליון ש"ח ובכך סולק כל החוב. המועצה להימורים שילמה 4.5 מיליון ש"ח ואילו המרכזים שילמו אף הם 4.5 מיליון ש"ח במשך 5 שנים בערך. הוא אמר, כי ההכנסות מ־30 אלף הצופים במשחקי כדורגל בשבוע נמוכות. כ־50 אחוז בממוצע.

לשאלה בקשר להימורים של מירוצי סוסים, הסביר זייף, כי כדי לקיים הימורים אלה צריך לפחות לקיים תחרות בכל שבוע, כי אחרת אין להימורים כל תשתית.

במסיבה נתברר, כי תקציב המועצה לשנת 1985/86 הוא 90 מיליון ש"ח, גידול ריאלי של 26.2 אחוז לעומת 1984/85, ואילו ב־1984/85 הגיע הגידול הריאלי ל־52.8 אחוז.

הערכה לשנת 1986/87 היא גידול ריאלי של 20 אחוז והתקציב יגיע ל־110 מיליון ש"ח.

מוסדות הספורט קיבלו ב־1985/86 31.9 מיליון ש"ח, וזהו גידול של 22.7 אחוז לעומת 1984/85 ו־48.5 אחוז לעומת התקציב לפני כן.

מתוך 31.9 מיליון ש"ח ניתנו השנה לאיצ־טדיונים מרכזיים תוספת של 5.067 מיליון דולר ולקרן למתקני ספורט 5.5 מיליון ש"ח. (עתי"ם)

4 חודשי מאסר לשוטר מג"ב שחטף טרמפיסטית בכוונה לאונסה

מאת שלי יחימוביץ', כתבת "על המשמר"

ארבעה חודשי מאסר בפועל נגזרו על מרדכי עטיה, שוטר מג"ב בן 19 ממושב עוזה, שהואשם בתקיפה חבלנית, בחטיפה לשם חבלה ועבירת מין, ובשימוש ברכב לביצוע פשע.

בכתב־האישום נאמר, כי לפני ששה חודשים, כאשר נהג עטיה ברכבו הפרטי, עצר לטרמפיסטית בצומת פלוגות. "הנאשם עצר את רכבו ואותת למתלוננת כי תיגש אליו. משעשתה כן, שאלה אותו אם יוכל להסיעה למושב אחוזם. והנאשם השיב לה כי יעשה כן והמתלוננת עלתה למכוניתו ונסעה עימו".

"הנאשם חטף את המתלוננת בכך שהכניסה למכוניתו באמתלת מירמה", נאמר בכתב־האישום. "ולאחר מכן, בהגיע הרכב סמוך למושב שלוה, סטה לדרך כורכר צדדית והמשיך לנסוע, אף שהמתלוננת ביקשה לרדת מהרכב. מתוך כוונה לקיים עימה מגע מיני. כתוצאה ממעשה הנאשם קפצה המתלוננת מהרכב ונגרמו לה חבלות של ממש בגופה".

שופט בית המשפט המחוזי קבע, כי המעשה הוא חמור ביותר, במיוחד נוכח העובדה שהנאשם עשה את המעשה בעת שהיה שוטר במג"ב. יחד עם זאת, אמר השופט, כי יש להביא בחשבון לזכות הנאשם את הוראתו כמעשה, גילו הצעיר, העדר הרשעות קודמות.

במהלך המשפט גם הומרו העבירות מ"פשע" ל"עוון". השופט גזר עליו 4 חודשי מאסר בפועל, שיחפפו את תקופת שהותו של הנאשם במעצר.

20 אלף סטודנטים באוניברסיטת ת"א

מאת ירון אליוסף, כתב "על המשמר"

3700 סטודנטים חדשים התחילו השנה את לימודיהם באוניברסיטת ת"א, כך נמסר עם פתיחת שנת הלימודים באוניברסיטה. בשנת תשמ"ז לומדים באוניברסיטת ת"א 14,000 תלמידים לתואר ראשון, 4000 לתואר שני, 1000 בלי־מודי המשך לאחר תואר, 300 לתעודת הוראה ו־850 לתואר שלישי. סה"כ 20,350 סטודנ־טים.

השנה לא נפתחו באוניברסיטת ת"א חוגים ומחלקות חדשים, עקב מצבה הכספי הקשה של האוני־ברסיטה.

עם זאת נפתחו השנה תוכניות לימוד חדשות, בין היתר תוכנית לימודי תואר שני בהוראת מדעי החיים, המצטרפת לתוכנית לימודי תואר שני בהוראת המדעים, תוכנית לימודים לתואר שני בהוראת הערבית, המצטרפת לתוכנית לתואר שני בהוראת אנגלית, ותוכנית מורחבת לתואר ראשון במינהל החינוך. כמו־כן נפתחה תוכנית רב־תחומית על "ההתפתחות התקינה של הילד בגיל הרך", מסלול מיוחד לתואר ראשון המשלב לימודי משפטים וכלכלה ותוכנית מיוחדת לעורכי דין זרים, עולים חדשים ובוגרי בתי־ספר למשפטים מחו"ל, במטרה להכשירם לעמוד בבחינות של לשכת עורכי־הדין הישראלית.

עם פתיחת שנת הלימודים מונה דיקאן חדש לפקולטה למדעי הרוח, פרופ' משה גיל בן 65, מהחוג להיסטוריה של עם ישראל נתמנה לתפקיד במקומו של פרופ' גבריאל כהן שסיים את תקופת כהונתו.

טלקס

● ירושלים ומדריד יחליפו משלחות נוער

משלחת מטעם עיריית ירושלים סיכמה בביקורה בספרד, כאורחת עיריית מדריד, על חילופי משלחות נוער בין שתי הערים החל מהשנה הבאה. זהו הסכום ראשון מסוגו מאז חידוש היחסים הדיפלומטיים עם ספרד.

המשלחת כללה את מנכ"ל העירייה, עו"ד אהרון שריג, חבר מועצת העירייה והממונה על תיק נוער ספורט וחברה, עמנואל זוסמן, ומנהל המחלקה לנוער ספורט וחברה, מרדכי גרונר.

המשלחת הגיעה גם לסיכום עם הסנט של ברלין, בביקורה בעיר זו כאורחת הסנט, בדבר חילופי משלחות נוער וספורט לשש השנים הבאות. **בצלאל עמיקם**

● קיסר סיים סיורו ביבשת אמריקה

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, חוזר היום ארצה לאחר סיור של שבועיים ביבשת אמריקה.

קיסר ביקר במספר ארצות בדרום־אמריקה וחתם על הסכמים לשיתוף פעולה עם מספר פדרציות של איגודים מקצועיים. בארצות־הברית נפגש עם שר־החוץ, ג'ורג' שולץ, ועם נשיא האיגודים המקצועיים, ליין קירקלנד. **אבשלום קווה**

● "שבוע איטליה" בהילטון

פסטיבל אוכל, בידור ואופנה איטלקיים נפתח אתמול ב"הילטון" תל־אביב ויימשך עד ה־12 בנובמבר.

באולם הנשפים של המלון נערכות תצוגות של מוצרים שונים מתוצרת איטליה, כמו רהיטים, נעליים, אופניים וקטנועים. בטרקלין חלובי מוצב תנור ובו אופים פיצות איטלקיות. במסעדת "המלך שלמה" יכולים אניני הטעם ובעלי האמצעים ליהנות ממאכלי פאסטה מתובלים בעשבי תיבול ובשמן זית וכן מיינות איטלקיים. להקת נגנים, רקדנים וזמרים מסיציליה מופיעה במלון מדי ערב.

בין הסועדים יוגרלו שני כרטיסי טיסה לרומא וחזרה ושבוע שהייה במלון "הילטון" בבירה האיטלקית. את השבוע מארגנים "אל־איטליה", שגרירות איטליה ומלון "הילטון". **יוסף שמי**

● "אולטרווקס" לשתי הופעות בישראל

הלהקה הבריטית המפורסמת "אולטרווקס" תגיע ארצה בינואר לשתי הופעות. היא תופיע בהיכל הספורט בתל־אביב, של צורך העניין יוסב לאולם הופעות בין 4500 מקומות.

"אולטרווקס" הוקמה בשנת 1975, אולם החלה להצליח רק בראשית שנות ה־80', תחת הנהגתו של סולנה, מידג' יור. בין להיטיה הגדולים "וינה", "קצור את חרות הפראית" ועוד. יור עשה חיל גם כסולן והיה שותף לכתיבת הלהיט למען אפריקה, "האם הם יודעים שחג־המולד עכשיו", יחד עם בוב גלדוף. הוא גם אחד מנאמני הקרן למען אפריקה, שהוקמה בעקבות הקלטת הלהיט ההוא ומופע ה"לייב איד".

יחד עם הלהקה יגיעו ארצה עוד כ־30 אנשי צוות טכני. עם יור יופיעו חבריו ללהקה, כריס קרוס ובילי קארי וכן המתופף, מארק ברז'יקי, אשר "הושאל" מלהקה מפורסמת אחרת, "ארץ גדולה", עקב פיטוריו של המתופף הקבוע.

"אולטרווקס" תופיע ב־10 וב־11 בינואר. **עופר ניר**

● נפתח מיבצע תקינות רכב בדרכים

המשטרה ומשרד התחבורה פתחו אתמול במיבצע תקינות כלי־רכב לקראת החורף.

צוותי משטרה, הכוללים בוחני תנועה, יבדקו במהלך החודשים נובמבר־דצמבר את תקינות כלי הרכב בכבישים עירוניים ובינעירוניים. במקרה של ליקויים בבלמים, הגה או מתלים העלולים לסכן את נוסעי הרכב, יאסר השימוש בו, רשיון הרכב יתפס ולנהג יורשם דו"ח. (עתי"ם)

בפלילים

כ־600 אלף דולר נגנבו בשוד הכספות באשדוד

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

15 הכספות שנשדדו לפני שבוע בסניפים הראשיים של בנק לאומי והבנק הבינלאומי הראשון באשדוד נפרצו כנראה באמצעות מפתח מותאם, זאת סיפר לכתבנו סנ"ץ אהרן אביב, מפקד תחנת המשטרה באשדוד.

עד כה נבדקו כבר קרוב ל־99 אחוז מהכספות על־ידי בעליהן ולפי האומדן עד כה נגנבו מהן מזומנים ודברי ערך בשווי של כ־600 אלף דולר.

סנ"ץ דביר אמר, כי המשטרה חוקרת בכל הכיוונים האפשריים.

דוברי שני הבנקים, גדעון רותם (הבינלאומי), וגדעון דיסקינד (בל"ל), סירבו למסור לכתבנו פרטים כלשהם, למעט העובדה כי מחלקת הביקורת של הבנקים חוקרת בעניין יחד עם המשטרה וכאשר החקירה תסתיים יוחלט כיצד לפעול.

חשוד בדקירת אחיו בן ה־15 במברג

מאת אשר שילוני, כתבנו בבת־ים

נער בן 15 מבת־ים נדקר בגבו במברג על ידי אחיו בן ה־26, בעת ויכוח על תיקון מכשיר רדיו. הנדקר הועבר לבית־החולים "וולפסון", שם הוגדר מצבו כבינוני.

בחקירה ראשונה עולה, שהאח המבוגר תיקן מכשיר רדיו במטבח שבדירה. כאשר האח הצעיר נכנס למטבח התפתח ויכוח בין השניים שהסתיים בנעיצת המברג בגבו של האח הצעיר.

מאסר לפקידת בנק שמעלה בכספי לקוחות

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

שלושה חודשי מאסר בפועל וקנס כספי בסך 3000 ש"ח הטיל אתמול השופט המחוזי החיפני דוד גרשון על פקידת בנק הפועלים לשעבר מסניף קריית טבעון לאחר שהרשיעה בגניבת כספי לקוחות.

בכתב־האישום שהוגש נגד הפקידה תרצה אזולאי בת ה־32 נטען, כי בשנים [illegible] זייפה טופסי פעולות בסניף הבנק בו עבדה ותתנה עליהם כשם לקוחותיה. לדברי התביעה, נטלה הנאשמת בדרך זו סכום של 46 ש"ח (לפי הערכים של [illegible]).

השופט גרשון ציין בגזר־הדין, כי "סוג זה של עבירות שוטף לאחרונה את החברה הישראלית". הוא הוסיף, כי זו עבירה ניכוערת על אף שמדובר בגניבת סכום כסף לא גדול. הוא התחשב בדברי סניגורה של הנאשמת כי היא אם לתינוקת בת שנתיים וכי החזירה את הכספים שגנבה, וגזר עליה שלושה חודשי מאסר בפועל. שאת ריצויים דחה עד שהנאשמת תוכל להגיש בקשה לביצוע עבודות חוץ בניקיום.

תקיפה חבלנית הסתיימה בסולחה ובקנס כספי

מאת שלי יחימוביץ', כתבת "על המשמר"

תקיפה חבלנית שביצעו אב ובן במשפחת אבו־ג'ויעד בנגב באב ובן ממשפחת קבועה הסתיימה בסולחה ובעיסקת טיעון בבית־המשפט המחוזי בבאר־שבע.

בכתב־האישום שהוגש נגד עליין אבו־ג'ויעד בן 57 ונגד בנו, חאדר אבו־ג'ויעד בן 26, נאמר, כי בנובמבר 1984 ארבו באיזור הדרום לשלושה מבני משפחת קבועה. כשהגיעו בני משפחת קבועה לאיזור המארב, תקפו אותם האב והבן מהמשפחה היריבה במקל ובשבריה. הם היכו את מוחמד קבועה בראשו ואת עודה קבועה דקרו בשבריה בצווארו.

במהלך ההליכים המשפטיים נעשתה סולחה בין שתי המשפחות. השייח' חליל מוחמד אבו־ג'ויעד, שהוזמן להעיד בבית־המשפט, אמר, כי לפני שלושה חודשים נערכה בין הצדדים סולחה בהשתתפותו ובהשתתפות שייח'ים נוספים. במסגרת הסולחה ויתרו הנאשמים על החוב הכספי שחבו להם המותקפים, שהיה העילה לתקיפה.

בעקבות הסולחה נחתמה עיסקת טיעון בין התביעה לבין סניגורים של הנאשמים לפיה יואשמו בתקיפה בלבד, במקום בסעיפי האישום המקוריים — קשירת קשר לביצוע פשע, איומים, ופציעה בנסיבות מחמירות.

השופט יהושע פלפל קיבל את עיסקת הטיעון ודן את הנאשמים ל־9 חודשי מאסר על תנאי ולקנסות בסך 1500 ש"ח לכל אחד.

לקיבוץ עין־השופט ולמשפחה
אתכם באבלכם על מות
צלה
אשה רבת־פעלים
חבר העובדים והחניכים במוסד החינוכי הרי אפרים

אנו אבלים
על מותו של
ריצ'ארד יפה ז"ל
נושא דבריה של הציונות המתקדמת בארצות־הברית
מזכירות הקיבוץ הארצי — השומר הצעיר ומזכירות הברית העולמית של מפ"ם

על מותו של
ריצ'ארד יפה
מראשוני "על המשמר" ומסופרו של העתון במשך שנים בארה"ב
אבל
בית "על המשמר"

לאורלי והמשפחה
משתתפים בצערכם על מות
האם
בניבר
מחלקת הקליטה של הקיבוץ הארצי